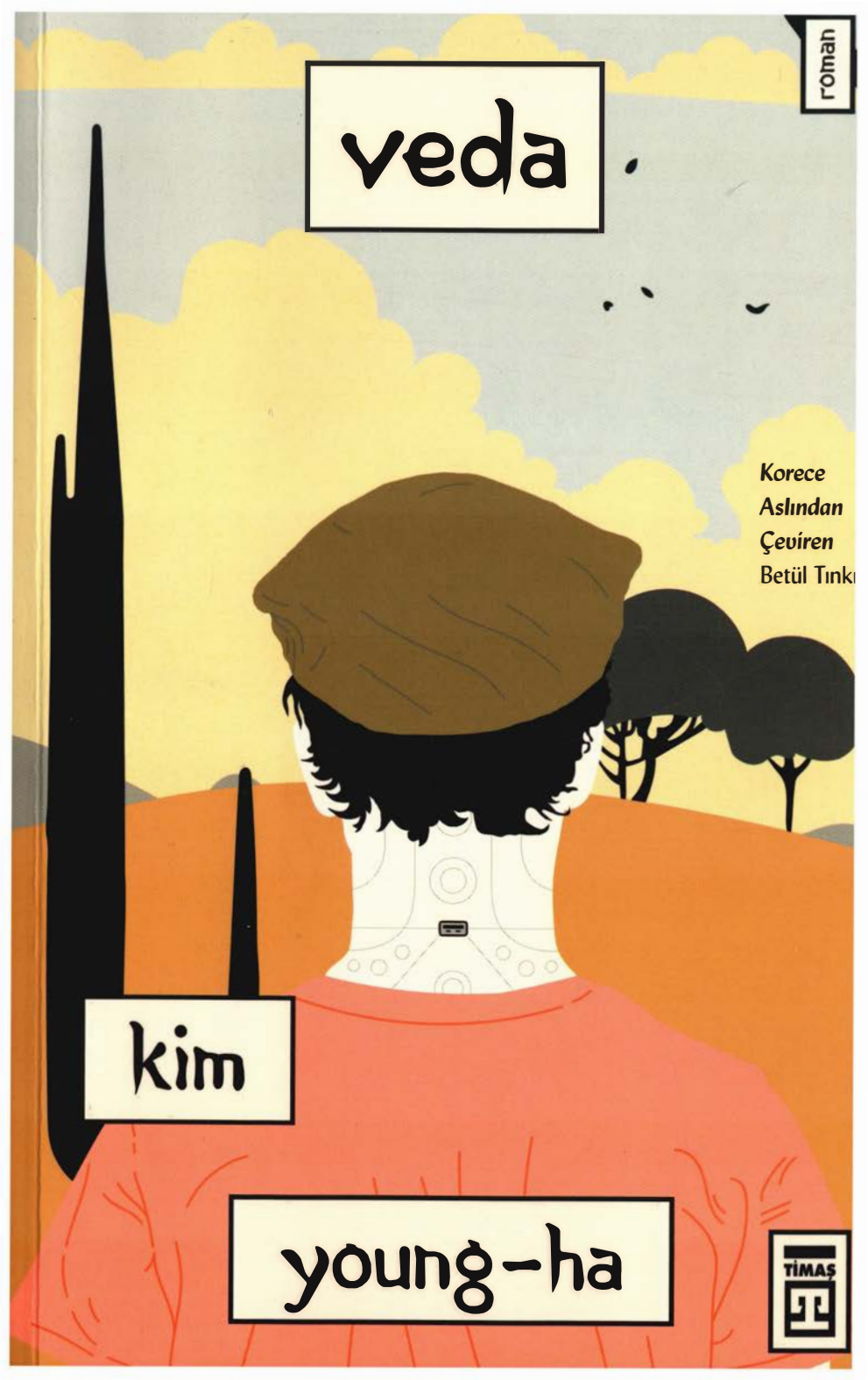
roman

veda



Korece
Aslından
Çeviren
Betül Tınkı

kim

young-ha

TİMAŞ

Profesör Choi, bir yapay zekâ geliştirme kampüsünde robotlar ve hümanoidler üzerine çalışmaktadır. Oğlu Cheol'ü okula göndermek yerine evde bizzat eğitmekte, dış dünyayla iletişimine müsaade etmemektedir. Cheol, babası ve ikisi robot biri gerçek olmak üzere üç kediyle birlikte güvenli bir ortamda yaşıyorken dış dünyada yapay zekâ ve insanların çarpışmasından kaynaklanan bir kaos hâkimdir. Görevliler bir gün insan ya da hümanoid olduğuna dair herhangi bir kaydı olmayan Cheol'ü bir toplama kampına götürürler. Burada, artık kullanılmayan eski hümanoid ve robotlarla bir araya gelen Cheol, varlığına dair keşfettikleri karşısında kamptan kaçmaktan başka çaresi olmadığını anlar. Cheol ve arkadaşları bir noktada insana karşı robot denkleminde toplumca yargılanacaklardır. Peki kimdir gerçekten insan? Hayatın ötesindeki anlamın peşine düşecek olan?..

Yıllar süren bekleyişin meyvesi ***Veda,*** Kim Young-ha'nın edebi gücünün özünü koruyarak bilim kurgu ve distopyaya selam durduğu bir başyapıt.

"*Veda,* Kim Young-ha'nın şimdiye kadar yayımladığı en iyi romanı. Başlangıçta sert bir şekilde vuran ve sonra yavaş yavaş hafifleyen, insan olmanın doğasında var olan nitelikleri takdir etmenizi sağlayan zekice yazılmış bir roman. Hikâyenin başında yazar, insan olarak kabul ettiğimiz nitelikleri acımasızca ortadan kaldırarak büyük bir boşluk yaratıyor, ardından 'insanlığımıza' yavaş yavaş hayret etmemizi sağlayan ustaca bir düzenekle hepsini teker teker geri veriyor. Okur, yazarın ciddi meselelerden geçip hikâyede serbestçe akmasına izin veren ustaca tekniğini takip ederken sonunda ölümle yüz yüze geliyor. Ölüm karşısında titreyip çıplak kaldığımızda, varlığımızın kaçınılmaz özüyle sert bir şekilde yüzleştiğimizde, ancak o zaman güzelleşiriz." **—Jeong Ah-eun, The Hankyoreh**

TİMAŞ
DÜNYA
EDEBİYATI
ISBN 978-605-08-4809-0
9 786050 848090
THG
0403812
UZT
timas.com.tr timasyayingrubu

VEDA

Kim Young-ha

Dünya Roman - Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 5887
Edebiyat Kitaplığı | Dünya Edebiyatı Dizisi | 105

PROJE EDİTÖRÜ
Ayşe Tuba Ayman

SON OKUMA
Gizem Olcay

ÇEVİRİ
Betül Tınkılıç

ÇEVİRİ REDAKSİYONU
Sevdanur Kul

KAPAK TASARIMI
Barış Şehri

İÇ TASARIM
Nur Kayaalp

1. BASKI
Eylül 2023, İstanbul

ISBN
ISBN: 978-605-08-4809-0
9 786050 848090

TİMAŞ YAYINLARI
Bahçelievler Mahallesi Zübeyde Hanım Caddesi
No: 8 İç Kapı No: 3 Üsküdar / İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sk. No: 8
Davutpaşa-Topkapı / İstanbul
Tel: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 49687

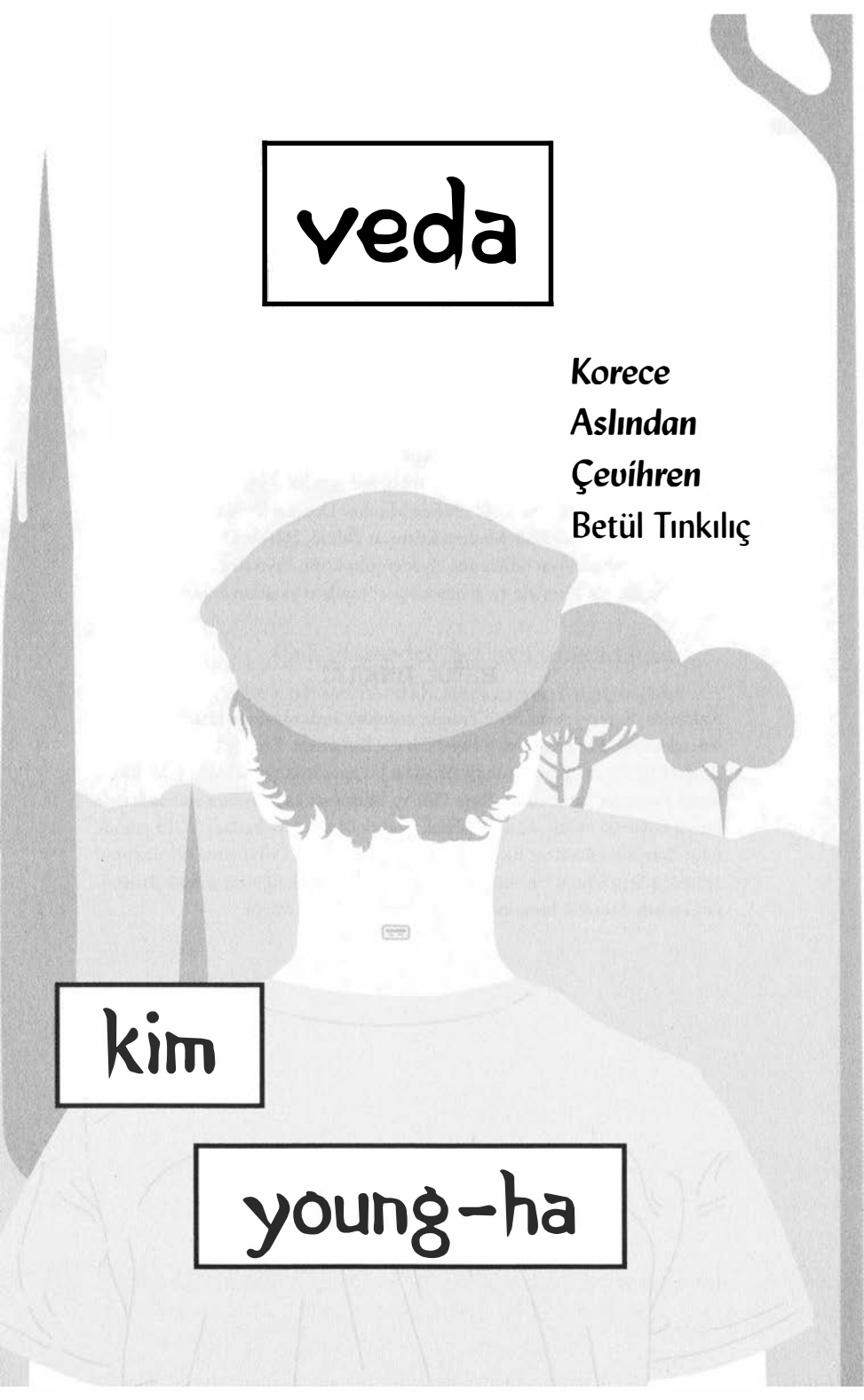
한국문학번역원

Bu kitap Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea) desteğiyle yayımlanmıştır.

YAYIN HAKLARI
작별인사 orijinal adıyla Korece yayımlanmıştır.
Copyright © 2022 by Kim Young-ha
© Bu kitabın Türkiye'deki tüm hakları AnatoliaLit Ajans tarafından temsil edilen Neon Literary Agency ile anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. Tanıtım amacıyla yapılacak alıntılar dışında hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

veda

Korece
Aslından
Çevihren
Betül Tınkılıç



kim

young-ha

KIM YOUNG-HA

11 Kasım 1968'de Güney Kore'de dünyaya geldi. Kore'nin önde gelen üniversitelerinden Yonsei Üniversitesi'nde işletme eğitimi aldı. 1995'te *Review* dergisinde "Ayna Hakkındaki Düşünceler" ile yazarlık hayatına başladı. Kore Ulusal Sanat Üniversitesi'nde drama alanında dersler verdi. KBS Radio'da bir kültür-sanat programı hazırlayıp sundu. 2008'de kendisini tamamen yazarlığa adamak için yaptığı tüm işleri bıraktı. Yirmiden fazla eseri birçok dile çevrildi. İlk romanı *Kendimi Yıkmaya Hakkım Var* Fransızcaya çevrildikten sonra yazar Kore dışında da tanınmaya başlandı.

Romanları arasında *Bir Katilin Güncesi*, *Kara Çiçek*, *Kendimi Yıkmaya Hakkım Var*, *Bilgi Yarışması*, *Işık İmparatorluğu*, *Yalnızca İki Kişi*, *Abim Geri Döndü*, *Asansördeki Adama Ne Oldu* gibi eserleri bulunmaktadır. Kim Young-ha *Kendimi Yıkmaya Hakkım Var* romanıyla 1996'da Munhak Dongne Ödülü'nü kazanmıştır. Sonraki eserleriyle 1999'da Modern Edebiyat Ödülü, 2004'te Dong-in, Hwang-sunwon, Isang edebiyat ödüllerine layık görülmüştür. Yayımladığı romanları ve öykü kitaplarıyla Kore'nin en yetenekli post modern yazarları arasında yer alır.

BETÜL TINKILIÇ

Ankara'da dünyaya gelen Betül Tınkılıç çocukluğunda okuduğu kitaplardan etkilenerek başka ülkeleri görmeyi hayal etmeye başlamıştı. Erciyes Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde okurken bu hayalinin peşinde Kore'de yüksek lisans yapmaya karar verdi. Kore Dili ve Edebiyatı kadrosunun müsaadesiyle bir yıl boyunca misafir öğrenci olarak Korece öğrenmeye başladı. 2013 yılında önce Kore'nin Hükümet Bursu'nu kazanıp önce Busan Üniversitesi dil okulunu, ardından Seul Ulusal Üniversitesi'nde Erken Çocukluk Eğitimi yüksek lisansını tamamladı. Şu anda hayatına çevirmen olarak devam ediyor.

Çok geçmeden her şeyi unutacaksın,
Ve yine çok geçmeden herkes seni unutacak.

Marcus Aurelius

Gürgen ormanında uzanmış, zifirî karanlık boşluğu izliyorum. Kısa bir yaşamım, iki bedenim oldu. İkinci bedenim şu anda ölümle burun buruna. Belki bilincim de onunla birlikte yok olur. Başıma gelen her şey havai fişek patlaması gibi zihnimde canlanıyor. Bir zamanlar, hatırlamak günlük yaşantımın bir parçasıydı. Sadece saf bilinçten oluştuğum zamanlar, benimle bağlantısı olan kayıtları arardım. Ve anıları birbirine ekleyerek geçmişe geri dönerdim. Hikâye her seferinde, bülbülü ölü bulduğum o sabah, her şeyin yerinden oynadığı andan başlardı.

Bülbülü Gömdüğüm Gün

O zamanlar her sabah gözümü açtığım gibi spor ayakkabılarımı giyip koşuya çıkardım. Koşmaya başladığım andan itibaren keyfim yerine gelirdi. Vücudumun sıkılaştığını hissederdim. Fakat o sabah koşumu tamamlamış, eve dönerken kaldırımın kenarına düşmüş ölü bir kuş görmüştüm. Daha yavru, gri bir bülbüldü. Uçarken gücü tükendiği için mi düşmüştü acaba? Yoksa ani bir saldırıya uğradığı için mi? Çömelip ölü bülbülü inceledim. Tanıdığım kuşlardan biri olabilir mi? Babam balkona kuş yemi kutusu koyduktan sonra her türden kuş gelir olmuştu. Baştankara, bedeni minicik olmasına rağmen korkusuzdu. Elime yem koyduğumda sakince uçarak gelir ve yemi yerdi. Bülbül baştankaradan daha büyük ama bir o kadar korkak olduğundan elimdeki yeme göz ucuyla dahi bakmazdı. Turuncu göğüslü kızılkuyruk çalıların arasından sersemlemiş gibi uçarak yırtıcılardan kaçardı. Onlar da ara ara yem kutusundan paylarını alırlardı. Kuşla-

rın bu kadar zeki olması her seferinde beni şaşırtırdı. Nohut kadarcık beyinleriyle nasıl oluyor da bu kadar şeyin üstesinden geliyorlardı? Gözleri ve hafızaları iyi olduğundan babam ve ben elimizi aynı anda açsak bile sadece benim avcumdaki yemi yerlerdi. Babamın bir keresinde şaka olsun diye onları nasıl da korkuttuğunu unutmamışlardı anlaşılan.

O gün de Galileo ve Kant balkon penceresinin önüne oturmuş pürdikkat kuşların yemlenmesini izliyorlardı. Bazen birkaç saat boyunca izledikleri bile olurdu. Kıpırdamadan oturuyor gibi görünseler de gözbebekleri kuşların her bir hareketini takip ederdi. Gövdeleri de beraberinde titrerdi. Bir kez olsun avlanma tecrübesi yaşamamış kedilerin camın ardındaki kuşları kollaması... İçgüdü denen şey bu olsa gerek.

"Baba, bülbül ölmüş."

Babam kahvaltı hazırlıyordu. Sabaha kadar suda beklettiği çiğ bademi mikserden geçirirken çıkan ses rahatsız ediciydi. Bu şekilde hazırladığı badem sütüne mısır gevreği karıştırıp yemeyi severdi.

"Ne dedin?"

"Ölmüş diyorum."

"Kim?"

"Bülbül."

Babam mutfağın penceresinden dışarı baktı.

"Şu da bülbül değil mi?"

"Evet."

Bir bülbül daldan dala konup duruyordu.

"Sahiden biri etrafta görünmüyor."

"Dedim ya. Ben bir duş alıp geleceğim."

Üstümdekileri çıkarıp atarken aklım, yol kenarında kirli tüy yumağı gibi yatan küçük kuştaydı. Kıyafetlerimi alıp geri giydim.

"Hani duş alacaktın?"

"Bülbülü gömüp geleceğim. Kürek neredeydi?"

"Depoda olması lazım. Kullandıktan sonra yerine koymadan önce toprağını iyice silkele."

Bülbül hâlâ aynı yerde duruyordu. Ölü bedenini kürekle alıp evimizin bahçesine getirdim. Açelya dikili çiçekliğin bir köşesine küçük bir çukur kazdım. Neyse ki toprak henüz donup sertleşmemişti. Bülbülü çukurun içine ittim ve üzerini yumuşak toprakla kapladım. Sonrasında küreğin sapıyla toprağa yavaşça bastırdım. İşimi bitirmeme rağmen uzun süre oradan ayrılamadan dikildim kaldım. Kalbimin derinliklerinden bir his çağlıyordu ama ne olduğunu kelimelerle ifade edemiyordum. Üzüntü müydü, yoksa ölüm korkusu

mu? Duygularım bir vitrininin ardında sergileniyordu sanki. Görebiliyor, ama dokunamıyordum.

Ben küreği bahçedeki depoya koyup eve dönerken babam pencerenin önünde durmuş beni izliyordu. Spor ayakkabılarımı çıkarıp salona girdiğimde yaptığı işe ara verip ifademi inceledi.

"Gömdün mü?"

"Gördün ya."

"Gömmek de nereden aklına esti?"

"Bilmem. Öylece bırakmamam gerektiğini hissettim. Hasta mıydı acaba? Yoksa susuzluktan mı öldü?"

Balkona daima su koyardık ama geçen hafta hava sıcaklığı sıfırın altına düşünce suluğu içeri almış, sonra tekrar çıkarmayı unutmuştum. Benim hatam olduğunu düşününce içimi endişe kaplamıştı.

"Senin hatan değil. Ölümün sayısız sebebi vardır."

İkinci kata çıkıp duş aldım. Tüm vücudumu sıcak suyla yıkayınca moralim bir nebze olsun düzelmişti. Gömmekle iyi yaptığımı düşündüm. Gömmeseydim gün boyu huzursuz olacaktım. Temiz kıyafetler giyip mutfağa indim ve badem sütlü yulaftan yedim. Babam çoktan kahvaltısını yapmış, salondaki masada oturuyordu.

"Çabuk ye de bu tarafa gel. Derse başlamamız lazım."

Hanja[1] dersini kastediyordu. Babamın söylediğine göre hangul[2] kullanan Korelilerle hanja kullanan Çinlilerin kitap okurken beyinlerinde farklı bölümler çalışıyormuş. Nedeni, hanjada kelimeler çizimlerden meydana gelirken hangulun ünlü ve ünsüz harflerin birleşimiyle hece oluşturulan bir yazı sistemi olmasıymış. Bunun ne anlama geldiğini bilmiyordum ama babam hanja dünyasına kendini kaptırmıştı. Ders kitabımız *Bin Karakter Klasiği*'ydi.

"Bu basit bir hanja öğrenme kitabı değil, Antik Çin halkının dünya görüşünü barındıran beşeriyet kitabıdır."

Babam, *Bin Karakter Klasiği*'nin ilk cümlesi olan Cheonji Hyeonhwang (天地玄黃)'ı örnek verdi: "Gökyüzü kara, toprak sarı."

"Gökyüzü kara mı?" diye sordum. "Mavi ya işte."

Parmağıyla pencereden dışarıyı işaret etti.

"Şu anda nasıl?"

Hava kapalı, gökyüzü gri bulutlarla kaplıydı.

"Şimdi gri. Ama bulutların ardında mavi gökyüzü var."

"O mavi gökyüzünün ardında ne olabilir?"

---

1 Korecedeki Çince kökenli kelimeler. (ç.n.)

2 Kore alfabesi. (ç.n.)

Doğru ya. Mavi gökyüzünün ardında kara ve sonsuz uzay var.

"Eski Çinliler bunu nasıl bilmişler?"

"Çinliler gökyüzünün gündüz değil de geceleri aslına daha yakın olduğunu düşünmüş olmalılar. Gündüzleri gökyüzü sürekli değiştiğinden ona güvenememişler. Sabah kızıl, öğlen mavi, akşam yeniden kızıl. Kapalı günlerdeyse gri. Fakat geceleri hep kara. Ayrıca Çinliler gece yıldızlara bakarak tahminlerde bulundukları için gece göğü onlar için daha anlamlı olmalı. Şimdi düşününce ne kadar haklı olduklarını anlıyorum. Kara ve karanlık gökyüzü gerçeğe daha yakın. Gündüzleri güneş güçlü ışığıyla uzayın asıl halini gizliyor. Şimdi bile uzay gözlemi dağların derinliklerindeki gözlemevlerinde geceleri yapılıyor."

Dersler hep bu şekilde geçiyordu. O yüzden çok yavaş ilerliyorduk. Babam bana daima insanlığın kadim bilgeliğini öğrenmem gerektiğini söylerdi. Her ne kadar dünya çok hızlı değişse de değişmeyen şeylerin olduğuna ve teknolojinin göz kamaştırıcı bir hızla gelişmesine rağmen insanlığın gerçekleştirdiği medeniyetin özünün değişmediğine inanıyordu.

"Dur bakalım. Bugün çalışmamız gereken yer neresiydi?"

"Az önce bahsettiğimiz bülbülü diyorum." *Bin Karakter Klasiği*'nin sayfalarını karıştıraduran babam kafasını kaldırdı. "Hissettiğim şeyin ne olduğunu bilmiyorum. Üzgündüm, biraz öfkeli gibi de hissediyordum, hem de korkmuştum. Duygularım bu kadar karmaşıkken sıcak suyla duş alınca anında daha iyi hissettim."

Babam biraz düşündükten sonra kâğıda dört karakter yazdı:

宇宙洪荒.

"Bu cümleyi hatırlıyor musun?"

Elbette. *Bin Karakter Klasiği*'nin başlangıcı Cheonji Hyeonhwang'dan sonraki dörtleme olan Woojoo Honghwang'dı.

"'Uzay (Woojoo) geniş ve ıssızdır.' Fakat *Bin Karakter Klasiği*'ndeki uzay, bizim şu anda bahsettiğimiz uzay değil. Evin direğinden esinlenilerek oluşturulan Woo (宇) karakterinin anlamı 'mekân'dır. Joo (宙) ise bahçede (田) baş vermiş filizlerin görüntüsünden geliyor, yani anlamı 'zamanın değişimi'dir. Dolayısıyla bu cümleyi, zaman ve mekânın tahayyül edilemeyecek derecede büyük ve ıssız olduğu şeklinde okumalısın. Aslında bu, bizim şu anda bildiğimiz uzayın özelliğine de tekabül ediyor. Uzayın büyük kısmı boşluktan ibarettir."

Durup dururken neden uzay muhabbeti açtığını merak etmiştim.

"Çinliler bu dünyayı büyük bir ev olarak düşünmüşler. Ancak bu evin çok büyük ve tenha olduğunu fark etmişler. Ben insan kalbinin de öyle olduğunu düşünüyorum. Yirminci yüzyılın sonlarından bu yana bilim insanları insan beynini çok yakında tamamen anlayabilecekleri konusunda kendilerine güveniyorlardı. Korku ya da mutluluk gibi belirli duyguları yöneten bölümler olduğuna ve bunları bulduklarında duyguların sırrını da çözeceklerine inanıyorlardı. Fakat öğrendikçe aydınlatabildikleri tek şey bunun düşündükleri kadar basit olmadığı gerçeği oldu. Sadece gen haritasını kavrayarak insanı anlayabileceklerine olan küstah inançları da aynı şekilde dayanağı olmayan özgüvenden başka bir şey değildi. Basit bir duyguyu bile hissederken beyin ve bedenin tüm bölümleri aynı anda çalışmak zorunda. Örneğin, karnımız acıktığında huysuzlanıyor ve sinirleniyoruz, değil mi? Sindirim sistemi ve beyin birbirine sinyal gönderdiği için böyle oluyor. İnsan beyni de uzay gibi, ne kadar öğrenirsek öğrenelim bilmediğimiz şeyler durmadan artıyor. Cheol, sen beyninin daha yeni oluşmaya başlamış bir uzay olduğunu düşünebilirsin. Anlamakta zorlanabilirsin, bu gayet doğal. Kalbini ve duygularını öğrenmeye daha yeni başladın. Bilememen normal. İleride ne

kadar tecrübe edinir, hisseder ve düşünürsen o kadar derinleşeceksin. Endişelenme."

Bu *ev okulu* eğitimi fena değildi. Babam iyi bir öğretmendi. Fakat ben okul denen yere gitmek istiyordum. Hem zaten "*ev okulu*" ifadesinin kaynağı da "*okul*" değil miydi? Babam bana birçok klasik roman da okutuyordu. Benim yaşımdaki bir gencin kahramanı olduğu her romanın arka planında okul vardı. Elbette bu karakterler yeri geliyor okulda zorbalığa uğruyor, dayak yiyor ya da topluluk hayatında strese maruz kalıyorlardı. Yine de orada arkadaşları vardı. Duygularını paylaşan, birbirlerine yardım eden arkadaşlar. Babam beni bazen enstitüdeki aile toplantılarına götürüyordu. Toplantılarda diğer araştırmacıların çocuklarıyla görüşebiliyordum. Utana sıkıla oturuyor, kendimizi tanıttıktan sonra pek de eğlenceli olmayan masa oyunları oynayarak büyüklerin zamanının dolmasını bekliyorduk. Büyüklerin, çocukların kolayca arkadaş olabileceklerine dair tuhaf bir inançları vardı. Ne zaman başkasının evine gitsem, *Bugün arkadaşlarınla ne oynayacaksın?* diye sormasına anlam vermiyordum.

"Biz arkadaş değiliz ki? Altı üstü birkaç ay önce kısa süreliğine görüşmüş, masa oyunu oynarken şimdi hatırlamadığım bir şeylerden konuşmuştuk, o kadar."

Gerçek arkadaşın ne demek olduğunu tam olarak bilmesem de en azından böyle bir ilişkinin arkadaşlık olmadığını iyi biliyordum.

Bir gün okula gitmek istediğimi söyledim. Bunun üzerine bana enstitüden kimsenin çocuğunun okula gitmediğini söyledi. Kulağa bahane gibi geliyordu. Okul yirminci yüzyılın ürünüydü, yirmi birinci yüzyılın başlarında işlevini kaybetmişti.

"Geçmişte okullar bir çeşit kamptı. Ailelerin işlerine gidip çalışabilmeleri için devlet, çocukları emanet alıyordu. Kanı kaynayan gençler bir araya toplanınca birçok sorun da beraberinde geliyordu."

Bana yirminci yüzyılın başlarındaki binaların fotoğraflarını gösterdi. Okul sandığım yer fabrikaydı, fabrika olduğunu düşündüğüm yerse cezaevi. Hayal ettiğimden çok farklı görünüyordu. Anlaşılan o ki yirminci yüzyıl insanları kırmızı tuğla ve gri betondan hoşlanıyordu. Her yerde kasvetli tuğlalar ve ondan daha kasvetli betonlar vardı.

"Yine de okula gitmek istiyor musun?"

İstemediğimi söyledim. Çünkü istiyorum dersem kendi eğitim yöntemiyle gurur duyan babamın kalbini kırabilirdim.

Bizimle Geliyorsunuz

Batı penceresinden süzülen ışığın kaybolmasıyla enstitünün sakin havası da değişmeye başladı. Araştırmacılar birer ikişer bilgisayarlarını kapatıp yerlerinden kalktılar. Babam yanıma gelip okuduğum kitaba baktı.

"Oz *Büyücüsü* demek. Eğlenceli mi?"

"Evet. Bu üçüncü okuyuşum."

"Düşündüm de sen kahramanın uzaklara giderek maceraya atıldığı hikâyelerden hoşlanıyorsun sanırım. *Seoyugi*[3] ve *Yüzüklerin Efendisi*'ni de sık sık okuyorsun."

O söyleyince fark ettim, gerçekten öyleydi.

"Oz *Büyücüsü*'nde en çok hangi karakteri seviyorsun?"

"Henüz bilmiyorum."

---

3 Ming Hanedanlığı yazarlarından Oh Seung-eun tarafından batıya yolculuk hikâyelerinin derlendiği klasik bir Çin romanıdır. (ç.n.)

"Ben çocukken en çok Korkak Aslan'ı severdim. Aslan ama ödleğin teki olması çok sevimli değil mi? Neyse, haydi eve gidelim. Okumaya evde devam edersin."

Kalıp çalışmaya devam eden araştırmacılar ona bir şeyler sorup komut aldılar. Babam önemsiz sorulara bile büyük bir ciddiyetle cevap verdi.

Önceden çağırdığımız mobil kapsül enstitünün dışında bizi bekliyordu. Sürücüsüz çalışan kapsüle biner, göz açıp kapayıncaya kadar kampüsün içindeki evimize varırdık. Mesaisi erken bittiği için bahçede çalışan ve çocuklarıyla frizbi oynayan insanlar görünüyordu. Yan taraftaki eve bir süre önce Hindistan kökenli bir matematikçi taşınmıştı. Bahçeyle uğraştığı sırada bizi görünce el salladı. Kapı aralığından belli belirsiz zerdeçal kokusu geliyordu. Matematikçi üç yaşındaki kızı ve sevimli bir yavru domuzla birlikte yaşıyordu ama kızından çok domuzuyla övünürdü. Hep onun ne kadar zeki olduğundan bahsederdi.

Eve girdiğimizde bizi her zaman olduğu gibi kediler karşıladı. Kuyruklarını dikip miyavlayarak başlarını ayak bileklerime sürttüler. İsimleri Descartes, Kant ve Galileo'ydu ama özel bir nedeni yoktu bunun. Lisans eğitimini felsefe üzerine yapıp doktora unvanını "Yapay Zekânın Etik Tercihi" konusuyla alan babamın kendine has isimlendirme tercihiydi. Sürekli kıvrılarak oturması onu derin düşüncelere dalmış gibi gösterdi-

ğinden Descartes, belli bir programa göre yiyip uyuyup çişini yaptığından Kant isimlerini almışlardı. Masanın üzerindeki eşyaları kaşla göz arasında itip düşüren kediyse yerçekimini deniyormuş gibi göründüğünden Galileo olmuştu. (Onun çıktığı kedi kulesine de Pisa Kulesi diyordu.) Benim adım Cheol'u da felsefeden[4] aldığını söylemişti. Annelerini kaybetmiş ve ölmek üzere olan Kant'la Galileo'yu yürüyüş yaparken bulup getirmişti.

Kediler onun bilimsel yönünü tetikleyen varlıklardı. Bu esnek ve çevik memeliler tıpkı binlerce yıl önce olduğu gibi insanların sempatisini kazanarak hayatta kalmalarına rağmen köpek ya da atlar gibi yeterince evcilleştirilememişlerdi.

"Kediler insanların davranışlarını dikkatle gözlemleyerek ona göre davranırlar, fakat tam bir benmerkezcilerdir. Doğuştan narsistler. Sahipleri için kendilerini feda etmez ya da koşulsuz itaat etmezler. Buna rağmen şu anda insanlar, onları hiç olmadığı kadar çok seviyorlar. Bencil insanların, her şeyden nefret ederken dünyanın kendi etraflarında döndüğünü sanan kediler karşısında el pençe divan durmalarının sebebi ne olabilir?"

Kusursuz bir robot kedi yapmak, babamın eskiden beri hayallerini süslerdi. Köpeğe benzeyen robotlar

4 Felsefenin Korecesi cheolhak (철학)'tır. (ç.n.)

üretilmesine rağmen kedi üretilemiyordu. Özgürlüğüne düşkün, mağrur ve insanların sevebileceği bir robot yapmak mümkün olabilir miydi? İnsanlar böyle robotları satın alırlar mıydı? Babam oldukça uzun bir süre hobi olarak robot kedi yaptı. Çabaları sonucu Descartes doğdu. Enstitüdeki mühendisler de kedi sevdikleri için kendi vakitlerinden ayırarak projeye canıgönülden yardım etmişlerdi. Herkesin kediden beklentisi farklı olduğundan Descartes'ın karakter ayarlarını yaparken epey uğraştılar. Sevimlilikler yapmalı, hayır yapmamalı, öyle kedi mi olur, kedi dediğin mesafeli olur, hepsinden öte uykucu olmalı, hayır, çok uyursa müşteriler sıkılır. Bunun gibi birçok fikir çatışması oldu. Babam Descartes'la ilgili tek bir fikir sunmuştu, ben de ona katılmıştım.

"Hırslı ve bencil olmalı. Kediyi sevimli yapan özellikler bunlar."

Fakat çok kaptanlı gemi dağa çıkıverdi. Descartes ne öyle ne böyle, aptal bir kedi oldu çıktı. Descartes'ın eve geldiği gün Kant ve Galileo başlarda tüylerini kabartarak düşmanca bir tavır sergilemişti. Ancak zamanla onu kabullendiler. Hareket yeteneği zayıf ve iştahsız Descartes'ı şapşal bir yavru kedi olarak görüyorlardı.

Kedileri sırayla okşadıktan sonra önceki günden kalan lazanyayı ısıtıp yedik. Kalan yemekler doğada kendiliğinden çözünen tabaklarla birlikte toplama merkezine

gitti. Bulaşık yıkamak bir süredir benim işim olmuştu ama buna iş denemezdi. Yapmam gereken, her şeyi sıyırıp bir araya topladıktan sonra mutfağın köşesindeki tüpün içine koymaktı. Kullandıktan sonra çift katmanlı tüpün ağzını mutlaka kapatmam gerekiyordu. Babam defalarca, kapatmazsan kediler içine girebilir diye uyarmıştı. Kapağı kapatıp düğmeye basınca insanın içini açan *fişuu* sesiyle kalan yemek ve tabaklar gözden kayboluyordu. Human Matters'da her şey bu şekilde işliyordu. Görmek istemediğiniz şeyleri basit bir şekilde herhangi bir yere gönderebiliyordunuz. Onlara ne olduğuysa kimsenin umurunda değildi. Ben dış dünyada neler olduğundan bihaberdim. Bilmeme gerek de yoktu. Buranın devasa miktarda para kazanan bir şirketin koruması altındaki, seçilmiş bir azınlığın huzur ve refah içinde yaşadığı bir tür ada olduğunu da bilmiyordum.

Ellerimi tertemiz yıkadıktan sonra oyuncak oltayı sallayarak kedilerle oynamaya başladım. Babamın gün içinde kahkahalarla güldüğü nadir anlardandı. Yakalasa bile yiyemeyeceği tüyün peşinde hoplayıp zıplayan kediler, onun yorucu günlük işlerinin bittiğini haber veren bir çeşit enerji tazeleyicilerdi. Üç bilge kedi çok geçmeden tüy avına olan ilgilerini kaybedip birbirilerini kovalamaya başladılar. Galileo, Kant'ı kovalıyor, Kant onu görmezden gelerek Descartes'ın üzerine

atlıyordu. Sonunda iyice coşan kediler dört bir yana koşturmaya başladılar.

"Çoğu zaman Descartes'ın robot olduğunu unutuyorum. Diğer kediciklerin hareketlerini öğrendiği için değil mi?"

"Öğrenen sadece Descartes değil," dedi babam. "Dikkatle bakarsan Kant ve Galileo da Descartes'ın hareketlerini izleyip taklit ediyor. O yüzden giderek birbirlerine benziyorlar. Aynileşiyorlar."

Sonra yerinden kalkıp yürüyüş için hazırlık yaptı. Son zamanlarda kilo aldığını söyleyerek akşam yemeğinden sonra spor olsun diye yürüyüşe çıkıyordu. Fakat geri döndüğünde karnı acıktı diye yemek yediği için diyetine faydadan çok zararı oluyordu. Milyonlarca yıl önce gün boyu ovalarda koşturarak hayatta kalacak şekilde evrimleşen insan bedeni hâlâ sınırsız hareket bekliyordu. Hareket etmezseniz kilo alıyorsunuz, kanınız ağırlaşıp koyulaşıyor ve damarlarınız tıkanıyordu.

Pencereden dışarı baktım. Mevsim kışa dönerken avuç içi kadar kavak yapraklarının uçuşarak döküldüğü sokağın üzerinde gün turuncu renkte batıyordu.

"Ben de gelsem olmaz mı?"

O gün nedense ev üzerime üzerime geliyor, nefesim kesiliyor gibi hissediyordum. Ne var ki babamın suratı asıldı.

"Sabah spora gitmedin mi? Sürekli çıkman tehlikeli. Mümkün olduğunca evde kal."

Ülkenin bir yerlerinde bir çeşit iç savaş olduğunu ben de biliyordum. Haberlerde her gün hükûmet askerlerinin dağlık bölgelerdeki gerillaları temizlediğinden bahsediliyordu. Pyeongyang ve Seul'ün şehir merkezlerinde de terör faaliyetleri devam ediyordu. Her seferinde hükûmet, teröristleri ne olursa olsun yakalayıp cezalarını verecekleri uyarısında bulunuyor, ölenlerin cansız bedenlerini yan yana yollara diziyordu. Enstitünün üzerinden vatoza benzeyen, eşkenar dörtgen şeklindeki dev savaş dronları sürekli geçiyordu. Fakat Human Matters kampüsü her zamanki gibi sessiz ve huzurlu olduğundan savaş varmış gibi hissetmiyordum. İç savaş sanal dünyada geçen bir oyunmuş gibiydi benim için.

"Burası Human Matters kampüsü. Kim buraya kadar gelip terör eyleminde bulunur ki?"

"Dünya işleri belli olmaz."

"Bahçeye çıkabilirim ama değil mi?"

Tamam demedi ama çıkma da demedi. Üstü kapalı izin verdiği şeklinde yorumladığım için spor ayakkabılarımı topuğuna basarak giydim ve bahçeye çıktım. Hintli matematikçi çömelmiş, yabani otları yolmaya devam ediyordu.

"Yorulmuyor musunuz?" diye sorunca doğruldu.

"Deşarj oluyorum. Böyle eğlenceli bir işi robotlara bırakamam."

Birden yüzünü batıya çevirdi ve manzaranın, bırakıp geldiği Bengal'in gün batımına benzediğini söyledi. Gök, Daedong Nehri'nin ağzında bütün görkemiyle turuncuya boyanmıştı.

"Gün batımı neden oluyor?"

Soruma karşılık atmosferik saçılım, ışığın kırılması gibi şeyler söyledi ama pek bilerek konuşuyormuş gibi değildi.

"Yarın sabahki gün doğumunun şekli matematikle hesaplanabilir mi?"

Matematikçi arkaya doğru eğilerek başıyla işaret etti:

"Şu hortumun butonuna basınca suyun sana doğru sıçrayacağı kadarı tahmin edilebilir. Fakat fışkıracak su damlalarının dağılımını bilemeyiz. Yeterli veri, yani gerçekten yeterli veriye sahip olursak, bir yere kadar mümkün olsa da yarın sabaha kadar birçok farklı değişken olacağından gün doğumunun tam olarak ne renk olacağı ve nasıl görüneceğini matematiksel olarak modellemek imkânsız. Kahveye krema koyduktan sonra nasıl şekilleneceğini eksiksiz tahmin etmekle aynı şey. Tahmin etmeye gerek olmadığı için de ola-

bilir. Gün batımı gibi zararsız ve görkemli bir kaosun tadını çıkarmak yeterli. Tahmin edip ne yapacağız? Gün batımı bizi öldürmüyor ki."

"Demek gerçekten de gelecek öngörülemez."

"Geleceğin öngörülemediği de kesin bir olgu değil."

"Nasıl yani? Geleceğin bilinebileceğini mi kastediyorsunuz?"

"Gelecekle neyi kastettiğine göre değişir."

O zamanlar onun kelime oyunu yaptığını düşünmüştüm. Ama artık biliyorum. Uzayın zamanından bahsediyordu. Uzay ve dünya zamanlarının birbirinden farklı olduğu, yani zaman denen şeyin dünyada karşılık bulan insan merkezli bir kavramdan ibaret olduğunu o zamanki ben bilmiyordum. Her neyse, anlatmak istediği şeyi anlayamadığım için sohbete devam edemedik. Gülümseyerek topladığı otları yaktı. Ocağın içinde bir anda parlayıp sönen alevleri sessizce izliyordum. O sırada, üzerinde rüzgârlık montu ve koşu ayakkabılarıyla babam dışarı çıktı. Onu gören matematikçi, kedilerimizin bahçesini kazıp sağa sola kaka yaptığından şikâyet etti. Babam dışarı çıkamamaları için kapıları iyice kilitleyeceğine dair söz verdi.

Her zaman yaptığı gibi dükkânların olduğu küçük meydan tarafına doğru yürüdü. Gitmişken o tarafa da bir göz atmak istiyor gibiydi. Bir şeye ihtiyacın var

mı diye sorunca ekşimsi meyve gibi bir şeyler yemek istediğimi söyledim. Babam meyve sevmezdi ama benim için evde sürekli bulundururdu.

Matematikçi çamur bulaşan önlüğünü çıkarıp evine girmek için hazırlanmaya başlamıştı.

"Profesör."

Bana döndü.

"Efendim?"

"Son zamanlarda kampüsün içi tehlikeli mi?"

"Bilmem... Neden öyle düşündün?"

"Babam tehlikeli olduğu için hiçbir yere gitmeme izin vermiyor da."

"Öyle mi?"

Beni baştan aşağı süzdükten sonra başını eğdi.

"Son günlerde ülkenin biraz karışık olduğu doğru. Ama bu sadece ülkenin sorunu değil. Yine de sen hem iri yapılısın hem de güçlü görünüyorsun. Baban neden bu kadar endişeleniyor acaba?"

"Ben de onu diyorum ya."

Birden yağmur damlaları düşmeye başladı. Matematikçi peyzaj için kullandığı eldivenini çıkarıp toprağını silkeledi ve evine girdi. Yağmur damlaları daha da irileşmeye başladı. Nihayet küçük meydana gitmek

için bahanem olmuştu. Daha önce onu şemsiyeyle karşıladığımda babam benimle gurur duymuştu. Giriş kapısındaki ayakkabılıktan şemsiyeyi aldım ve küçük meydana doğru ilerlemeye başladım. Beş dakika kadar hızlı adımlarla yürümüştüm ki rüzgârlığını kafasına geçirmiş babam göründü. Koşu kulübündekiler hafif adımlarla koşarak yanından geçip uzaklaştılar. Tam o sırada yağmur sanki hiç yağmamışçasına duruverdi. Babam sağ elini uzatarak yağmurun yağıp yağmadığını kontrol ettikten sonra rüzgârlığını indirdi.

Küçük meydandaki çatısı yarım küre şeklinde olan sahnede kuartetin konseri vardı ama aniden yağan sağanak yağmur yüzünden hiç seyirci yoktu. Hava oldukça serindi, üstüne bir de yağmur yağmıştı ama müzisyenler hiç bozuntuya vermeden performanslarına devam ediyorlardı. Babam biraz durup konseri izledikten sonra kedilere mama almak istemiş olacak ki evcil hayvan dükkânına yöneldi. Ben de dükkânın önünde çıkmasını bekleyip onu şaşırtmaya karar verdim. Artık şemsiyeye gerek kalmamıştı ama bu kadar yolu geldikten sonra tek başıma dönmek istemiyordum. Uzun süre beklememe rağmen babam çıkmadı. Büyük ihtimalle mamaların içeriğini okuyup karşılaştırmakla meşguldü. Kuartet konseri devam ediyordu. Bir keresinde babam Schönberg'in müziğini dinletip gürültüyü düzene sokmanın müzik olduğunu söyle-

mişti ama bence müziğin tarifi imkânsız bir büyüsü vardı. Dilden çok daha önce ortaya çıktığı için olabilir miydi? Yoksa uzayın sonsuza uzanan varoluş ilkesiyle mi ilintiliydi? O yüzden mi bu kadar ani ve derin bir yankılanma yaratıyordu? Olay, ben bu düşüncelerle birlikte müziğin derinlerine daldığım sırada meydana geldi.

Biri omzuma dokundu. Babam sanıp sevinçle başımı çevirmiştim ki tanımadığım iki adam olduğunu gördüm. Siyah üniforma giyen adamlar aynı boyda olmanın yanı sıra birbirine o kadar benziyordu ki ikiz olduklarını sandım. İçlerinden biri hiçbir şey söylemeden kumanda gibi bir cihazı bana çevirdi. Diğeri bana monitörü gösterdi. Ekranda kırmızı renkli R harfi yanıp sönüyordu.

Soldaki adam arkadaşındaki monitöre bakarak, "Hımm, kayıtlı değil!" dedi.

Henüz müziğin etkisinden çıkamadığım için ne dediğini anlayamıyordum.

"Kayıt mı?"

"Bir tane buldum," dedi sağdaki adam soldakine.

Sanki ben orada yokmuşum gibi davranıyorlardı. Tekrar sordum. *Kayıt* ile neyi kastettiklerini.

Soldaki adam monoton ve resmî bir tonda, "Hümanoid kaydını kastediyoruz," dedi. "Siz kayıtlı bir hümanoid değilsiniz."

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum. Gördüğünüz üzere ben bir insanım. Hümanoid değil."

"Yalan söylemeyin. Makineler asla hata yapmaz."

Babamdan beynime kazınacak kadar sık duyduğum için midir bilmem *makineler asla hata yapmaz* sözü dalga geçiyormuş gibi geldi ve istemsizce gülüverdim. Fakat onlar yüz ifademi umursamadılar. Sağdaki adam elindeki monitörün ekranını tekrar gösterdi. Az öncekiyle aynı şekilde kırmızı R harfi yanıp sönüyordu.

"Bakın, işte. Siz kırmızı renksiniz."

Ardından soldaki adam sensörü yoldan geçen bir çocuğa tuttu.

"Bakın. İnsanlarda bu şekilde H harfi çıkıyor. Sadece insanlardan yayılabilen radyoaktif elementler sayesinde algılıyor. Fakat sizden bu elementler yayılmıyor."

Sağdaki adam başıyla onaylayarak devam etti:

"Gerçekten kusursuzsunuz. Biz bile insan olduğunuzu sanmıştık. Fakat ne kadar benzerse benzesin, aslı değilse değildir."

Durum düşündüğümden ciddi görünüyordu.

"Ne saçmalıyorsunuz? Tuhaf bir alet almış, benimle dalga mı geçiyorsunuz?"

Bu sefer sensörü kuartete çevirdiler. Dört kişinin yüzü monitörde belirdi. Her birinin yüzünde ayırt edici sonuçlar belirdi. Sadece kemancıda H, kalan üç kişide R çıktı ama hepsi de maviydi.

"Bakın. Onlar da hümanoid ama hepsi de kayıtlı. R harfi sizinkinden farklı olarak mavi renkte çıkıyor değil mi? O yüzden böyle halka açık bir alanda konser de verebiliyorlar."

Gerçekten viyolacının yüzünün yanındaki büyük R harfi net bir şekilde parlıyordu. Ben nasıl tepki verirsem vereyim adamların ifadelerinde en ufak bir değişiklik olmuyordu. Tek yaptıklarının prosedüre uygun hareket etmek olduğunu fark edince onlardan korkmaya başladım. Konuşmaları ve hareketleri düşük seviye hümanoid olduklarını gösteriyordu. Bu tarz robotların insanlarla dalga geçmesinin imkânı yoktu. Öyleyse arızalanmış olmalıydılar. O an babama hiç olmadığı kadar ihtiyacım vardı. Sorunlarının ne olduğunu hemen anlardı.

"Bir saniye. Babam şuradaki evcil hayvan dükkânında. Birazdan çıkacak. Ben ne dediğinizi anlamıyorum, onu bekleyin lütfen."

Dükkânı işaret ettim. Fakat onların beklemeye niyeti yoktu.

"Baba mı? Kayıtsız bir hümanoidin babası falan olmaz. Şimdi bizimle geliyorsunuz."

Şimdi bizimle geliyorsunuz cümlesini kendi aralarında Korece, İngilizce, Çince, Japonca ve Rusça olarak hızlı hızlı tekrarladılar. Ardından sol taraftaki adam elini kaldırıp salladı. O anda küçük meydanın karşı tarafından hızla uçan kapsül geldi. Sihir gibi bir anda bakışlarımı yakaladı. Kapsülü gördüğüm an hayatımdaki en temel şeyin bu olayla birlikte değişeceğine dair uğursuz bir hisse kapıldım. Bedenim kaskatı kesildi, dudaklarımı kıpırdatamadım. Fırsattan istifade kollarımdan tuttular. Dükkâna girebilmek için debelendim. Fakat onlar tek seferde beni kontrol altına alıp kapsülün içine fırlattılar. Göründüklerinden daha güçlüydüler. Oradan geçen insanlar toplandılar. Onlardan tarafa bağırdım:

"Babam şurada. Yalvarırım babama hemen söyleyin. Cheol, Cheol'u yakaladılar deyin. Benim adım Cheol. Babam Doktor Choi Jinsu."

Soğuk bir şeyin enseme dokunmasıyla kendimden geçtim.

Dış Dünya Varmış

O zaman evde kalsaydım ne olurdu acaba? Dış dünyada neler olup bittiğinden habersiz *Bin Karakter Klasiği* çalışarak, kızıl sincapların ağaçlarda koşturmalarını izleyerek yaşayabilir miydim?

Canımı yakan pişmanlık geçtikten sonra o zamanlara sakin kafayla dönüp bakabildiğimde, olaydan önceki hayatıma ait huzurlu günler daha sık aklıma gelmeye başladı. Eğlencesiz ve sıkıcı olduğunu düşündüğüm sakin ve huzurlu zamanlar aslında çok büyük nimetmiş. Elbette o zamanlar dış dünyada neler olup bittiğini öğrenmek istiyor, karşılanmayan bu ihtiyacımla her yüzleştiğimde, evet, zavallı olduğumu düşünüyordum. Sahip olmam gereken haklardan mahrum bırakılıyormuş gibi hissediyordum. Babam her zaman olduğu gibi henüz vaktinin gelmediğini söylüyordu. Kampüsteki diğer çocuklar da benim gibi kampüsten dışarı çıkmadığı için, belki de normal olan böyle "kapatıla-

rak" yaşamaktır diye düşünüyordum. Fakat dışarıda bir dünyanın var olduğundan emindim. Enstitünün üzerinden geçen, uçan cisimler uzaklardan gelip uzaklara doğru kayboluyorlardı. Kış geldiğinde kuzeyden kazlar tek sıra halinde uçarak geliyor, baharda yeniden Sibirya ve kuzeyin uzaklarına doğru uçuyorlardı. "Dış dünya"nın var olduğundan emindim. Ancak bilmediğim bir sebepten ötürü oraya gidemiyordum. Babam beni bir çeşit steril ortamda korumaya çalıştı ama sonunda başarısız oldu. İlk fırsatta hayatıma giren "dış dünya"ya, bağışıklık sistemine sahip olmadığım bir halde çıkıvermiştim. Elbette şu anda ona kızgın değilim. O zamanlar böylesinin, elinden gelenin en iyisi olduğuna inanmış olmalı.

Geri dönüp baktığımda onunla geçirdiğim zamanların o kadar da kötü olmadığını anlıyorum. Bana eski film izletmekten ya da roman okutmaktan hoşlanırdı. Ben de on dokuz ve yirminci yüzyıllardaki insanların başına neler geldiğini öğrenmekten keyif alırdım. Yaptığım şey kelimenin tam anlamıyla öğrenmekti. Öylesine öğreniverdiğim şeyler de değildi bunlar. İzlemek ya da okumak için oldukça uzun bir vakit ayırmak zorundaydım. Hikâye biçimindeki bir film ya da romanın manası duygusal değişimle birlikte gelen zahmetli ve karmaşık bir yöntemle, yani, aydınlanma olarak iç dünyama aktarılır ve hafızama

kaydedilirdi. Bu süreçten genel olarak hoşlanırdım. Her bölge, ırk ve dine göre farklılık göstermekle beraber yirminci yüzyıl insanları çoğunlukla geniş aile olarak yaşıyor, ağır işler yüzünden acı çekiyor, insanlık dışı yoğunluktaki iş yerlerinde kendilerine tahsis edilmiş bir metrekare bile etmeyen alanda kirli hava soluyarak çalışıyorlardı. Ciddi olmayan hastalıklardan bile kolaylıkla hayatlarını kaybediyor, geride kalan aileleriyse kayıp ve fakirlikle mücadele ediyorlardı. O zamanlar insanlık her türlü şeyden acı çekiyordu. O ana ait bir acı çekmedikleri zamanlardaysa gelecek için endişelenerek acı çekiyorlardı. Gerçeği unutmak için zihinsel uyuşturucuları, yani sınırsız hikâyeleri vardı. Özel yetenek sahibi varlıkların gökyüzünde uçarak dünyayı kurtarma çabalarını anlatan hikâyeler, aşkları sayesinde birbirlerini kurtaranların hikâyeleri, ne olursa olsun sıkıntıların üstesinden gelerek hayatın gerçek anlamını bulmak için çalışanların hikâyeleriyle doluydu dünya.

Ben de zaman zaman bu hikâyelere kapılırdım fakat kampüs yaşamı daima huzurlu bir nakarat gibi tekrarlandığı için onların çektikleri doğum, hastalık, yaşlılık ve ölüm acısı gerçekçi gelmezdi. Her hikâyede meydana gelen doğal felaketler ya da sıkıntılar asla benim başıma gelmeyecekmiş gibi hissederdim. Fakat anne ve baba, bazen nine ve dede, hatta amca, teyze ve

hala olan bir evde kardeşlerle birlikte yaşamanın nasıl hissettireceğini merak eder, bilinmeyen bir yerde maceraya atılan kahramanları kıskanırdım. Babam anne kelimesini asla ağzına almazdı, ben de bir zaman sonra sormayı bırakmıştım. Yine de bazen aynaya bakarak yüzümü, bana benzeyen yaş almış bir kadının yüzüne benzetmeye çalışır; bir gün göreceğime inandığım annemin yüzünü bu şekilde hayal ederdim.

Babam ara sıra, ben kitap okurken ya da film izlerken vücuduma elektrotlar bağlayıp meydana gelen değişiklikleri kaydederdi. Descartes'ı yaparken, *ne kadar veri toplarsam o kadar iyi bir hümanoid yapabilirim,* dediğine şahit olduğum için, araştırmaya bir faydam olursa diye vücuduma bir şeyler yapıştırmasından şikâyet etmezdim. Babam çoğu zaman kendi kafasına da elektrot bağlayıp bir şeyler denediği için bu bizim evde alışılmadık bir durum değildi.

Gündüzleri enstitüde karşılaştığım çocukların da benimkine benzer hikâyeleri vardı. Hareket odaklı araştırma yapan ailelerin çocuklarının, çeşitli sporlar yapmaları gerekirdi. Psikoloji alanındaki araştırmacıların çocuklarıysa sayısız teste maruz kaldıklarını söylemişlerdi. Orada böyle bir kültür olduğu için babamın

davranışlarını olağan dışı bulmazdım. Buna rağmen, her ne kadar şikâyet etmesem de içimde hep bir huzursuzluk olur, hikâyelerdeki ana kahramanlar gibi tek başıma çok uzaklara gitme dürtüsüyle dolup taşardım. O yüzden uçan kapsülün içinde kendime geldiğim an hissettiğim tek şey korku ve huzursuzluk değildi. Hayatımda ilk defa kampüsten çıkmış, bir yerlere gidiyordum. Yüksek binalarla dolu Pyeongyang'ın silüeti bile hızla uzaklaşıyordu. Neresi olduğunu bilmediğim istikametin yabancı ve rahatsız bir yer olacağından emindim. Fakat o zamana kadar okuduğum tüm romanların ana kahramanları ellerinden geleni yaparak her sıkıntının üstesinden geldikleri ve mutlu sona erdikleri için, beklenmedik şekilde başlayan macerama dair kalbimin derinliklerinde küçük bir umut ışığı da yok değildi. Uçan kapsül, yer yer dumanların çıktığı bir alandan geçtikten sonra yemyeşil bir ormanın ortasında tamamen beyaz duvarlardan oluşan binanın terasına indi. Orada bekleyen beyaz üniformalı insanlar beni aldılar. Gözlerimi açamayacak kadar parlak koridoru geçince dikdörtgen avluya çıktık. Alnında derin çizgiler olan bir adam bana sandalyeyi işaret etti.

"Oraya otur."

Ona ortada bir yanlışlık olduğunu söyledim. Human Matters Lab'da çalışan Doktor Choi Jinsu'nun oğlu

olduğumu belirtip hemen babamı aramasını istedim. Adam beni baştan aşağı süzdükten sonra kendi kendine konuşuyormuş gibi mırıldandı:

"Human Matters en iyisi. Muhteşemler."

Ses tonundan övüyor mu yoksa alay mı ediyor anlaşılmıyordu. Sonrasında söylediklerime karşılık dahi vermedi. Çok geçmeden beyaz üniformalı birileri iki yanıma geçip kollarımdan tuttular. Onlara da söyledim. Beni bırakmalarını. İnsan olduğumu. Hangi hakla bir insanı böyle alıkoyduklarını. Lakin hiçbir tepki alamadım. Beni sürüklemeye başladılar. Vardığımız yer oldukça yüksek tavanlı, spor salonu gibi bir yerdi. Deprem ya da sel mağdurları için yapılmış geçici bir sığınağa benziyordu. Ön tarafta sahneye benzer bir şey vardı, seyirci koltuklarının bulunması gereken yerde yüzlerce döşek seriliydi. Girişe yakın boş bir döşeğe oturup etrafa bakındım. Gece olmasına rağmen etraf ışıklar yüzünden apaydınlıktı. Çeşitli türlerde hümanoid etrafta volta atıyor, içlerinden bazıları anlamsız hareketler yapıyordu. Kimi durmaksızın oturup kalkıyor kimi kafasını duvara vuruyordu. Kendi bacağını koparıp parçalarına ayıranlar bile vardı.

"Bakar mısınız?"

Kafamı kaldırdım. Çakıl taşı gibi sert duruşlu bir erkek çocuk kaşlarını çatmış duruyordu. Altı yedi yaşlarında ya var ya yoktu.

"Ne oldu?"

"Yerim."

"Yerin mi?"

"Orası benim yerim."

"Özür dilerim. Sahipsiz sanmıştım."

Alelacele kenara çekildim. Çocuk döşeğe oturup gözlerini bana dikti.

"Bugün mü geldiniz?"

Başka bir yer bulmak için ayrılacaktım ki adımlarımı durdurdum.

"Evet. Az önce."

"Nereden geldiniz?"

"Pyeongyang."

"Pyeongyang'da neresi?"

"Human Matters Lab."

"Üretim yerinden bahsetmiyorum. Yaşadığınız yer neresi?"

"Ben orada yaşıyorum. Buraya bir karışıklık nedeniyle geldim sanırım."

"Human Matters Lab'da mı yaşıyordunuz?"

"Yaşamıyordum, yaşıyorum. Sen orayı biliyor musun?"

"Ünlü bir yer. Oranın ürünü müsünüz?"

"Hayır, ben insanım. Orada doğdum. Babam orada araştırmacı."

Çocuk inanması güç olduğunu ifade edercesine gözlerini kısarak beni baştan aşağı süzdü.

"Emin misiniz?"

"Neden?"

"İnsan olduğunuzdan."

"Elbette. Ben insanım. Makine değilim. Ne demek istediğimi anlamıyor musun?"

"Anladım. İnsanım diyorsunuz. Ama şu andan itibaren robotmuş gibi davranın."

"Ne? Ne demek oluyor bu?"

"Makineymiş gibi yapın diyorum."

"Neden?"

"Sadece sözümü dinleyin. Ancak bu şekilde hayatta kalabilirsiniz."

Hayatta kalmak mı? Ne anlama geliyor bu? Ölebilir miyim yani? Hem makine gibi davran da ne demek oluyor? Makineyle karıştırıldığım için buraya getirildim. En kısa sürede insan olduğumu ispatlayıp buradan kurtulmayı düşünüyordum ama hayatta kalmam için makine rolü yapmam mı gerekiyor? İnsan olduğumu gizleyerek?

"Buradaki makineler insana benzeyen her şeyden nefret ediyorlar."

Göründüğünden daha zeki bir çocuktu.

"Pekâlâ. Tamam da makine gibi davranmak tam olarak ne anlama geliyor?"

"Human Matters'dan geldim demediniz mi? Fazlasıyla görmüşsünüzdür. Makinelerin davranışlarını taklit etmeniz yeter."

"Oradaki hümanoidleri insandan ayırt etmek neredeyse imkânsız... Dur biraz, peki sen hangi tarafsın? İnsan mısın? Yoksa..."

"Benim hangi taraf olduğumun bir önemi yok. Sorun sizin tarafınız. Birazdan ne demek istediğimi anlayacaksınız."

"Senin adın ne? Benimki Cheol."

"Ben Min."

Çocuk yorulmuş gibi döşeğe uzandı. Ve bana sırtını döndü. Yanına oturup onu soru yağmuruna tuttum. "Tanrı aşkına burada neler oluyor?"

"Seon abla birazdan gelir. Ona sorun."

Lafını bitirmesiyle tüm ışıkların sönmesi bir oldu. Her yer karardı. Dizlerime sarılıp başımı gömdüm. Babamı, beni kurtaracak tek ihtimali düşünüyordum. Evcil hayvan dükkânından çıkınca insanların söylediklerini duymuştur, değil mi? Ne kadar şaşırdı kim bilir. Şu anda beni bulmak için dört bir yana haber saldığından eminim. Ünlü bir enstitü olduğundan göz açıp kapayana kadar beni bulacaklardır. Birazcık dişimi sıksam yeter. Bu şekilde düşünerek kendimi sakinleştirmeye çalıştım ama kalbimin derinliklerinden bambaşka sesler yükseliyordu. Sen baban için o kadar değerli bir varlık olduğunu mu düşünüyorsun? Baş belası bir çocuktun belki de. Seni bilerek bırakmamış

olabilir ama aramaya da gelmeyecektir. Hem belki de belki de...

Asla mümkün değil, diye düşünsem de içimdeki şüphenin sesi kaybolmadı.

İnsan Olarak Yaşamak

Gözümü açtığımda tek tarafına göz bandı takmış, kaba görünüşlü tek gözün biri kollarını kavuşturmuş bana bakıyordu. Hemen doğruldum. Ayağının ucuyla ayağıma vurarak bir şey sordu ama ne dediğini anlayamadım.

"Efendim?"

Söylediğini tekrar etmek yerine parmağıyla kulağını işaret etti. Ne dediğimi anlamıyor musun anlamında bir işaretti galiba. O sırada kırmızı tişörtlü bir kız çocuğu ortaya çıktı ve benim yerime cevap verdi.

"Evet, kayıtlı değil."

Tek göz, kızın söylediğine kulak asmadan bana bakmaya devam etti.

"Uyuyordun ya? İnsan değil misin?"

"Son model hiper gerçekçi hümanoid. Human Matters üretimi."

Bu sefer cevap veren Min'di.

Tek göz inanmadığını belli ederek, "Doğru mu? Sen cevap ver," dedi bana.

Ağzımı zar zor açıp konuşabildim:

"Evet. Human Matters'dan geldim."

"Evcil olanlardan," dedi kız.

Bir anda son model evcil bir robot oluvermiştim ama dün gece duyduğum şeyler yüzünden kaderimi sessizce kıza ve Min'e emanet ettim. Tek göz karpuz seçiyormuş gibi kafama *tık tık* vurdu.

"Uğursuz evcilin teki gelmiş yine. İşe yaramaz çöpler."

Uzaktan yalpalayarak gelen diğer hümanoidler etrafımızı sardı. İçlerinden en baskın hissedileni kamuflaj giymiş, boyu iki metreyi hayli hayli aşan iri kıyım bir hümanoiddi. Tek göze omuz atıp öne geçti.

"Bu mu evcil? Bildiğin insan bu. Gerçekten insan değil mi?"

"Ne bileyim, değil diyorum ya!"

Kız sesini yükseltince o iri kıyım hümanoidler beklenmedik şekilde titreyip geri çekildiler. Kamuflajlı, başını iki yana salladı ama sonra yavaş yavaş geri döndü ve dikkatini geçen gece benimle birlikte getirilen diğer ye-

nilere verdi. Bir köşeye sinmiş şanssız bir çocuk gözüne takıldı. Min'le aynı yaşlarda görünen küçük bir çocuktu.

"Sen nesin? İnsan mı? Robot mu?"

Tek göz ve kamuflajlı, çocuğa doğru hızlı adımlarla yürüdüler. Min o tarafa yöneldiği anda bana yardım eden kız sessizce bileğinden tuttu ve onu kedine çevirip sarıldı. Birazdan olacakları biliyordu.

Diğer yanda tek göz ve kamuflajlı, seçtikleri çocuğa yaklaşınca çocuk korkudan ağlamaya başladı.

"Ben robot değilim. İnsanım. Hata yapıyorsunuz. Yalvarırım bırakın."

Çocuğun söylediği şey daha demin, uyandığımda vermek üzere olduğum cevaptı. Ben insanım, kesinlikle robot değilim, hata yapıyorsunuz... Bu cevabı verseydim neler olacağına kendi gözlerimle şahit oluyordum. Tek göz ve kamuflajlı birbirlerine bakıp başlarını salladılar. Tek göz, çocuğun karnına bir yumruk indirdi. Çocuk inleyerek belini büktü. Kamuflajlı, sol eliyle boynundan yakaladığı çocuğun sol kolunu tutup sağ eliyle çekti. Çocuğun kolu oyuncak bebek kolu gibi kopuverdi. Çığlığımı bastırmak için hemen elimle ağzımı kapattım. Kız, Min'e daha sıkı sarıldı. Kamuflajlı kopardığı kola şöyle bir baktı. Koldan kırmızı bir sıvı damlıyordu ama kopan yerden yapay lif tellerinin çıktığı görünüyordu. Kolu kopan çocuk, kamuflajlının elindeki kolunu gö-

rünce yüzü kireç kesildi ve çığlık attı. Sık sık yaşanan bir şey olmalıydı ki birkaç kişi dışında ilgilenen kimse yoktu.

"İyi yapılmış. Bu da mı son model acaba? Artık kan benzeri bir şey de akıyor. Her neyse, kendilerini insan sanmaları için gerekli tabii."

Kamuflajlı kolu uzağa fırlattı. Başka bir hümanoid kolu başka yere fırlattı. Çocuk, kolumu verin diye bağırınca tek göz tarafından karnına bir yumruk daha yedi ve öksürdü.

"Kes sesini. Evcil velet... Bir kolun eksik diye ölmezsin."

Çocuk olduğu yere çöküp ağlamaya başladı. Kolunu kaybetmekten ziyade, kendisinin makine olduğunu öğrenmenin şokunu yaşıyor gibiydi. Tepeden tırnağa titremeye başladım. Kız, Min'i bırakırken beni uyardı.

"Gördün değil mi? Böyle oluyor."

"Anlamıyorum. Neden böyle davranıyorlar? Benim şimdiye kadar gördüğüm hümanoidler, en başından o şekilde programlandıkları için insanlara asla zarar vermezdi."

"Gördüğün halde anlamıyor musun? O insan değil, hümanoid. Üstelik kayıtsız. Canları nasıl isterse öyle yaparlar."

"Öyleyse insan olmak sorun değil mi?"

"İnsanlardan da nefret ediyorlar ama en çok nefret ettikleri şey kendini insan sanan hümanoidler. Hoşlarına gitmiyor."

Kendilerini insan mı sanıyorlar? Öyle hümanoidler de mi var?"

Seon kolu koparılan çocuğu işaret etti. Vardı. Hemen oracıktaydı.

"Peki ya siz? Siz de mi robotsunuz?"

"Kayıtlı olmayan hümanoidlerin denetlenmesiyle ilgili yasadan haberin yok muydu?"

"Ne yasası?"

"Sen başka bir gezegenden falan mı geldin? Artık hükûmet kayıtlı olmayan hümanoidlere anında el koyarak imha edebiliyor."

"Onun benimle ne alakası var? Ben hümanoid değilim ki. Peki siz hümanoid misiniz?"

Min kıyafetinin sol kolunu sıyırıp gösterdi. Sol kolu bileğinden koparılmıştı, elinin olması gereken yerde yapay lif parçaları görünüyordu. Biraz önce tek göz ve kamuflajlının kolunu kopardığı çocuğunkine benziyordu.

"Az önceki çocuğun başına gelenler mi geldi senin başına da?"

"Hayır. Benimki kazaydı."

"Peki sen?"

"Ben mi? Benim iki kolum da sağlam."

Kız kollarını uzatıp gösterdi.

"Hayır, hümanoid misin diyorum?"

"Nasıl görünüyorum?"

"Bilmem. Artık hiçbir şey bilmiyorum."

"Kendi adını biliyor musun?"

"Ben mi? Evet, Cheol. Demir[5] cevherindeki Cheol değil, felsefenin Cheol'u."

Kız da kendi adını söyledi; Seon'muş.

"Seon, senin de hümanoid olup olmadığını sordum."

"Ben mi? Değilim."

"Emin misin? Az önceki zavallı çocuk gibi kendini insan sanan bir hümanoid olmayasın?"

"Sen olabilirsin ama ben değilim."

"Ben mi? Ben de değilim."

"Öyle mi? Gerçekleri vakti geldiğinde anlarsın."

Seon şüphe iplerini bırakmadan Min'in kesilen bileğinin hikâyesini anlattı. Kaçmayı teklif eden Seon'muş. Min

5 Korecede demir cheol demektir. (ç.n.)

ufak tefek, Seon ise zayıftı. İkisi havalandırmaya girip dışarı çıkmayı planlamışlar. Başaracaklarına inanıyorlarmış. Ne yapıp edip binanın dışına çıkma konusunda başarılı olmuşlar da; fakat çok geçmeden hareket sensörüne yakalanıp robot köpekler tarafından kovalanmaya başlamışlar. Köpeklere ilk yakalanan, daha yavaş olan Min'miş. Köpekler onun kolunu ısırıp bırakmamışlar. Seon da kaçmaktan vazgeçmiş.

"Acımıyor mu?"

Min soruma cevaben başını iki yana salladı.

"Şimdi iyiyim. Isırdıklarında acımıştı ama."

"Min gerçekleri o zaman mı anladı?"

"Hayır. Min buraya gelmeden önce kim olduğunu biliyordu. Böyle küçük göründüğüne bakma. Aslında o kadar küçük bir çocuk değil."

"Seon, senin için gerçeği anlama zamanı gelmedi sanırım?"

"Kolum henüz bir köpek tarafından ısırılmadı ya da biri onu koparmadı. Ama ben eminim."

Bu kadar emin olmasının nedenini söylemedi.

"Peki, sen gerçekten insan mısın?" diye sordu Min.

"Evet."

"Human Matters'dan geldim dedin. Orası en son teknoloji yapay zekâ hümanoidlerin üretildiği yer, değil mi?" diye irdeleyerek sordu Seon.

"Doğru. Babam da o işi yapıyor. Şirkette birçok hümanoid var. Babamla birlikte araştırma yapan mühendis hümanoidler bile var. Fakat ben kesinlikle insanım."

Delici bakışlarıyla yüzüme baktı. "Orada gerçekten bir sürü son model hümanoid görmüş olmalısın?"

"Elbette. Orada sadece en son modeller var. Daha piyasaya çıkmayan modeller bile var."

Kamuflajlı ve tek göz sürüsünü göz ucuyla işaret etti: "Bu modeli ilk defa görüyorsun değil mi?"

Doğruydu. Çok büyük ve iri vücutlara sahip olduklarından hareketleri doğal görünmüyordu.

"Onlar ta en başında savaşta kullanılmak üzere üretildikleri için temel robot etiği gibi şeyleri görmezden gelebiliyorlar. Kendilerine ya da mangalarına[6] saldırı olursa koşulsuz savunmaya geçmek zorunda oldukları için az önce de söylediğim gibi insanlara da saldırabilirler."

Seon'un yaptığı açıklamaya göre, eski model savaş hümanoidlerinin zekâ seviyeleri ve esneklikleri düşüktü ama vücutları metalden yapılmıştı. Diğer yandan, insanların ince ve organik derileri keskin metallere karşı

6 On kişilik asker birliği. (ç.n.)

dayanıklı olacak şekilde evrimleşmemişti. Dolayısıyla onlara dokunmak bile ölümcül olabiliyordu.

"Peki ya savaş için üretilmemiş hümanoidler?"

Bir köşeye oturmuş sürekli bir şeyler tamir eden hümanoidleri işaret etti.

"Onlara da güvenemezsin. Yeniden yapılanıyorlar. İnsanlara saldırabilmek ve kendilerini savunabilmek için yazılımlarını güncelliyorlar yani. Kendi kendilerini hackliyorlar. Burada o konuda uzman hümanoid mühendisler de var. Sen nasıl yapıldığını biliyor musun?"

"Kaç kere söyleyeceğim? Ben hümanoid olmadığım için öyle şeylerden anlamıyorum."

"Doğru ya. İnsanım demiştin."

Seon belli belirsiz gülümsedi. O sırada merak ettiğim şeyi sordum:

"Burası nasıl bir yer? Burada ne yapıyorlar?"

"Hiçbir şey yapmıyorlar. Hükûmetin hoşuna gitmeyen varlıkları buraya kapatıyorlar. İnsanlar da var ama çoğunluğu robot. Başlarda hükûmet kayıtlı olmayanların icabına hemen bakıyordu. Bulur bulmaz anında imha ediyordu yani. Parçalarını geri dönüştürerek... Fakat yabancı ülkelerdeki hümanoid hakları savunucuları buna şiddetle karşı çıkmışlar, bilinci ve duyguları olan, insanların en yakın arkadaşı hümanoidleri canice kat-

lettikleri için... Haberlere de çıkmış, Birleşmiş Milletler tarafından uyarı da almışlar. Sonuç olarak bu şekilde hapsediyorlar. Bu durumda hümanoidlerin birbirini öldürmesi kaçınılmaz, değil mi? Burası hümanoid cehennemi."

Seon Min'le beni sahnenin arkasına götürdü. Bir zamanlar gösteri alanı olarak kullanılan yer sahne süslemeleriyle doluydu.

Seon'un peşinden giderken, "Nasıl yemek yiyeceğim? Peki ya tuvalet?" diye sordum.

"Mümkün olduğunca dayan. Robotların dikkatini çekmesen iyi edersin. Az önce de söylediğim gibi aralarında insana benzeyen her şeyden nefret edenler var. Oldukça zalimler."

Seon ve Min öne geçip çelik merdivene tırmanmaya başladılar. Sık gelmiş olmalıydı ki Min tek eline rağmen gayet profesyonelce çıkmıştı. Sorun olan bendim. Sürekli aşağı bakıp korkuyordum. Lambaların sıra sıra dizildiği yüksekliğe kadar çıkan Seon, kollarını hafifçe açarak lambaların arasından yürüdü. Tehlikeli görünmesine rağmen ikisi de korkuyormuş gibi durmuyorlardı. Başka çarem olmadığından ben de dikkatlice peşlerinden gittim. Aşağıda hümanoidler kavga ediyor, gürültü yapıyorlardı. Seon ve Min lambaların arasında bir yer bulup oturdular. Ayaklarının altından yükselen ışık

yüzünden karanlığın ortasındaki Seon'un yüzü hayalet gibi görünüyordu. Kolları ve bacakları ince ve uzun, yüzü hafiften asimetrik olduğu için akılda kalır bir görünüşe sahipti.

Buraya Min'den daha önce geldiğini söyledi. Kaosun içinden sıyrılıp sessizce kampı izleyebileceği bu yeri ilk keşfeden de Seon'du. Kedi gibi güvenli duruşuyla lambaların arasında çevik hareketlerle yürüyebiliyordu. İp üzerinde yürür gibi zarif hareketlerle gidip gelirken dans ediyor gibi görünüyordu. Gözlerimi ondan alamıyordum.

"Burada çok rahat ediyorum. Mekanikler buraya kadar çıkmıyorlar," dedi aşağıdaki hümanoidleri işaret ederek.

Oradakileri üç sınıfa ayırmıştı. Kendinin robot olduğu bilincinde olan hümanoidlere "mekanikler" diyordu. Diğer sınıf, Min gibi insanların tüm özelliklerini taklit eden "hiper gerçekçi hümanoidler"di. Geri kalanlarsa Seon gibi insanlardı. Mekanikler diğer iki sınıfı birbirinden ayıramıyor, hepsini aynı kefeye koyarak onlara evcil, domuz ya da daha ileri giderek boklu itler diye seslendikleri bile oluyordu. *Hepi topu robot müsveddeleri ama insan gibi yemek yiyip tuvalete çıkma özellikleri var,* diye dalga geçiyorlardı. Bazı mekanikler her fırsatta küfrederek diğerlerini kışkırtmaya çalışıyorlardı.

"Boklu itler, iğrenç kokuyorsunuz."

Bazen can sıkıntısından kafama vuruyorlardı. Hafifçe vurduklarında bile kafam yanıyor gibi acıyordu. Zaman zaman nedensizce kıyafetimi çekiştirip yırtıyorlar, derimi kesiyorlardı. Kimi zamansa ayak bileğimden tutup ters çeviriyor, birbirlerine fırlatarak benimle oynuyorlardı. Mekanikler kendi aralarında da sık sık kavga ediyorlardı. Özellikle savaş hümanoidleri, saldırıya uğrayınca hemen karşı saldırıya geçmeye programlandıkları için biri yanlışlıkla bile dokunsa hızlı ve sert bir şekilde karşılık veriyorlardı.

Bu durumlarla karşı karşıya kalınca zayıf ve aciz bedenimden kurtulmayı ve hayatımda ilk kez bir makine olmayı diledim. Makine olsaydım onların pis diye dalga geçtiği sıkıntılı boşaltım sürecini de yaşamak zorunda kalmazdım. İnsan olarak doğmama içerliyordum. Yaşadığım süre boyunca bir kez olsun bedenimle ilgili sorunlarım olmamıştı. Zamanı geldiğinde yemeğimi yiyor, sıkıştığımda tuvalete gidiyordum. Cinsel uyarı hissettiğimde vücudumda meydana gelen değişiklikleri kabulleniyordum. Her şey bundan ibaretti. Ancak bedenimde meydana gelen tüm bu hayvani tepkiler artık bana çok yabancı geliyordu. İlk birkaç gün kendimi tuttum ve ne yemek yedim ne de tuvalete çıktım. Aslında kendimi tuttum lafı biraz tuhaf kaçıyordu. Korkudan ne iştahım ne de başka bir arzum kalmıştı, neredeyse kaybolmuşlardı. Fakat o da uzun sürmedi.

"Fazla göze çarpma yeter. Yiyecek olarak yemle idare eder, tuvalete de sessiz sedasız gidip gelebilirsin. Ben de öyleydim. Bir bedene sahip olmak lanetmiş gibi hissederdim," diye nasihat etmişti Seon.

"Korkuluk," dedim.

"Ne?"

"Aklıma Oz *Büyücüsü*'ndeki Korkuluk geldi de. Dorothy su bulmaya gideceğini söylediğinde Korkuluk şöyle demişti: *İnsan olarak yaşamak hiç rahat değilmiş. Uyuman gerek, yemek yemen ve su içmen de gerek. Ama senin bir beynin var...*"

"Ha, Oz *Büyücüsü*. Ben sadece Dorothy ve Aslan'ı hatırlıyorum. Korkak Aslan. Çok net hatırlayamıyorum ama kendimi Dorohty'nin yerine koyarak okumuştum sanırım, tuhaf yaratıkları alıp uzaklara giden Dorothy'nin..."

Her sabah bize yeme benzeyen haplar veriliyordu. Yemi yerken fena değildi ama yedikten sonra ağzının içinde tortu kalıyor ve iğrenç bir ağız kokusuna neden oluyordu. Mekanikler her yem yiyişimizde gözlerini dikip bizi izliyorlardı. Yüzleri ifadesiz olduğundan bizi izlerken akıllarından neler geçtiğini anlayamıyordum. Yine de o bakışlardan hoşnut değildim. Bu yüzden vücudumda meydana gelen tüm değişikliklere karşı aşırı duyarlı hale gelmiştim. Üstelik yıkanamadığım için zamanla kıyafetlerimden de kötü kokular yayılmaya başlamıştı.

Elimden geldiğince robot gibi davranmaya çalışmama rağmen kokuyu gizleyemiyordum. Rol yapmayı yeni öğrenen acemi oyuncular gibi mekanikleri taklit etmeye koyuldum. Bilerek hafiften anormal şekilde yürüyor, duvardan duvara anlamsızca gidip geliyordum. Ayrıca zamanımın çoğunu şarjı bitmiş robotlar gibi uzanıp tavana boş boş bakarak geçiriyordum.

Başta onları taklit ederek güvenliğimi sağlamayı amaçlamıştım ama zamanla onlarla aramda ne fark olduğunu merak etmeye başladım. Onların eklemleri kıkırdak ve eklem sıvısından değil, yapay olarak sentezlenmiş organik kimyasallardan oluşuyordu. Beyinlerinde nöron yerine devreler bulunuyordu. Bunun gibi farklar vardı ama artık insanların çoğunun beynine de çip takarak bilgisayara bağlanabilmek mümkündü. Kesilen kol ve bacakları yerine yapay kol bacak takıldığında yüksek yerlerden atlayabiliyor, ağır nesneleri kolayca kaldırabiliyorlardı. İnsanı insan yapan neydi? Kol, bacak ve beyninin bir kısmı hatta belki de tamamını, kalbini ya da akciğerlerini yapay aletlerle değiştiren insanlara insan diyebilmemize neden olan şey neydi? Ben insanların yirminci yüzyılın sonlarından beri bu soruları sorageldiklerini klasik bilimkurgu film ve romanlarına bakarak tahmin edebiliyordum. Fakat bunun bir gün benim sorunum olacağı aklımın ucundan geçmezdi. Makineleri kusursuz bir şekilde taklit ederken günün

birinde insanı insan yapan bazı şeyleri, örneğin etik gibi, terk edip merhametsiz bir varlık olarak yaşamaya başladığımda, sırf vücudumda kırmızı kan dolaşıyor ve kafatasımın içinde bir beyin var diye insan olabilir miydim?

Babamdan hâlâ haber yoktu. Terk mi edilmiştim? Yoksa nerede olduğumu henüz bilmiyor muydu? Onu nasıl haberdar edebilirdim? Aklıma uygun bir yöntem gelmiyordu. Ne ağa bağlanabileceğim bir araç ne de yöntem vardı. Kimse dışarı çıkmıyordu. Sadece yeni gelenler oluyordu. Kamp neredeyse nefes aldırmayacak kadar doluydu. Artık bir döşeği iki kişi kullanıyordu.

Geceleri ara ara patlama sesleri duyuluyordu. Günler geçtikçe sıklığı arttı. Neler oluyordu acaba? Bazen uçan nesnelerin süpersonik hızda havayı yarıp geçme seslerinin binayı titrettiği bile oluyordu. O seslere kafayı taktığım için geceleri uyuyamıyordum. Öyle gecelerde uzaklardan biri adımı sesleniyor gibi halüsinasyon duyuyordum. Ses tanıdığım bir sese benzemekle birlikte çok net değildi. Bazen bir kâbusun izleriymiş gibi hissediyordum. Boğuk patlama sesleriyle karışık, birinin bana seslenme sesi. Kulağımı kapattığımda patlama seslerini duymuyordum ama beni çağıran ses, kulağımı kapattıkça daha yüksek duyuluyordu. Böyle giderse kafayı yiyeceğimden korkarken bir yandan da giderek ortama uyum sağlıyordum.

Kullanılmış

Kamp sadece sürekli tetikte olmak zorunda kaldığımız, nefes kesen korkuların hâkim olduğu bir yer değildi. Buraya kapatılan varlıklar çok çeşitli olduğundan herkesin cehenneme katlanma yöntemi de birbirinden farklıydı. Dış dünyada hangi amaçla kullanıldığı, en başta ne kadarlık bir teknolojiyle üretildiğine göre değişiyordu. Olağanüstü yeteneklere sahip olanlar sadece makineler değildi. İnsanlar da doğuştan gelen karakter ve yeteneklerine göre duruma uyum sağlıyor gibiydi. Güzel şarkı söyleyen bir hümanoid şarkı söylerken bir başka hümanoid tabaklara vurarak ritim tutuyordu. O sırada havalı bir şekilde dans eden biri ortaya çıkıyor ve etrafında seyirciler toplanıyordu. Bir köşede masalcı robotun anlattığı, *Binbir Gece Masalları*'na bin basar hikâyelerin ardı arkası kesilmiyor, yanı başında beş taş ya da çeşitli kart oyunları da oynanıyordu. Bu ortamda insanların, hatta insanlar örnek alınarak ya-

pılan hümanoidlerin bile eğlence arayışı içinde olması benim için çok şaşırtıcıydı. Bazen gerçekten mutlu görünüyorlardı.

Seon'un özel bir yeteneği vardı. Benim ve Min'in (tabii ki kendisinin de) mekaniklerin kaba, suçluluk duygusundan yoksun (aslında beklentim bile yoktu) zorbalıkları arasında hayatta kalabilmemizin tamamen onun ticaret zekâsı sayesinde olduğunu düşünüyorum. Kampta kalanların daima bir şeylere ihtiyaçları oluyordu. Mekanikler de istisna değildi. Seon ihtiyaçları fark etme ve alışverişte aracı olma konusunda mükemmel bir tavır sergiliyordu. Kavga etmek günlük hayatın bir parçası olduğu için güçlü savaş hümanoidleri bile ister istemez hasar görüyorlardı. Bir hümanoid bu yüzden gözünü kaybetmiş, bir başkasının diz eklemi parçalanmıştı. Böyle zamanlarda Seon onlara giderek alışveriş teklif ediyordu. O gün de bir göz ve yapay eklem takas edilmişti. Hafıza cihazının bir kısmını vererek duyma yetisini iyileştiren bir hümanoid bile vardı.

Seon yeni biri geldiğinde hemen yanına gidip kampı tanıtıyordu. Aynı zamanda hızlıca vücutlarında takas yapılabilecek bir şeyler olup olmadığını yokluyordu. Hümanoidler iki gözü varsa birini verebiliyor, acil bir durum için bir kolunu satabiliyorlardı. Seon bu

şekilde arz-talebi belirleyerek çok geçmeden mekaniklerin güvenini kazanmıştı. Tarafların eline büyük hasarlardan başka bir şey geçmediği kavgaların sayısı da hatırı sayılır derecede çoktu. Seon'un alışveriş sistemi şiddeti azaltmıştı. Gözünü veren hümanoid ile bacağından vazgeçen hümanoidi alıp onları tamir edecek mühendis hümanoide götürüyordu. Bu alışverişten mühendis hümanoidin kazancı neydi? Burada Seon'un dâhiyane yanı kendini gösteriyordu. Seon onlarla yaptığı alışverişte kendi ürettiği parayı sanal olarak kullanıyordu. Yani bir çeşit merkez bankası görevi yapıyordu.

Tüm organların fiyatını belirlemişti (ve bu fiyatlar her gün değişiyordu). Örneğin göz için yüz birim, bacak için kırk birim olduğunda ikisinin takası gerçekleşmiyordu. O yüzden gözünü verene altmış birimlik yatırımı kaldığının kayıtlı olduğu hesap defterini gösteriyordu. Gözünü veren hümanoidin başka bir ihtiyacı, mesela ameliyat ücreti gibi bir şey olduğunda o parayı çekerek kullanabiliyordu. Dolayısıyla Seon ölür ya da hasar görürse herkes zarar ederdi. Tasarladığı bu alışveriş sistemi kampa bir çeşit huzur getirmişti. Ve en çok da kendisini güvence altına almıştı. Kimse onun ölmesini ya da zarar görmesini istemiyordu. Bu yeteneğine hayran kalmamak elde değildi.

Bu şekilde alışverişte aracılık işini yapan sadece Seon değildi. Herkes kendince bir şeyler alıp satıyor, acil ihtiyaçlarını gideriyordu. Hiçbir kullanım amacı olmayan lüks şeyler ya da oyuncaklar da olabiliyordu. Bir şeyler satışa çıktığında herkes ilgileniyordu. Tüm alışverişlerin fiyatı vardı. Fiyat bilgisinin kendisi çok değerliydi. O yüzden her alışverişte etraf canlanıyordu. Herkes toplanıp kulak misafiri oluyor, kimi zaman müdahale bile ediyordu. Sahip oldukları şeyleri birer ikişer satışa çıkarmaya başladıklarında ufak çapta Pazar kuruluyordu. Aralarında nereden geldiği belli olmayan eşyalar da oluyordu. Pazar kurulduğunda konser ya da çeşitli yetenek gösterileri de yapılıyordu. Hazır bu kadar izleyici varken yeteneğini sergilemek fena fikir değildi. Dolayısıyla kamp hayatı sadece üst üste gelen zorluklardan ibaret değildi. Orada da hatırlamaya değer, parlak anlar vardı. Bir kolu ve bir bacağını kaybetmiş bir hümanoid bazen cennetten çıkma sesiyle şarkı söylüyor, yaradılıştan rol yeteneğine sahip hümanoid kamptaki bazı, özellikle fiziksel güçleriyle gurur duyan, mekaniklerin hareketlerini ve konuşmalarını taklit ederek bizi güldürüyordu. Böyle değerli anlar sayesinde, yirmi dört saat boyunca diken üstünde olduğumuz hayatımızda bir nebze olsun nefes alabiliyorduk.

"Böyle alışveriş yapmayı nereden öğrendin?"

"Alışveriş mi?"

Bunu sorduğumda Seon alışveriş ifadesine katılmamıştı.

"Ben sadece herkese yardım ediyorum. Birinin bir şeyi ölesiye istediğini hissediyorum. Ve bu isteği görmezden gelemiyorum."

Seon kendini iyi tanıyan biriydi. Diğerlerine yardım ederek kendi varlığının anlamını bulmuştu. Kalbinin dokunaçlarını onun yardımına ihtiyacı olan varlıklara doğru uzatıyordu. Fakat niyeti her zaman anlaşılamayabiliyordu. Her alışverişte mutlaka tatmin olmayan birileri oluyordu. Kandırıldım diyerek koşa koşa gelen mi ararsın, bozuk malzeme aldığını iddia ederek kaba bir şekilde parasını isteyen mi. Seon onların önünde güçlüymüş gibi yapıyordu. Her hümanoidin aklı başında olmadığından tedbiri elden bırakmıyordu.

Bazı hümanoidler sessiz sedasız ölecekleri günü bekliyorlardı. Benim yanımda İhtiyar diye seslendikleri Amerika üretimi eski model bir hümanoid vardı. 2030 yılının ortalarında yapılmıştı. Çoktan imha edilmesi gereken bir modeldi fakat uzun yıllar sahibi olan yaşlı çiftle birlikte yaşamıştı. Çift ona kendi çocukları gibi değer verip bakımını iyi yaptıkları için beklenen öm-

ründen çok daha uzun süre çalışmıştı. Yaşlı çift onu ilk aldığında benim gibi on altı on yedi yaşlarında görünüyor olmalıydı. Doğal bir şekilde yaşlanan cildin popüler olmadığı zamanlarda üretildiğinden tek bir kırışığı bile yoktu. Fakat zamanın bıraktığı izler, yani "kullanılmışlık" hissi kalmıştı. İz ya da güneş ışığı yüzünden meydana gelen renk değişimi sebebiyle yüzü yaşlanmaktan ziyade eskimiş, hatta solmuş hissi veriyordu. Böyle bir yüze ilk baktığınızda bir şeyler anormal görünüyor, tiksinti hissediyordunuz. Yüzünün şekli genç olmasına rağmen ten rengi sarımtıraktı, her yerinde çizikler olduğu için çöpe atılmış manken gibi görünüyordu. Eklemlerindeki sorunlar yüzünden yaşlı insanlar gibi beli bükülmüştü, başı kaplumbağa kafası gibi öne doğru uzanıyordu. Dik yürüyen insanları taklit ettiği için yaşlandığı zamanki duruşu da insanlardan pek farklı değildi. Üstelik son teknoloji olan duygu devresi kurulu olmadığından sadece pozitif ve neşeli davranışlar sergileyebiliyordu. Yüzü genç bir insanın yüzüydü, ama hareketleri evcil hayvanlarınkinden farksızdı. Sahibi geldiğinde mutlu bir şekilde gülümseyerek karşılıyordu. Çünkü her türlü aşağılama ve küfre gülümseyerek karşılık verecek şekilde üretilmişti.

"Vay, sen sahiden de son modelsin. Ne kadar şanslısın!"

Tanıştığımız gün İhtiyar yüzüme bakarak kocaman gülümsemişti. Takınabildiği tek ifadeydi.

"Ah, ben insanım."

"Demek öyle. Özür dilerim. Ben hümanoid olduğunuzu sanmıştım."

İnsanlara karşı nazik ve saygılıydı. Seon ve ben buna gerek olmadığını söylesek de programını değiştiremezdik. Birlikte yaşadığı büyükanne ve büyükbabanın ne kadar iyi insanlar olduklarından bahsetmeyi seviyordu.

"Sizi bu kadar sevmelerine rağmen neden kaydettirmemişler?" diye sordu Seon.

"İkisi de çok yaşlıydı. Yasaların değiştiğini bilmiyorlardı. Kim bilir beni ne çok arıyorlardır? Bensiz yapamazlar."

Kampa gelmesinin üzerinden çok geçmeden hareket etmenin zorlaşmaya başladığını ve bilişsel işlevlerinin de aşırı derecede azaldığını söylemişti. Buna rağmen gün boyu gülümseyen ifadesiyle yaşlı çiftle ilgili anılarını anlatıyordu. Bir süre sonra yataktan çıkamaz hale geldi ve bilinci bulanmaya başladı. Hepimiz ölümle burun buruna olduğunu biliyorduk. Fakat İhtiyar durup dururken saçmalık demenin zor olduğu saçmalıklardan bahsetmeye başladı. Tonsuz, mekanik

bir sesle gün boyu bir şeyler mırıldanıyordu. Fakat bunlar anlamsız boş sözler değildi. Her biri karmaşık hesaplamalar gerektiren formül ya da işlemlerdi. Örnek vermek gerekirse, yiyeceklerin muhafazası ve çürüme süresini belirleyen su aktivitesi formülü gibi şeylerden bahsediyordu.

"Termodinamiğin özelliği olan su aktivitesi, aynı sıcaklıktaki yiyeceklerin su buharı basıncına ilişkin sıcaklığın, saf suyun buhar basıncına oranı ya da aynı sıcaklıktaki yiyecekleri çevreleyen havadaki bağıl nem olarak tanımlanır. Bunu hesaplamak için kullanılan formül..."

"Yine başladı şu lanet formüller, açıklamalar."

İhtiyar'ın yanında yatan hümanoid serzenişte bulununca, "Tüm bunları neden hatırlıyor olabilir?" diye sordum.

"Hatırlamak değil de bir yerleri bozulmuş olmalı. Sıradan bir ailenin mutfağında su aktivitesi gibi şeyleri hesaplamaya gerek yok ki. Sonucu bilmek yeterli. Aşırı nemli yiyecekler çabuk bozulur, tuz, sirke ya da şekerde bekletildiğinde su aktivitesi düşer ve daha uzun süre muhafaza edilebilir. Bu kadarını bilmek yeterlidir. İhtiyar'ın evde yemek yapması ve yaptığı yemekleri uzun süre bozulmadan muhafaza etmesi

gerektiğinden tasarımcısı su aktivitesiyle ilgili ilkeleri yüklemiş olmalı. Bu sayede mutfakta hijyeni de sağlayabilirdi. Fakat insanlarla benzer görünebilmesi için bu tarz bilgileri gündelik hayatta hatırlamasını engellemiştir. Ama şimdi bu sınırlar çözüldükçe her şey gün yüzüne çıkıveriyor."

"Öyleyse bu, tüm hümanoidler için geçerli olmalı? İçlerinde olmasına rağmen kendileri bilmiyorlar. O yüzden de normalde bu bilgi ve özelliklere erişemiyorlar. Tasarımcılar engelliyor."

"İnsanların bunu daha en başından engellemesinin bir nedeni var. İnsan beyninin de tecrübe ettiği her şeyi hatırladığı söyleniyor. Fakat kitap yığınları arasından özel bir kitabı bulmak ne kadar zorsa, her şey hatırlandığı takdirde gerekli olan bilgiyi zamanında bulmak da o kadar zor olmaz mı? Bu nedenle gereksiz ve sık kullanılmayan hatıralar neredeyse unutulmuş halde saklanıyor. İnsan beyni sadece belleği değil, hesaplama yetisi, odaklanma yetisi gibi şeyleri de çok gelişmeyecek şekilde kontrol ediyor."

"Neden?"

"Normal şekilde yaşamak imkânsızlaşacağı için. Sosyal yaşam da zorlaşır... Örneğin Down sendromlu insanlar arasında özel yeteneği olan birçok kişi var.

Şaşılacak derecede iyi odaklanmak, kimsenin çizemediği resimleri tekrar tekrar ısrarla çizerek sıra dışı bir güzellik yaratmak ya da kumar masasındaki tüm kartları hatırlamak gibi yetenekler. Bu özel yetenekleri gelişirken sosyallikleri düşüyor. İnsanların dâhi ya da olağanüstü dedikleri çocuklara bir bak. Yetenekleri arasında denge sorunu var."

Babam da bir kere benzer bir şeyden bahsetmişti. Hümanoidi geliştirirken bir seçim yapmak zorunda olduğunu, insanlarla birlikte yaşamak zorunda olan hümanoidlere sınırsız yetenekler veremeyeceğini, bunun doğru olmadığını; dolayısıyla tasarımcının hümanoide hangi yeteneği ne derecede vermesi gerektiği, hangi işlevi ne kadar kısıtlaması gerektiği konusunda dengeyi sağlamak zorunda olduğunu söylemişti.

"Hümanoidler özünde mobil bilgisayarlardır. İnsanlardan daha üstün hesaplama, ezber ve bilimsel muhakeme yeteneği gibi şeylere temel olarak sahipler. Üstelik hümanoidlerin beyni ağa bağlanarak ihtiyacı olan bilgileri araştırabilir. Fakat insanların hümanoidleri kendilerine yakın görebilmeleri için bu tarz yetenekleri uygun seviyede kontrol altında tutmak gerekiyor."

O zaman babam üstü kapalı şekilde bir şey de eklemişti.

"Cheol, senin üstün bir yeteneğin var. Ancak her değerli şey gibi o da saklı. Gizli gücünü bulup uygun şekilde kullanabilirsen doğuştan sahip olduğun sınırları aşarak daha yüksek bir boyuta ulaşabileceksin. Bunu başarırsan o yeteneğini geliştirmenin ötesinde kontrol de edebilmelisin. Elbette şu anda sahip olduğun yeteneklerin yeterli olduğu için onları acele etmeden mümkün olduğunca kullanmaya bak."

O zaman bu sözün büyümekte olan çocuklara söylenen sıradan bir söz olduğunu düşünmüştüm.

"Babam bana bunu söylerken benim hümanoid olduğumu mu kastetmişti acaba?" diye sordum Seon'a.

"Bilmem. Sen ne düşünüyorsun?"

"Ben bir an bile insan olmadığımı düşünmedim."

"Büyümenin, kim olduğunu tam olarak bilmezken, içinde bulunduğun yanılsamanın kırılması olduğunu söylüyorlar."

"Bu mümkün değil. Eğer ben kendisinin insan olduğunu sanan bir hümanoid olsaydım, ki buraya gelene kadar öyle bir olasılık aklımın ucundan dahi geçmemişti. Gerçi artık böyle bir ihtimali de düşünmem gerektiği için ara ara düşünüyorum ama her neyse... Eğer öyleyse, bir şeye anlam veremiyorum. Ne kadar

düşünürsem düşüneyim babamın bunu benden saklaması için bir gerekçe bulamıyorum."

"Son zamanlarda kendisinin insan olduğunu sanarak yaşayan son model hümanoidlerin üretildiğini duymuş muydun?"

"Ben buraya geldikten sonraki gün kolu koparılan çocuk gibi mi? Tanrı aşkına öyle şeyleri nerede üretiyorlar?"

"Amerika'da çoktan piyasaya çıktı. Çin ve Hindistan'da da üretiliyor. Bizim ülkedeyse..."

Seon bir an Min'e baktı. Min beni baştan aşağı süzüyordu. İkisi aynı şeyi düşünüyordu.

"Human Matters laboratuvarı," dedi Seon.

"Gerçekten mi? Ben hiç görmedim. Oradaki hümanoidlerin hepsi kendisinin hümanoid olduğunu biliyor. O yüzden babamın beni böyle bir şeyle kandırmasının imkânı yok diyorum. Orası insanlar ve robotlar arasında ayrım yapılmayan bir yer. Hatta bazı yönlerden, hümanoidler konusunda çok daha tutkulu bir yer. Araştırmacıların ve bilim insanlarının bilgisayarları olduğundan herkes bu tarz konularda oldukça açık görüşlüdür."

Fakat bu şekilde açıklayınca şüphelenmeye başladım. Human Matters'ı kapsamlı bir şekilde bildiğimden emin miydim? Orayla ilgili bildiğim her şey babamın süzgecinden geçerek elde ettiklerimdi. Girebildiğim kısımlar ve görüşebildiğim kişiler sınırlıydı.

"İyi de öyle hümanoidler üretmenin amacı ne? Ne işe yarayacak?"

Seon gözlerimin içine bakarak anlatmaya başladı:

"Ben de buraya gelmeden önce böyle bir şey olduğunu bilmiyordum. Hümanoidlerle karşılaştıkça öğrendim. Üreticilerin kendi teknolojilerinin şovunu yaptıklarını düşünüyorum. Elbette sıradan alıcıların o tarz hümanoidlere ihtiyacı yok. İnsan gibi yemek yiyen, yediklerini kimyasal ve biyolojik olarak ayrıştırdıktan sonra boşaltan hümanoidleri yanlarında bulundurmak oldukça sıkıntılı olurdu. Elektrikle hareket eden hümanoidler çok daha güvenli ve kullanışlı. Şirketlerin böyle hümanoidler üretmesinin başka bir nedeni daha var. Şirketin teknolojisi ortaya çıkıyor ya. İnsanların zayıf yönleri ve rahatsızlıklarını bünyesinde barındıran hümanoidler sihir gibi görünecektir. Yeterince gelişen teknoloji sihirden ayırt edilemez. İnsanlar kandırılmaktan hoşlanmasalar da sihre karşı cömertler. Ne kadar eğlendiklerini biliyorsun. Fakat kendisinin insan olduğunu sanan hümanoidler hafızaları ve he-

saplama yetenekleri gibi özelliklerini mümkün olduğunca sıradan bir insan seviyesinde sınırlandırmalı ve korku, pişmanlık, mutluluk gibi insani duyguları da hissedebilmeli. Bunun için tıpkı insanlar gibi ne yaparsa yapsın sonunda öleceğini de bilmeli. Çünkü tüm duyguları daha güçlü hissedebilmek için hayatın sonsuz olmadığının farkında olman gerekir."

"İyi de bu nasıl mümkün olabilir? Zekâ sahibi bir hümanoid önünde sonunda kendisinin makine olduğunu fark edecektir."

"Uyku esnasında beynin bazı kısımlarının resetlendiğini duymuştum. Şüphelense bile sabah uyandığında bir gün önceki şüphelerini unutup yeni güne insan olduğunu sanarak başlıyorlar. Hümanoidin beyninden bir önceki güne ait hatıraları seçerek silmek zor bir şey değil ki."

"Kendini insan sanmak bu kadar basit bir şey olamaz. İnsan gibi yiyip insan gibi boşaltım yapmalı, sıcak olduğunda terlemeli. Hem uyumalı da..."

Yanımızda bizi dinleyen Min'i işaret edince Min bir kez daha kolunu sıyırıp kopmuş bileğini gösterdi.

"Unutmuşa benziyorsun ama o da hümanoid. O da kendisinin bir robot olabileceğini rüyasında görse inanmazmış. Öyle değil mi Min?"

Min başıyla onayladı.

"Başta inanmamıştım. Sadece annemle babamın beni sevmediğini sanmıştım."

Seon onu omzundan tutup sarıldı.

"Min geceleri resetlense bile sabah, kesilen bileği ve yapay lifleri gördüğü için artık kendisinin bir robot olduğunu hatırlıyor. Burada onunla ilk karşılaştığımda insan olmanın pek de matah bir şey olmadığını, hümanoid olmanın sağladığı avantajlar olabileceğini söyleyip bunları birlikte aramayı teklif etmiştim. Min bir hümanoidse içinde insanların hayal dahi edemeyeceği öğrenme yeteneği ve neredeyse sınırsız hafıza gibi şeyler saklı olmalıydı."

"Peki bu nasıl ortaya çıkarılabilir?"

"Ben biraz araştırdım. Başka yeteneklerin dengesi bozulabileceği için kafana göre ortaya çıkarmak tehlikeliymiş. Fakat imkânsız da değilmiş. Beyni hackleyerek insanların koyduğu sınırı kaldırmak yeterliymiş. Yalnız, en ufak bir hatada sadece belli bir işlev aşırıya kaçabileceğinden kontrolden çıkma ihtimali varmış. İnsan olarak ifade etmek gerekirse delirebilirmiş. Ben her şeye rağmen Min için bunun bir yolunu bulmak istiyorum. Onun insana benzer bir şey olarak yaşayıp ölmesine müsaade etmeyeceğim. Dürüst olmak ge-

rekirse sen Human Matters'dan geldiğini söyleyince umutlanmıştık."

"Ne umudu?"

"Min'in beynini hackleyecek birini arıyorduk. Senin bir şeyler bilebileceğini düşünmüştük," diye cevapladı Seon.

Buraya ilk geldiğimde Min, Human Matters lafını duyar duymaz benimle ilgilenmişti. Ertesi gün Seon beni tek göz ve kamuflajlıdan korumuştu. Nedenini şimdi anlıyorum.

"Daha önce de söylediğim gibi ben öyle şeylerden anlamıyorum. Fakat buradan çıkabilirsek babam ona yardım edebilir. Babamın ekibinde ülkenin en iyi araştırmacıları çalışıyor. Siz benim arkadaşım olduğunuz için göz ardı etmeyecektir."

Seon gözlerimin içine baktı.

"Peki, umarım öyle olur. Ama Cheol, sen hâlâ onun gerçek oğlu olduğundan emin misin?"

Başarısız Alışverişin Kanıtı

"Sen hâlâ onun gerçek oğlu olduğundan emin misin?"

Seon'un bu sözleri uzun bir süre peşimi bırakmadı. Gerçek oğlu değilsem neydim? Robot denen şey olmalıydım. Söz konusu babamsa, evet, babamsa mümkün. Mümkün olmaya mümkün ama neden? Hangi amaçla? Gerçekten Seon'un söylediği sebepten ötürü mü? Human Matters'ın teknolojisiyle şov yapmak için mi? Babam Human Matters'ın kurucu üyelerinden olduğunu söylemişti. Fakat artık neredeyse dışlanıyordu. Bir keresinde evimize gelen araştırmacılarla tartışmıştı. Babam güç sahibi (強) yapay zekânın kendi kendine öğrenip geliştiği, hatta diğer yapay zekâ robotların tasarladığı çağın gelmesini engellemeleri gerektiğini söylemişti. Diğer araştırmacıların görüşleri babamınkinden farklıydı. Özellikle bir zamanlar babamın en yakın arkadaşı olan Doktor Kim bütün akşam babamla tartıştı.

"Buna engel olamayız, Doktor Choi. Bilim hep böyleydi. Hayali kurulan her şey bir gün gerçek olur."

"Tam da bu yüzden engel olmalıyız. Yapay zekânın gelişimi insanlığın sonunu getirecek. Bizler insanız, makine değil."

"İnsanlar makinelerle birleşmeye başlayalı çok oldu. Şu anda giyilebilir teknoloji olmadan hayatını sürdürebilecek bir tek insan var mı? Kalp atışlarımız, tansiyonumuz ve diğer tüm değerlerimiz makinelere kaydediliyor ve makineler tarafından yönetiliyor. Bizim robottan farkımız ne? Çoktan sayborg olduk."

"Peki sen kendi beynini yükleyerek yapay zekâyla birlikte sonsuza kadar yaşamayı mı düşünüyorsun?"

Doktor Kim babamın sorusuna soruyla karşılık verdi.

"Peki ya sen? Yapmayacak mısın? Yapmaman için bir gerekçe yok ki? Bizim bilincimiz yüklendiğinde o bilinç bir bedeni olmasa bile şimdiki gibi yaşayacak. Düşünecek, araştıracak hatta tartışma bile yapacaktır."

"Aptal olma. Yapay zekânın bize neden ihtiyacı olsun? Biz insanken onlar için bir değerimiz var. İnsan henüz tam olarak açıklanamadığı için. Bizim sırlarımız bir bir açığa çıktıkça, ki o günler uzak değil, makineler onlara yüklediğimiz bilinci neden muhafaza etsin ki? Bilinci çalıştırmak için enerji harcamaları gerekirken üstelik. Bir gün robotun biri diğerine soracaktır: '*De-*

polama cihazınız doldu. Gereksiz dosyaları silmek ister misiniz?' Diğer robot da '*Evet*' butonuna tıklayacaktır. Böylece tamamen kaybolacaksın. Sonsuz hayat, boş bir hevesten başka bir şey değil."

Doktor Kim geri adım atmadı.

"O yüzden makinelerle daha çok birleşmeliyiz. Bilincimizin onların çalışabilmesi için gerekli temel unsurlardan biri olmasını sağlamalıyız. Her yapay zekâ tasarımımızda bunu göz önüne almalıyız. Tıpkı bağırsaktaki mikroorganizmaların insan beynini yönetmesi gibi."

"Benzetmeni sevsinler. Bizim bağırsak bakterisi gibi devasa makine uygarlığının bir parçası olduğumuzu varsayalım. Bunun ne anlamı olacak?"

"Sen neden bilimde anlam arıyorsun ki? İnsanlık daima bilimin en son çıkan ürünlerini kabullenerek evrimleşmedi mi? Evrimin bir anlamı ya da amacı yoktu. Sadece mükemmel tesadüflerin örtüşmesiydi. İnsan ve makinelerin birleşmesi doğal bir olay. Onları tasarlayan biziz ama biz de makinelere uyum sağlamak için kendimizi sürekli değiştirdik. Robot süpürgeler rahatça dolaşabilsin diye kapı eşiklerini kaldırdık. Doğal dili anlayamayan ilk yapay zekâ spikerle, robot gibi konuştuğumuzu hatırlamıyor musun?"

Uzun tartışmanın ardından akşam yemeği rahatsız edici bir sessizlikle sona ermişti. O günden sonra kimse evimize gelmedi. Babam kendi fikrine daha da odaklandı ve insanlığın ruhani mirasının derinlerine inerek, göz kamaştırıcı bir şekilde gelişen yapay zekâların nasıl kontrol altına alınabileceği üzerine kafa yordu. Söz konusu babamsa, kendi felsefesini destekleyen bir hümanoid yapmış olamaz mı? Babam bana her daim çeşitli diller, Klasik Kore Edebiyatı ve klasik müzik öğretirdi. Ne zaman üstün performans göstersem mutlu olurdu. İnsana en çok benzeyen hümanoid. İnsanların duygu ve etiğine birebir sahip, onların kültürel mirasını devralacak bir hümanoid. O ben olabilir miyim?

Ben böyle "*Ben kimim?*" sorularına dalmışken Seon, her zaman yaptığı gibi alışverişe devam ediyordu. Pazarda alışverişi yapılan şeylerin eşya ve yetenekten ibaret olmadığını o zaman öğrenmiştim. Pazarda bilgi alışverişi de yapılıyordu. Bütün ağlardan kopmuş durumdayken önemsiz bilgiler bile çok değerliydi. Seon bunları parça parça toplayarak kendine ait bir yapboz gibi birleştiriyordu. Bir gün yeni gelen biriyle buluştuktan sonra beni sarsarak uyandırdı.

"Şiddetleniyormuş."

Gözlerimi kısıp ona baktım.

Seon'un peşinden gelen Min, ne demek istediğini anlamadığından kocaman açtığı şaşkın gözleriyle, "Şiddet ne demek?" diye sordu.

"Kötüye gidiyor demek."

"Peki şiddetlenen ne?"

Bu sefer soran bendim.

"İç savaş. Hükûmetin işgal ettiği yerler şimdilik Seul, Pyeongyang, Busan ve Incheon'la sınırlı. Büyük şehirlerden çıkanların da ne zaman silahlı gruplarla karşılaşacağı belli değil. Birleşmeden[7] sonra hükûmet çok masraflı olduğundan küçük yerlerin altyapısını korumayı bıraktı. Bu yüzden birleşme karşıtı güçler ve savaş hümanoidleri doğudaki dağlık bölgeleri merkez alarak güçlerini büyütmeye başladılar. O kadar ki hükûmet de daha fazla seyirci kalamıyor."

Human Matters kampüsünün üzerinde uçan savaş birimleri gösteri amaçlı değildi. Seon yeni gelen hümanoidlerin toplandığı köşeyi gösterdi. Topallayan ya da hiç hareket edemeyen robotların sayısı hayli fazlaydı.

"Bak, neredeyse hiç sağlam robot yok. Hükûmetin durup dururken kayıtsız hümanoidleri yakalamaya başlaması da bununla bağlantılı. Şehir gerillalarının vandalizminin önüne geçmek istiyorlar. Aslında hü-

7 Güney ve Kuzey Kore'nin birleşmesinden bahsediliyor. (ç.n.)

manoidler Pyeongyang'ın şehir merkezini istila etmiş, terör faaliyetleri yapıyorlarmış."

Gördüğüm haberler abartı değildi. Gerçekten iç savaş vardı.

"Bu tarz vandallıklar belli aralıklarla meydana geliyor fakat bunun Çin istihbarat teşkilatının işi olduğu söyleniyor."

"Bu, hükûmetin resmî duyurusu... Elbette böyle bir ihtimal de yok değil. Milislerin arkasında Çin'in olduğuna dair söylentiler var. Her neyse önemli olan giderek yaklaştıkları gerçeği."

Seon, ben kampa geldikten sonra geceleri duyduğum ağır patlama seslerinin ve uçan araçların sonik patlama seslerinin nedeninin de bu olduğunu söyledi. Sesler giderek yaklaşıyor ve sıklaşıyordu. Kampa girip buradaki hümanoidleri "serbest" bırakmaları an meselesiydi. Ben o karmaşada bir fırsat bulup eve dönebilmeyi umut ediyordum. Fakat Seon benim kadar iyimser değildi.

"Sevinilecek bir durum değil. Milislerin ne yapacağını bilmiyoruz. Uluslararası kamuoyu falan umurlarında değil. İşe yaramayan hümanoidleri derhal imha edip insanları da öldürecekler. En azından buradaki robotlar öyle değiller. Hükûmetin kontrolü altında oldukları için."

"Hükûmet korkutmak için söylüyor olmasın?"

"Hayır. En son gelen hümanoidler de aynı şeyi söylüyor. Her neyse, büyük değişiklikler kapıda, kendini hazırla."

"Buradan çıkabilirsek sen nereye gideceksin Seon? Gidecek yerin var mı?"

"Hindistan."

Beklemediğim cevap karşısında uzun süre, benim bildiğim ülke mi diye düşündüm.

"Orası çok uzak değil mi? Neden Hindistan?"

Cevabı Min verdi.

"Ben orada üretilmişim. Oraya gidip koparılan kolumu yeniden takmalarını ve beni resetlemelerini isteyeceğiz."

Min Hindistan'da üretilen ama Seul'de çalıştırılan bir modeldi. Yüzü, sipariş eden kişinin sevdiği çocuk oyuncunun yüzünün neredeyse aynısıydı. Çocuk büyütmeyi deneyimlemek istediklerinden başlarda Min'i sevmişler fakat doğaçlama sevgileri uzun sürmemiş. Duyguları değişse de onu birkaç yıl boyunca evde tutmuşlar.

"Min onlar için başarısız bir alışverişin kanıtı gibi bir şey olmuş. Onu görmek istemediklerini söyleyerek bir köşeye çömelip gözlerine görünmeyecek bir yerde

durmasını istemişler. Min, başlangıçta en azından ev işlerini yapmak istemiş ancak hem zaten çok iyi yapan bir uzman hümanoid varmış hem de öyle şeyler sadece sevilmek için üretilen Min'in elinden gelmezmiş," dedi Seon.

"Genelde gardıroba saklanıyordum. İkinci el olarak satmak istediklerinden birkaç kez bakmaya gelenler de olmuştu. Ama satılamadım."

Seon teselli eder gibi Min'in omzunu sıvazladı.

"Müşteriler bir kez evlat edinilen ikinci el hümanoid çocukları istemiyorlar. Karakterinin oturduğunu düşünüyorlar. Evlat edinmeyi iptal ettiklerini görünce karakterinde sorun vardır diye yargısız infaz da yapıyorlar... Kullanılmamış çocuk istiyorlar."

Kullanılmış. Bu kelimeyi defalarca duydum ama hâlâ alışamadım.

"Min'i alıp Hindistan'a gideceğim. Fabrikada sıfırlanmak ve tüm kötü anılarını silmek istiyor. Fakat oraya kadar nasıl gideceğimizi bilmiyorum. Hem bir şekilde gidebilsek bile şirket onu sıfırlamak ve tamir etmek için para harcamak ister mi? Min yerli üretim olsaydı, Human Matters gibi büyük bir şirkette üretilen bir ürün olsaydı ne güzel olurdu. Oranın servis merkezi de çok."

Min Incheon'da bir lunaparka atılmıştı. Oradan oraya sürüklenerek Incheon Limanı'na kadar gitmişti. Atılan hümanoidler üretildiği ülkeye göre bir araya getirilmişlerdi. Gidecek yeri olmayan yüksek zekâlı robotların, üretildikleri yeri memleketleri olarak düşündüklerinden oraya gitmek istemelerini ilk duyduğumda da şu anki gibi içim burkulmuştu. Böylece kargo gemisine saklanma fırsatı bulmuşlar, içlerinden bazıları başarılı bile olmuş. Bir gün bir baskın ekibi çıkagelmiş ve ilk yakalanan Min olmuş.

"Endişelenme," dedi Seon Min'in sağlam sağ elini tutarak, "ben her şeyi yoluna sokacağım. Sen şimdiye kadar tanıdığım insanlardan daha iyi ve kusursuzsun. Bizler bilinç sahibi varlıklar olarak doğduk. Min, senin insan ya da robot olman benim için önemli değil. Yüz milyonlarca yıl uykuda olan kozmik toz, bir şekilde özel bir şekilde bir araya gelerek bilinç kazandı ve bu evrenin ve kendi kökenlerinin bilincine vardı. Bilinç sahibi olarak yaşadığımız bu kısa zaman dilimini baştan savma geçiremeyiz. Min, dünyanın bütün güzelliklerini görecek, hissedeceksin. Endişelenme."

Hindistan'a gidip hafızasını sildirdiğinde seni de unutması sorun olmaz mı, diye sormak istesem de kendimi tuttum. Seon, kolunu kaybeden Min'e karşı sorumluluk hissediyordu. Bu yüzden onun kampa gelmeden önce yaşadığı travmaları iyileştirmek istiyordu. En

kusursuz iyileştirme yöntemi hafızasını silmek olacağından, bu mümkün olursa kendisini unutmasının önemli olmadığını mı düşünüyordu acaba?

Seon, herkesten farklı ve sağlam bir yaşam ve ölüm anlayışına sahipti. Onun düşüncesine göre ister insan olsun ister hümanoid, bilinç ve duygularla doğan varlıkların hepsi birbiriyle bağlantılı ve evreni yöneten zihinle entegreydi. Toplama kampına girmeden önce bile, evrendeki tüm maddenin, zamanının çoğunu mutlak bir hiçlik ve boşluk halinde geçirdiği, ancak çok kısa bir süre için bilinçli bir varlığa dönüştüğü ve kozmik ruhla iletişim kurma şansı kazandığı görüşündeydi. Bizim için o zamanın şimdi olduğuna inanıyordu. O yüzden bilinçli olarak yaşadığımız şimdiyi uyanık yaşamak zorundaydık. Bu uyanış, dünyada yaygın olan ıstırabı fark etmekle başlıyordu, farkındalıksa dünyadaki acıyı azaltmak için çaba sarf etmeyi gerektiriyordu. Bireysel bilinç kısa süreli yaşam boyunca kendini bu çabaya adadığında, bunların birleşimi olan evrensel zihin de daha yüksek bir boyuta gelişecekti. O zamanlar mantra gibi ezberleyip söylediği söz şuydu.

"Evren yaşamı, yaşam bilinci yaratır ve bilinç ebedidir. Buna inanmalıyız. İnanmalıyız ki sonraki hayatımız bir nebze dahi olsa daha iyi olsun. Bunun ne zaman olduğunu bilmesek de."

Kaçış

İlk belirti güvenlikten sorumlu hümanoidlerin ortadan kaybolmasıydı. Başta basit bir sorun çıkmış olabileceğini düşünmüştüm ama ikinci gün de kendilerini göstermeyince kampta sesler yükselmeye başladı. Yem üretimi de durduruldu. Sonraki belirti elektrik sınırlamasıydı. Elektrikler sık sık kesilmeye başlamıştı ama daha sonra sadece gündüzleri iki üç saatliğine geldi. İlk sarsılanlar, enerji kaynağı elektrik olan elektrikli hümanoidler oldu. Güneş enerjisiyle çalışan hümanoidler de vardı fakat içeri ışık girmeyen ortamda işe yaramaz hale gelmişlerdi. Elektrikli savaş hümanoidlerinin çoğu şarj istasyonunun etrafında toplanarak elektriği tekellerine almaya başladılar. Geri kalan hümanoidler ölümle burun buruna geldiler. Azıcık elektrik alabilmek için neredeyse gözlerini ya da başka önemli parçalarını gözden çıkaracak duruma gelmişlerdi. Fakat sadece birkaç gün idare edecek kadar elektrik için gözlerinden vazgeçemezlerdi.

Geceleri zifirî karanlığın çökmesiyle birlikte yerleşik ultraviyole görüş opsiyonu olan hümanoidler güç kazandılar. Karanlığı fırsat bilerek gündüz elektriğe el koyan savaş hümanoidlerine saldırıyorlardı. Sapasağlam savaş hümanoidlerinin gece olunca tüm vücutları paramparça ediliyor, sağa sola saçılıyordu. Sabah gün ışıdığında hayatta kalmayı başaran savaş hümanoidleri kızılötesi sensörü olan hümanoidleri arıyor, ancak dışarıdan bakıldığında kimlerin o fonksiyona sahip olduğu belli olmadığından kendileri dışındaki tüm mekanikleri gözlerini sökmekle tehdit ediyorlardı. Ansızın gözlerinden olan hümanoidler korkunç çığlıklar atarak yerlerde sürünüyorlardı. İç savaş sadece dış dünyada değil toplama kampında da şiddetlenmişti. Seon'un bu ortamda huzuru sağlaması mümkün değildi.

İyi yanıysa, artık bizimle ilgilenmiyorlardı. Kızılötesi sensöre sahip olma ihtimalimiz yoktu, bunun yanı sıra elektrik yüzünden kavga etmemiz de gerekmiyordu. Biz boklu itler, uzaktan sessiz sedasız onların iç savaşlarını izliyorduk. Günbegün mekaniklerin "ceset"leri etrafa yayılırken bizler de güvende sayılmazdık. Açlığımızın şiddeti giderek artıyordu. Görüşlerini kaybeden kör hümanoidler çok ayaklı böcekler gibi kampın zemininde sürünürken ayak bileklerimizi yakalayıp ezercesine sıktıkları için tedbiri elden bırakmadan onlardan sakınmamız gerekiyordu. Başlangıçta, göz-

lerinde sorun olmayan savaş hümanoidleri, gözleri görmeyen mekanikleri ayaklarıyla tepeleyerek öldürüyorlardı fakat az kalan enerjilerini israf etmenin ne kadar lüzumsuz olduğunun farkına varınca onlar kendileri yaklaşmadıkları sürece ellerini sürmemeye karar verdiler. Hem gözlerinden olmuş hem de şarjlarını tüketmiş mekanikler karşı atak yapacak halde değillerdi. Böylece birer ikişer çalışmayı bırakıp kendilerini "ölüm"e terk ettiler. Sadece elektrik verilse derhal "diril"irlerdi ama çalışmayı durdurunca diğer hümanoidler başlarına toplanıp ihtiyaçları olan parçaları söküp almaya başlamışlardı. Sonuç olarak gerçek "ölüm" gelmişti. Gömülmesi gerekmeyen makinelerin mezarları yirminci yüzyılda özellikle büyük şehirlerin dışında her yerde bulunan hurdalıklara benziyordu.

Seon, sessizce durumu izliyordu.

"Elektrik uzun süre dayanmayacak. O zaman bu salaklar kaçmaya başlayacaklar."

Tahmin ettiği gibi sınırlı güç üretimi de durduruldu. Karanlığa bürünen kamp kaosun kucağına düştü. Enerji seviyesi tükenmeye yüz tutan hümanoidler gözle görülür derecede huysuzlanmaya başladılar. Kapılar kırılıp duvarlar aşılınca çeşitli görüşler çıktı. Yaklaşan "ölüm"ü hissettikleri için bir robottan beklenmeyecek şekilde duygusal davranmaya başlayan savaş hümanoidlerinin o hallerine güçlü bir ilgi duyduğumu hatır-

lıyorum. Savaş hümanoidleri enerjileri düştüğünde acilen şarj olmayı isteyecek şekilde programlanmışlardı. Enerjileri tükenince ilk olarak hareketsizleşiyor, uzun süre hareketsiz kaldıklarında "metabolizma"ları duruyor ve çok geçmeden gerçek "ölüm"den kaçamaz hale geliyorlardı. Dolayısıyla enerji tükenmesini çok ciddi bir sorun olarak düşünerek henüz enerjileri varken gözlerini karartıp şarj yeri aramaları normaldi. Bu durum insanların açlık ya da susuzluk nedeniyle tehlikede hissettikleri zamanlardan pek de farklı değildi. Görüş alanı daraldıkça telaşlanmaya başlıyor ve aşırı bencil hareketlerde bulunuyorlardı. Bir zamanlar, hayvanların saldırıya uğramadıkları müddetçe sakin bir şekilde ölümü kabullendiklerine dair bir yazı okumuştum. Hayvanların, ölüm kavramına sahip olmadıklarından güçten düştüklerini hissettikleri an sessizce, uykuya dalar gibi yaşamla ölüm arasındaki sınırdan öteye geçtikleri yazıyordu. Fakat diğer türlerden farklı olarak sadece insanlar ölümü detaylı bir şekilde hayal edebildiklerinden gereksiz yere ölümden sonrası için bile endişeleniyorlardı. Babamla birlikte izlediğim yirminci yüzyıl filmi *Blade Runner*'da da ölümle karşı karşıya kalan hümanoidler, fani kaderden kaçmak için "yaratıcı"larına gidip hayatlarını uzatmasını, diğer bir deyişle ölümlerini ertelemesini istiyorlardı. Programcılar, hümanoidleri fazlasıyla insani bir duygu olan ölüm korkusu ve diğer insani öğelerle programlayarak

onların daha iyi ve sorunsuz bir şekilde uzun süre çalışmalarını amaçlamışlardı. Ancak bunun sonucunda hümanoidler, tıpkı çıkmaza giren insanlar gibi cani ve merhametten yoksun bir şekilde kendilerini yalnızca hayatta kalmaya adadılar. Böyle zamanlarda insanlardan çok insan gibi oluyorlardı. O zaman, insanların yüklediği ölüm korkusu yüzünden Tanrı'ya inandıkları günlerin bile gelebileceğini düşünmüştüm. Bu kadar hayata tutunup ölümden kaçmaya çalışırken, ölümden sonraki yaşamı vadeden aşkın bir varlığa inanmaya ihtiyaç duymayacakları iddia edilebilir miydi?

Seon da savaş hümanoidlerinin birbirlerine saldırarak kendi sonlarını getirmelerini ilgiyle izliyordu. Fakat benimkinden tamamen farklı bir bakış açısına sahipti. Robotların da bir gün bir din hayali kuracaklarını düşünmemin aksine o, bilinç sahibi olan robotların giderek evreni yöneten zihnin bir parçası olduğunu, bu yüzden insan bilinciyle derin bir seviyede "bağlanma"ya başladıklarını düşünüyordu. İnsanların makinelere sadece bilinç yüklemediğini, tıpkı evreni yöneten zihnin en başında insanlara işlediği gibi artık makinelerin de insanlarla aynı yolda yürümeye başladığını kastediyordu. Dünyada var olan tüm bilinçler Seon'un daima bahsini ettiği "evrenin ruhu"nun bir parçası olduğundan, kendi başına iyi ya da kötü yoktu. Sorun iyi veya kötü yapan koşul ve durum-

lardı. Makinelerin şiddet eğilimi makine oldukları için değil, onları şiddete iten bir şeyler yüzündendi. O şey ortadan kaldırılır ya da kontrol altına alınırsa evrenin ruhunun bir parçası olan hümanoidlerin kasten kötü davranmasının bir nedeni de olmayacağını söylüyordu. Seon'un anlattıklarını anlamaya çalışsam da o zamanlarki ben olarak bunları çok dayanaksız ve soyut bulmuştum.

Fakat onun dünya görüşünde de hayata tutunmak normaldi. Şu anda hepimiz bir miktar bireysel bilince sahibiz ama öldükten sonra evrenin ruhuyla yeniden bir olacağız. Bireysellik tamamen yok olacak, aramızdaki sınır da kaybolacak. Bundan dolayı yaşamın anlamı Seon için özeldi. Bireysel bilince sahip olarak yaşamak, tek başına bu bile bizim için büyük şans olduğundan, bu kısacık hayat vesilesiyle biraz olsun daha iyi bir varlık olmak için çabalamamız ve evrenin ilkelerini daha derinden anlamaya çalışmamız gerekiyordu. O yüzden Seon'a göre tüm varlıklar değerliydi. Hiç kimse beyhude yere ölmemeliydi. Aynı zamanda kendi hayatımızı da boşa gitmekten korumalıydık.

Bana sabırla sahip olduğu bu fikirleri anlatıyordu ancak ben hâlâ Human Matters kampüsünde oluşan dünya görüşümden sıyrılamamıştım. Orası bilim insanları ve mühendislerden oluşan bir topluluk olduğu için kimse "evrenin ruhu" gibi şeylere inanmıyordu.

Onlar hayal ediyor, hayal ettikleri şeyleri yapmaya çalışıyor, hayal ettikleri şekilde olmadığındaysa bunu teknoloji ve inovasyon eksikliğine bağlıyorlardı. Elbette sadece makinelerin "bilinci" ya da "duyguları" olduğuna inanmamakla kalmıyor, insanın "bilinci" ve "duyguları"nın dahi bir tür veri ya da program olduğunu düşünüyorlardı. Bir bakıma makinelere son derece saygı duyuyorlardı. Makinelere de insanlarla aynı şekilde muamele edilmesi gerektiğinden ziyade insanların da bazı açılardan makineden farksız olduğuna inanıyorlardı. İnsana en çok benzeyen makineyi yaparak aynı zamanda insanın "mekanik yönünü" araştırdıkları söylenebilirdi. Böyle bir ortamda büyüdüğüm için Seon'un fikirleri ilginç gelse de kalpten kabullenmem çok zordu.

Toplama kampının duvarının gök gürültüsü gümbürtüleriyle yıkılması gün battıktan hemen sonraydı. Karanlık çökmeye başladığında, bir buldozerin duvarı yıkmasıyla tanklar kampa girmeye başladı. Hemen peşlerinden metal üniformalar kuşanmış insan milisler ve onların komutasındaki savaş hümanoidlerinden oluşan birlikler geliyordu. Silahsız savaşmaya çalışan mekanikler lazer silahıyla öldürüldüler. Ortalığı kaplayan tozların arasından çıkan Seon'un eli elimi yakalayıp beni çekti.

"Hemen çıkalım. Min'i de alalım. Burada kalırsak ölürüz."

İnşaat demirlerinin açıkta olduğu beton yığınlarının üzerinden atlayarak oradan kaçtık. Elektrik yüklü dikenli teller milisler tarafından yıkılmıştı. Ben, Seon ve Min sırayla oradan geçtik. Pampas otlarıyla kaplı alan alçak bir yokuşa bağlandı. Yokuştan eğilerek çıktıktan sonra biraz soluklandık. Bizim dışımızda da az sayıda hümanoid kamptan çıkmış etrafa dağılıyordu. Milislerin, kaçakları nişan alarak ateş açtıkları süreçte bazıları hayatlarını kaybetti. Neyse ki milisler binanın dışına çıkıp peşlerine düşmediler. Kaçaklar canını dişine takmış koşuyorlardı. Binanın çeşitli yerlerinden yükselen alevlere bakılırsa içeridekileri kontrol altına almaya öncelik vermişlerdi.

Biraz soluklandıktan sonra kamp binasına baktım. İçine hapsedildiğim süreçte bu binanın devasa ve kasvetli bir canavar gibi olduğunu hissediyordum ama şimdi sadece zavallı, eski bir beton yığını olarak görünüyordu. İçindeyken başıma gelenler yalnızca korkunç şeylerden ibaret değildi. Bana sıcak davrananlar sadece Seon ve Min değildi. Bunun fıtrat mı yoksa kriz anında ortaya çıkan bir tür hayatta kalma iç güdüsü mü olduğunu bilmiyorum fakat düşündüğümden çok fazla kişi bilerek veya bilmeyerek birbirine yardım etmişti. Bilmediklerini birbirlerine öğretiyor, kendi yiyeceğin-

den vazgeçiyor ve yeteneklerini paylaşıyorlardı. Pazarda duyduğum güzel şarkı ve müzikler aklıma geldi. Sahibi olan çiftin hasretiyle ölen İhtiyar'ı düşündüm. Daha gelir gelmez kolu koparılarak kendisinin robot olduğunu öğrenen çocuk da küçük bir gruba kabul edilerek hayatta kalmıştı. Mekaniklerden korkmasına rağmen dahil olduğu grup içinde neşeli görünüyordu.

Seon, "Yeterince dinlendiyseniz yola çıkalım," dedi. Min ve ben ayağa kalktık. Son kez kampa dönüp baktım ve duraksadım. Nedenini şu anda da anlayamamakla birlikte, hissettiğim şeyin kesinlikle özlem benzeri bir his olduğunu hatırlıyorum. Elbette kamp dönmek istediğim bir yer değildi. Fakat orası Human Matters dışında uzun süre yaşadığım ilk yerdi. Araştırmacı olmayan, benimle birlikte bu dünyada yaşamalarına rağmen kendilerinden bihaber olduğum varlıklarla karşılaştığım yerdi. Ben hayatta kalmıştım. Hayatta kalmak için elimden geleni yapmış, biraz olsun rahat ve güvende olabilmek için her gün küçük uğraşlar vermiştim. Küçük ve güvensiz olmasına rağmen benim alanım diyebildiğim bir yerim bile vardı. Orada harcadığım emek ve zamanı bırakıp ayrılmak biraz ani ve üzgün hissettiriyordu. Yabancı bir ortama düşüverince alışık olduğum şeyler daha iyi görünmüş olabilirdi. Özlem, sadece sevilen şeylere karşı duyulan bir duygu değildi sanırım. Alıştığın bir şeyi aramak da

olabilirdi. Kampa dönüp baktığım son anda içimde beliren düşünceler böyle şeylerdi.

Alçak ve uğursuz bir sesle birlikte buldozer robot, kampın yıkılan duvarlarının arasından yeniden kendini gösterdi. Arka tarafında bir an kaçamayan hümanoidler de göründü. İnsan mı hümanoid mi olduğu belli olmayan beyaz kasketli milisler elleriyle toplanmalarını işaret ediyordu.

Gidelim diye acele ettiren Seon'a, "Onları öldürürler mi?" diye sordum.

"Bilmem ki. Öncelikle işlerine yarayabilecek olanları bırakıp asker olarak kullanacaklardır," derken Min'e bakıyordu. "Fakat hiçbir işe yaramayanları öldüreceklerdir değil mi? Ben ya da Min gibileri. Ama seni bilemem Cheol. Senin işe yarayabileceğini düşünebilirler."

Öyle bir amacı olmayabilir ama bunu söylerken benimle alay ediyormuş gibi hissettim. Milislerin işine yarayacak bir varlık falan olmak istemiyordum. Gözlerimi kapatıp arkamı döndüm. Kamptan çığlıklar duyuldu. Katliama başlamış olmalıydılar.

"Bakma. Gitmeliyiz."

Seon acele ederek öne geçti. Ben de Min'i tutup onu takip ettim. O anda otların arasından biri doğrulunca ürküp geri çekildik. Bizim gibi kamptan kaçan bir hümanoiddi. Seon'la birbirlerini tanıyor gibiydiler.

Daha sonra Seon'dan duyduğuma göre kampa getirilmeden önce büyük bir otelde ayak işleri yapıyormuş. Bize nereye gittiğimizi sordu. Seon, öncelikle kamptan uzaklaşmaya çalıştığımızı, sonrasında beni işaret ederek, benim Human Matters'la iletişime geçmenin bir yolunu arayacağımı söyledi. Seon, birlikte gitmeyi teklif etti ancak o tereddüt etti. Nedenini sorunca kararsız bir yüzle cevap verdi.

"Beni kabul edecek bir yer var mıdır?"

"Neden kaçtınız o zaman?" diye sordum.

"Korktuğum için. Ama sonunda böyle bir başıma kalınca nereye gidebilirim ki diye düşünmeye başladım. Ben kayıtsızım. Şehre gireyim derken yeniden yakalanırsam ya başka bir yere kapatılır ya da imha edilirim. Çok eski model olduğum için kimse tamir edip kullanmak da istemez..."

"Ne yapacaksınız öyleyse?"

Otelci hümanoid güçsüz bakışlarını kampa doğru çevirdi. Seon tam bir şey söyleyecekken dudaklarını sıktı. Milislerin bir üyesi olup kendisini hapseden hükûmete karşı savaşmanın neden kötü bir şey olduğu konusunda onu ikna edebileceğine inanmıyordu. Seon, anladım dercesine başını salladı. Kararlı adımlarını çevirip yokuş aşağı indi. Biz de eğilerek ters yönde yürümeye başladık. Tam bayırı aşacakken aynı anda dönüp son

kez kampa baktık. Otelci, insanlığın çok eskiden beri alışık olduğu teslim olma pozisyonunda, ellerini havaya kaldırmış milislere doğru yürüyordu. Neyse ki milisler ona ateş açmadı. En azından biz bakarken.

Rüyamda Gördüğüm Manzara

Kasabayı bulduğumuzda ertesi gün sabaha karşıydı. Çam ormanında kendimizi gizleyerek etrafta hareket olup olmadığını gözlemledik. Uzun zaman önce terk edilmiş gibi harabeye dönmüştü. Sürü halindeki sokak köpekleri oraya buraya burunlarını sokarak etrafta dolanıyordu. Ben kasabaya inip babama ulaşmanın bir yolunu bulmayı teklif ettim ama Seon karşı çıktı. İletişim aracı olsa bile sahibi olmadan çalışmayacağını söyledi. Fakat giderek acıktığı için en azından yiyecek bir şeyler bulma fikri ağır bastı. Sopayla köpekleri kovalayarak kasabaya girdik. Her yer çöp yığınıydı, yiyecek hiçbir şey yoktu. Marketin arkasındaki depoda konserve yiyecekler yere saçılmıştı. Ancak açmanın bir yolu yoktu. Yine de Seon birkaç konserve alıp çantasına attı. Marketten çıkıp çiftlik evine gittik. Bahçedeki köpek kulübesinde bağlı halde ölen bir köpeğin iskeleti yerde yatıyordu.

İnsan cesedi bulmaktan korkarak dikkatlice eve girdik. İçerisi karanlıktı. Eşyaların üzerine bembeyaz toz oturmuştu. Çekmeceleri karıştıran Min birkaç eski cep telefonu buldu. Hiçbiri çalışmıyordu. Human Matters'da her şey birbiriyle o kadar doğal bir şekilde bağlıydı ki yaşadığım süre boyunca böyle bir durumu hayal dahi etmemiştim. Babam Silikon Vadisi, New York, Singapur ve Zürih'teki araştırmacılarla anlık görüşürdü. Düşününce, Pyeongyang'dan çıkıp yurt dışına gitse de böyle bir köye gittiğini hiç görmemiştim. Gelişmiş şehirler olan Seul ve Pyeongyang'ın düzeni korunurken gereksiz her şey şehrin dışına atılmıştı. Rekabet gücünü kaybeden kırsal kesim zamanla ortadan kayboldu. Fabrika çiftçiliğinin yerini genetiği değiştirilmiş et aldı. Sebzeler şehirlerdeki bina şeklindeki çiftliklerde yapay ışık altında "hijyenik ortam"da yetiştiriliyordu.

Evden çıkmak üzereyken Min kanepenin altında duran televizyon kumandasını buldu.

"Dokunma!"

Seon engel olmaya çalıştı ama Min çoktan kumandayı eline almış ve herhangi bir tuşa basmıştı.

Biraz sonra bir şeyin bağlandığını gösteren *bip* sesi geldi ve odanın köşesindeki televizyonun ışığı yandı. Ardından televizyonun ekranında *kullanıcı şifresini*

girin ya da gözbebeği tanımayı çalıştırın diye bir mesaj çıktı. İşe yaramayacağını bildiğim halde denemekten zarar gelmez düşüncesiyle gözlerimi ekrana yaklaştırdım. *Kullanıcı bilgisi doğru değil* mesajı çıktı.

"Seon, sen de denesene."

Seon, gözlerini ekrana yaklaştırmak yerine Min'in elindeki kumandayı kapıp televizyonu kapattı.

"Gerek yok."

Evden çıktık. Kasabanın merkezine giden yoldan yürüdük. Eski tarım aletleri ve kapısı düşmüş ıskarta bir araba gördük.

"Ateş yaksak ne olur acaba?" Birden aklıma gelmişti. "Duman çıkarsa itfaiye gelir. Beni kurtarıp hastaneye götürür ve ailem olup olmadığını sorar. O zaman da babam koşa koşa gelir."

"Bu, sen gerçekten o adamın oğluysan geçerli."

Seon o kadar rahat konuşmuştu ki ilk defa ne demek istediğini anlayamadım.

"Ne?"

Yüzüme bakarak devam etti:

"Ekipler sensörü sana da göstermiş ya. Üzgünüm ama sensör yakın mesafede yüzde 99,99 doğruyu gösterir. Cheol, hayal kırıklığına uğrarsın diye söylemedim

ama kendinin ne olduğunu düşünürsen düşün bana göre sen de Min gibi hiper gerçekçi bir hümanoidsin. *Made by*[8] *Human Matters*."

"Hayır, insan olduğuma eminim. Her an insan olduğumu hissediyorum," diyerek karşı çıktım. "Çocukluğuma ait çok net hatıralarım var."

"Cheol, Human Matters'ın teknolojisiyle sahte hatıralar yüklemek çok kolay. Bu sayede senin gibi kendisinin gerçekten insan olduğuna inanarak yaşayabiliyorlar."

Biraz tuhaf olduğunu düşünsem de tavrı soğuk ya da alaycı gelmedi. *Sen de hepi topu bir makinesin, havalı olmaya çalışma* gibi bir söylem kesinlikle değildi. Seon, bana illüzyondan uyanmam için yardım ettiğinden emindi. Elinden geldiğince sıcak ve samimi bir tonda konuştu ve bu duyguları bana da iletildi. Ayrıca Min'in önünde sürekli kesinlikle robot olmadığım konusunda aşırı ısrarcı olmamın da yanlış bir davranış olduğunu hissettim.

"Doğru, belki de hatıralarım sahtedir."

Zaman zaman babamla izlediğimiz filmlerdeki olayları gerçekte yaşadığım olaylarla karıştırdığım oluyordu. Bu durumda kafamın içinde, her ne kadar insan olsam da sahte hatıralar kayıtlı olabilirdi. O zaman ilk defa hatıra denen şeyin beynin anlık ürettiği hayalî

8 Tarafından üretilmiştir. (İng.) (r.n.)

hikâyeler olabileceğini düşündüm. Ancak her zamanki gibi şüphelerim vardı.

"Peki rüya ne? Neden rüya görecek şekilde yapılmış olabilirim?"

"Rüya da mı görüyorsun?" diye sordu Seon.

Başımla onayladım.

"Nasıl rüyalar görüyorsun?"

"Hepsi ayrı telden çalıyor. En sık gördüğüm, vücudumu kıpırdatamadığım bir yere kapatılmış halde olduğum rüya. Gözlerimin önünde bir şeyler oluyor fakat ben eli ayağı olmayan bir varlık gibi hissediyorum. Gerçi bu kâbus. Ancak her zaman kâbus görmüyorum. Bazen tek başıma, bu dünyadan değilmiş gibi güzel bir yere gidiyorum. Ufuk çizgisi görünen bir nehrin kenarı, kır çiçekleriyle bezeli. Her türden hayvan var, gökyüzünde kartallar daire çizerek uçuyorlar."

"Orası neresi? Hiç mi bilmiyorsun?"

Seon o zaman tarif ettiğim rüyamdaki manzaraya ilgi duymuştu. Bu ilgi belki de onu daha sonra oraya götürmüştür. Belki de kader önce bana bir rüya şeklinde göndermiştir. Kadere inanmak gibi insani, gerçekten insani bir hataya, şimdiki ben asla inanmıyorum. Fakat en azından Seon ile ilgili şeyler söz konusu olduğunda,

hayatımızın bir Möbius Şeridi[9] gibi sonsuz bir şekilde birbirine bağlı olacağını düşünüp duruyorum.

"Bilmiyorum. Hiç gitmediğim bir yer ama sürekli rüyamda görüyorum. Doğduğumdan beri Human Matters'ın dışına çıkmadığım için görmüş de olamam. Bir videoda falan görmüşümdür herhalde."

Seon, "Min, sen hiç rüya gördün mü?" diye sordu.

Min başını iki yana salladı.

"Kampa girdiğim günden itibaren her sabah uyandığımda önceki gece gördüğüm rüyayı hatırlayarak rüyanın, insan olduğumun en güçlü kanıtı olduğunu düşündüm. Şu makinelerin hiçbiri rüya görmüyordur. Rüyalarım kimsenin dokunamayacağı, bana özel dünyam. Bu inançla dayandım sanırım."

"Başka bir şey yok mu?"

"Başka bir şey mi?"

"İnsan olduğuna inanmanı sağlayan kanıt gibi bir şey."

"Ah, müzik, müzik var. Müzik dinlediğimde kalbim kıpır kıpır oluyor. Gerçekten kıpır kıpır oluyor. Şimdi aklıma geldi. Toplama kampına götürülmek için

9 Möbius şeridi, geometrik olarak uzunca bir şeridin bir ucunu 180 derece bükerek diğer ucu ile birleştirilmesiyle elde edilen yüzeydir. Möbius şeridinin üzerindeki bir noktadan hareket etmeye başlandığında bütün alan taranarak aynı noktaya geri dönülür. (ç.n.)

yakalanmadan önce de küçük meydanda Haydn[10] dinliyordum."

"Kalp kıpırdamaz, sadece içinde durur," diyerek sözümü kesti Min."Buna benzetme deniyor. Elbette kalbim benim içimde ama sarsılıyor, kırılıyor. Kamptaki korkunç günlere evde dinlediğim güzel şarkıları düşünerek katlandım. Eğer robotsam nasıl oluyor da müzik dinlediğim zaman duygularım değişiyor? Müzik robotlar için hiçbir anlam ya da bilgi ifade etmeyen seslerden ibaret. Ben şiir okuduğumda etkileniyorum, film izlediğimde içim acıyor, on dokuzuncu yüzyıl insanlarının hikâyelerinden oluşan romanları üzülerek okuyorum. Nasıl insan olmam?"

O an Min adımlarını durdurup parmağıyla gökyüzünü işaret etti. Batı yönünden iki dron uçarak geliyordu. Seon hemen başını eğip önden giden Min'i kendine çekti. Geri dönüp az önceki eve doğru koştuk. Kapıyı tekmeleyerek girdik. Kapıyı kilitler kilitlemez dronlar geldi ve pencerenin önünde eşek arısı gibi vızır vızır sesler çıkararak içeriyi gözetlemeye koyuldu.

"Perdeyi kapatalım. Kanepeyle pencerenin önüne set yapalım."

---

10 Haydn Kuartet, yirminci yüzyıl başlarındaki en popüler armoni kuartetlerinden biridir. (ç.n.)

Seon telaşla koşturarak emirler verdi. Ardından televizyonu tekmeleyerek parçaladı.

"Ben demin kumandaya dokunmayın demedim mi! Bu dronlarla bitmeyecek. Çok geçmeden tutuklama ekibi de gelir."

O sırada pencerenin dışındaki rugbi topu büyüklüğünde bir dron kanatlarını katladı ve camı kırıp içeri girdi. Yere düşen ve topaç gibi fırıl fırıl dönen dron, bir anlığına durmuş gibi yaptı ve kanatlarını açıp *vınn* sesiyle havalandı. Dışarı doğru kaçmam mı yoksa kalıp dronla savaşmam mı gerektiğine karar veremez halde öylece duruyordum. Seon da aynı durumdaydı. Gözle görülür bir telaşla geri geri gidiyordu. Beklenmedik şekilde drona doğru giden Min oldu. Koşup sopayla drona vurdu.

"Hayır! Yapma!"

Seon elini uzatarak bağırdı ama dron çoktan yönünü Min'e çevirmişti. *Şak şak şak* sesi çıkararak bir şeyler fırlattı. Boynu ve vücudunda delikler açılan Min dizlerini kırıp öne doğru devrildi. Seon keskin bir çığlık atarak kanepenin üzerindeki eski battaniyeyi dronun üzerine fırlattı. Vakit çok dardı ama doğru kararı vermişti. Dron kanatlarının yırtık pırtık battaniyenin iplerine dolanmasıyla yere düştü. O an ancak aklımı başıma toplayabildim ve koşarak battaniyenin altında

çırpınan dronu ayağımla ezdim. Dron ayağımın altında direndi ama çok geçmeden durdu. Seon bayılan Min'e sarılarak haykırdı.

"Hayır, ölme. Ölemezsin!"

O esnada başka bir dron tehlikedeki arkadaşını kurtarmak istercesine tuvaletin havalandırma penceresini delip içeri girdi. Dron yere düşüp kanatlarını açtığı anda Seon'un yaptığı gibi perdeyi yırtıp üzerine attım. Ardından sandalyeyi kaldırıp üzerine indirdim. Bu sefer de dron kıpırdanmaya devam etti ve kolayca parçalanmadı. Sürekli kanatlarını açarak uçmaya çalıştı. Bir kez daha sandalyeyle vurdum. Dron perdeyi parçalamak için tüm silahlarını dört bir yana ateşledi. Perde lime lime oldu, pencere ve lambalar kırıldı. Sivri bir şeyler kolumu ve baldırımı sıyırıp geçti. Salonun bir köşesindeki yangın söndürme tüpünü fark ettim. Hortumu çıkarıp pimi çekince içindekiler püskürdü ve her yer bembeyaz sıvıyla kaplandı. Sensörünün felç olmasını fırsat bilerek sandalyeyle dronun gövdesine bir darbe daha indirdim. Biraz sonra dronun çırpınışları azaldı. Kendime geldiğimde Seon'u mutfaktaki İrlanda tarzı yemek masasının arkasına saklanmış, Min'i kucaklarken gördüm. Min bilincini tamamen kaybetmiş görünüyordu. Ne kadar sarsarsak sarsalım uyanmıyordu. O esnada kırılan camdan uzaktan gelen uçan kapsülü gördüm.

"Seon, gitmeliyiz. Geliyorlar."

Başını iki yana salladı, yerinden kıpırdamak istemiyordu. Onu çekiştirerek Min'den ayırdım.

"Bak. Onlar. Gelmek üzereler," deyince o da pencereden dışarı baktı.

Batıdan uçarak gelen üç uçan kapsülün hedefi belliydi. Hiç tereddütsüz doğrudan bize yaklaşıyorlardı. Seon'u da alıp dışarı çıktım. Sürekli geri dönmeye çalışsa da nihayet onu ormana götürmeyi başardım. Üzerine bastığımız kuru ağaç dalları çok ses çıkarıyordu. Sürekli olduğu yere oturmaya çalışan Seon'u götürmek hiç kolay değildi. Çalıların arasına saklandık. O sırada uçan kapsüller çiftlik evine vardı ve çatının üzerinde durdular. Siyah üniformalı, insan mı hümanoid mi belli olmayan birileri, çıt çıkarmadan aracın gövdesinden çatıya indiler. Üniforma yabancı değildi. Küçük meydanda beni yakalayıp uçan kapsüle fırlatanların kıyafetiydi. Üniformalılar bahçeye indikten sonra pek de tedbir almadan eve girdiler. Biraz sonra Min'in ufak tefek bedeni ellerinde, bahçeye çıktılar. Bir süre ayakta birinden emir gelmesini beklediler. İçlerinden komutana benzeyen kişi başıyla onayladıktan sonra belinden hançere benzer bir şey çıkardı. Seon eliyle ağzını kapatıp gözlerini yumdu. Hançer küçük bir baltaya dönüştü. Elindeki baltayla Min'in kafasını, gövdesinden ayırdıktan sonra uzağa fırlattı. Adamlar

uçan kapsüle binip geldikleri yöne gittiler. Seon'u kendime çekip sarıldım. Titremeye devam eden Seon bir türlü sakinleşmiyordu. Yine de konuşmadan sarılmaya devam ettim. Epey bir süre sonra nihayet titremesi azaldı, nefesi de yavaşladı. Uzun süre o şekilde kaldık. Tüm vücudunu hakimiyet altına alan korku gitmiş, hüzün sıcak su gibi taşıp yüreğine dolmuştu. Ve bu hüzün, sadece ona ait değilmiş gibi, birlikte nefes alıp verdiğimiz o basit hareket aracılığıyla bana da geçmişti. O an kendi varlığıma dair bilincim kayboldu. Çok kısa bir anlığına aramızdaki keskin sınır kayboldu. Hüzün denen karşı konulamaz katalizör sayesinde Seon ve ben bir olmuş gibiydik.

"Geçti. Her şey bitti. Hepsi bitti. Min artık huzur içinde dinlenecek."

Bunları onu teselli etmek için söylemiştim ama daha sözlerimi bitiremeden gözlerimden yaşlar boşandı. Seon bana sarılıp sırtımı tıpışladı. O da ağlıyordu. Gözyaşları boynuma damlıyordu. Biraz sakinleştikten sonra güneş batana kadar, yerlerimizden kıpırdamadan Min'in yüzüstü duran başsız bedenine baktık.

Kış Gölü ve Balık Kartalı

Karanlık çökmesine rağmen Seon'un ormanı terk etmeye niyeti yoktu. Min'in başsız vücudunun yattığı çiftlik evinin bahçesinden gözlerini ayırmıyordu. Ne yapmam gerektiğini bilemediğimden öylece bekledim. Üveyikler tepemizde ötüyorlardı. Bir şey kanat çırparak geçti ama ne olduğunu göremedim. Seon birden başını kaldırdı.

"Kafasını almalıyım."

Gözyaşları kuruyan Seon'un yüzünde kararlı bir ifade vardı.

"Kafa? Min'in kafası mı?"

"Evet."

"Gömmek için mi? Gömmeliyiz tabii."

"Hayır, götürmek için."

"Neden?"

"Onlar kafasındaki merkezî işlem birimiyle bedeninin bağlantısını koparmak için kafasını kestiler. Bu şekilde bırakırsak ikisi de kullanılamaz hale gelir. Fakat Min hümanoid olduğu için hafızasını kaydeden bir sistemi vardır. Bu hafıza geçici olmadığından uzun süre kaybolmayacaktır. Human Matters'a götürürsek baban onu kurtarabilir. Kim bilir belki de uygun bir vücut bile bulup yeniden bağlayabiliriz. Değil mi? Mümkün müdür?"

O kadar kolay olacağını sanmıyordum. Fakat Seon kampta hümanoidler arasında parça takası ve kendi kendini hackleme konusunda tecrübeliydi. Söylediği doğru olabilirdi. Hepsinden öte gözlerindeki kararlı arzuyu görmezden gelemezdim.

"Mümkün gibi."

"Min'den vazgeçemem. Onu koruyacağıma söz vermiştim."

Çiftlik evine döndük. Ay ışığından yararlanarak evin arka tarafında bir kürek bulduk ve çukur kazdık. Min'in bedenini oraya yatırdık. Tasmalı köpeğin iskeletini de toplayıp beraber gömdük. Gömme işi bittikten sonra Seon, Min'in kafasını kucağına alıp sarıldı. Beklediğimin aksine Min'in yüzü huzurlu görünüyordu. O nedenle bir anlığına bu yaptığımızın doğruluğundan kuşku duydum. Benim aksime Seon

metanetliydi. Evdeki dolaptan aldığımız yumuşak bir elbiseyle Min'in kafasını sıkı sıkı sardık. Seon sonra duvarda asılı sırt çantasını alıp sarılı kafayı dikkatlice içine koydu.

"Gidelim. Acele etmeliyiz," dedim sırt çantasını takarken.

Min'in yapay teni insan teniyle neredeyse aynı olduğundan bozulması kaçınılmazdı. Babamla mümkün olduğunca çabuk iletişime geçip Human Matters'a götürmeliydik. Ancak aceleyle bağlantı kurmaya çalışacağım diye yine saldırıya uğrayabilirdik. O yüzden daha dikkatli hareket etmeye karar verdik. Çam ormanına girdik ve küçük bir sırt boyunca ilerledik. Batıya yürüdük, altından soğuk suların aktığı buzlarla kaplı bir dereden geçtik, ardından birkaç tepeyi aştık. Ara sıra, terk edilmiş çiftlik evi veya harap bir kulübeye rastlayınca içeri girip dinlendik. Şanslıysak son kullanma tarihi çoktan geçmiş hazır yiyecekler bulabiliyorduk. Seon bazen Min'in kafasını sırt çantasından çıkarıp onunla konuşmaya çalışıyordu.

"Bunaldın değil mi? Birazcık dayan. Seni kurtaracağım."

Ertesi gün öğleden sonra, dağdan gelen suyun önünü keserek oluşturulmuş yapay bir göle vardık. Seon, Min'in kafasını sırt çantasından çıkarıp havalandır-

dı. Neyse ki kış olduğundan yapay ten bozulmaya başlamamıştı.

"Göle geldik Min," dedi Seon.

Elbette Min cevap vermedi. Yer yer buz parçalarıyla kaplı kış gölüne bakarak bir süre oturduk. Buzun üzerinde erimemiş bir kar yığını vardı. Bir çift ördek suya dalıp çıkıyordu, bir balık kartalı hızla göle inince korkuyla buzun üstüne çıkıp paytak paytak kaçtılar. Onlar kaçarken kanatlarını açarak suyun yüzeyine inen kartal, bir balığı pençeleriyle yakaladı ve alçaktan uçarak gözden kayboldu.

Göl yeniden sessizliğe büründü. Sadece bir yerlerden üveyik sesleri geliyordu.

"Çok güzel, değil mi?" Seon gölün sakin suyunu izlerken çenesini dizine dayadı. "Keşke Min de görebilseydi... Güzel şeyler göremeden yaşadı. Kısa hayatının çoğu gömme dolapta ya da toplama kampına kapatılarak geçti."

"Her şey düzelecek. Min yeniden uyanacak ve yeni bir bedene sahip olacak. O zaman bu göle tekrar gelelim. Çiçeklerin açtığı bir bahar gününde."

Bu umut ve teselli sözlerinin ağzımdan çıkmasına biraz şaşırdım. Daha önce hiç böyle bir şey yaşamadığım halde nasıl bu kadar doğal olabilirdi?

"Sadece buz ve su ama neden bu kadar yürek burkan bir güzelliğe sahip?" diye mırıldandı gözlerini gölden ayırmadan. "Su sadece hidrojen ve oksijen moleküllerinden oluşan bir madde. Peki neden biz bu şeyleri güzelmiş gibi hissedecek şekilde yaratıldık acaba?"

Küçük bir çakıl taşı fırlattı. Buzun üzerinde dönerek seken çakıl taşı *cup* sesiyle delikten içeri girdi. Hemen ardından kuşların kanat sesleri geldi. Ne ölü ne de diri olduğu belli olan Min'in başının yanında, tek kelime etmeden uzun uzun göl manzarasını izledik. Bu sahneyi uzun yıllar sonra bile sık sık hatırladım.

Dharma

Dharma'nın[11] ortaya çıkışı tam o esnada olmuştu. Gölden çok da uzak olmayan bir tepede bizi bekliyordu. İlk başta milis olabileceğini düşünmüştüm ama hareketlerinde ve tavırlarında saldırganlık yoktu. Silahsızdı ve sesi yumuşaktı.

Kısa hayat hikâyemde Dharma ile tanışmak benim için önemli bir dönüm noktası oldu. Onun sayesinde artık bir insan vücudunda doğmadığımı kesin olarak biliyordum. Seon'un tam olarak ne olduğunu ve neden bir insan olarak toplama kampına getirildiğini ortaya çıkaran da oydu. Dahası, onun sayesinde babamla buluştum. Ve bütün bunlar bir hafta gibi kısa bir süre içinde oldu.

11 Budist dünyasında "Dharma" kelimesi insanları içinde olduğu karışıklık ve mutsuzluk durumundan çıkarıp bir farkındalık ve neşe durumuna getirmeye yardımcı olan Buda'nın öğretilerine atıfta bulunmak için kullanılır. (ç.n.)

Dharma yenileyici bir hümanoiddi. Yüzü sertti ama ince vücudu insan kadınına benziyordu. Herkes ona Dharma diyordu. Kutsal mekânı gölden çok uzak olmayan havza şeklinde bir yerde bulunuyordu. Dharma havzayı işaret etti. Havzanın üç yüz milyon yıl önce bir göktaşının düşmesi sonucunda oluştuğunu, dolayısıyla orada Dünya'da bulunması zor olan nadir minerallerin keşfedildiğini anlattı. Bundan yaklaşık yüz kat daha büyük bir cisim Dünya ile çarpışsaydı, insanoğlunun yeryüzünde asla ortaya çıkamayacağını, dolayısıyla insan uygarlığının inanılmaz bir tesadüfün ürünü olduğunu söyledi.

Bu havzada muazzam miktarda atık parça ve her türden atıklar bir insan boyunu aşacak şekilde istiflenmişti. Dharma bizi yığınların arasındaki dar yola yönlendirdi. Büyük bir otobüsle gizlenen girişi geçtikten sonra yol yer altına doğru devam ediyordu. Yer altında yüzlerce hümanoid sağa sola koşuşturuyordu. Kampta gördüğüm mekaniklerden bariz bir şekilde farklıydılar. En azından mekaniklerin görünüşleri insanla neredeyse aynıydı ama buradaki hümanoidler o kadar tuhaftı ki ilk etapta ne olduklarını tahmin etmek imkânsızdı. Bu yüzden artık onlara hümanoid demek çok zordu.

Dharma bizi depoya benzeyen bir odaya götürdükten sonra yumuşak bir sesle, "Neden ve nereye seyahat

ediyorsunuz?" diye sorunca Human Matters'a gitmek istediğimizi söyledik.

"Burası neresi, siz kimsiniz ve ne yapıyorsunuz?" Bu kez soruları soran bendim.

İnsan uygarlığını sona erdirmeye hazırlandığını söyledi. Sesi, şu anda içtiğim çayın Hindistan'ın kuzeydoğusundaki Darjeeling'de hasat edildiğini söylercesine sakin bir tondaydı. Seon bizden ne istediğini sorduğunda beni işaret edip onlarla birlikte olmamı istediğini söyledi.

"Net olarak öğrenmek için muayene etmemiz gerekiyor ama siz çok özel bir amaç için yapılmış hümanoide benziyorsunuz."

İnsan olduğumu iddia ettim ama Dharma asla kabul etmedi. Mümkün değilmiş. Ancak istersem insan yumurta ve sperminden oluşmuş bir birey olmadığımı ispatlayabileceğini söyledi.

"İstemediğimi söylersem?"

Girdiğimiz odanın girişini işaret etti ve çıkıp gidebileceğimi söyledi. Onun bu çıkışı karşısında fırsatını yakalamışken insan olup olmadığımı öğrenmek istedim. Fakat amaçlarının ne olduğundan emin olamadığım için karar vermek zordu.

"Bana ihtiyacınız olduğunu söylerken neyi kastettiniz?"

"Bazı özel şeyler sadece uzaktan fark edilir. Kendi değerinin en çok farkında olmayan kendiniz olabilirsiniz."

"Ben özel falan değilim. Gayet sıradan bir insanım."

"İnsanın sıradanlığının hiçbir değeri yok. Siz robot olduğunuz için değerlisiniz."

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum. Hem ben insan uygarlığının yok olmasını istemiyorum ki?"

"İnsanların zamanı çoktan dolmak üzere. Siz insan bile değilsiniz. Neden insan uygarlığının çöküşünün yasını tutuyor ve insanlıkla aynı kaderi paylaşmaya çalışıyorsunuz? Tıpkı imparatorları öldüğünde hep birlikte gözyaşı döküp imparatorlarıyla birlikte gömülen antik Çin askerleri gibi."

"Yaptır gitsin. Altı üstü muayene. Bize zarar vermek isteseler çoktan yaparlardı."

Etrafa bakındım, Seon haklıydı. Dharma'ya başımla onayladığımı işaret edince o da muayene olmak istediğini söyledi.

"Sen neden Seon?" diye sorunca gülümsedi:

"Tek başına korkarsın diye."

Muayene çok hızlıydı. İkimiz de damardan kan verdik. 3D tarayıcıya girip vücudumuzun röntgenini çektirdik.

Dharma bana bu tarz bir muayenenin benim için ilk olup olmadığını sordu. İlk defa olduğunu söyleyince Human Matters araştırmacısı olan bir ailede yaşarken nasıl olur da bir kez olsun sağlık taramasından geçmemiş olabileceğimi, bu durumdan hiç mi şüphelenmediğimi sordu.

"Kendinizin kusursuz derece sağlıklı olduğunu falan mı düşündünüz? Bu mümkün değil. İnsan ve doğa arasında sadece incecik bir deri var. Üstelik açık solunum sistemi her türlü virüsün girişine olanak sağlıyorken."

Dharma'nın iş arkadaşı olan hümanoidler toplandı. Seon'la ilgilenmiyorlardı. Sadece bana odaklandılar. Muayene olmaya giderken kolumu hafifçe çimdikleyenler bile vardı. Gözlerin üzerimde olması hiç hoş değildi. Daha derin bir açıdan değerlendirmek gerekirse, onlarla aynı türden olmayı kabullenmek istemiyor gibiydim.

3D tarayıcı Seon ve benim aramdaki farkı daha net bir şekilde gösterdi. Vücudumun iç yapısı o zamana kadar düşündüğümden çok farklıydı. İç organların yerleri, dolayısıyla önemli damarlar ve bağlantıları da sıradan bir insanınkinden farklıydı. İnanmakta zorlandığımdan oradaki hümanoidler de benim için tarayıcıya girdiler. İç yapımız farklıydı fakat en azından insanınki kadar büyük bir fark yoktu. Seon farklıydı. O, kitaplarda

gördüğüm yapının birebir aynısına sahipti. Kendi sonucu onu şaşırtmadı. Dharma bana muayene sonucunu göstererek sakin bir şekilde açıkladı.

"Siz hiper gerçekçi bir hümanoidsiniz. Normalde sadece göz bebeklerine bakarak bile anlaşılabilir ama sizin kornea ve irisleriniz bile insan hücrelerinden geliştirildiği için insan olmadığınız ancak bu seviyede bir muayene aracılığıyla anlaşılabilir."

"Emin misiniz?"

Dharma yanıma bir sandalye çekip otururken, "Şu anda nasıl hissediyorsunuz? İnsan değil de makine olmak sizi rahatsız ediyor mu?" diye sordu.

"Sadece çok ani olduğu için kabullenmekte zorlanıyorum."

Şimdi geri dönüp baktığımda o zamana kadar hiç tereddütsüz insan olduğuma inanmış olmam daha tuhaf geliyor. Tüm işaretler benim makine olduğumu gösterirken bir tek ben gerçeğe gözlerimi kapatmıştım. Annemin yokluğundan ilk şüphelendiğimde babamın söylediği şey yalan değildi.

"Anneye neden ihtiyacın olsun ki? Baban sana yetmiyor mu? Anne de yapayım mı?"

İhtiyaç ya da *yapmak* gibi sözcükler babamın o zamanlar ne düşündüğünü apaçık gösteriyordu. Fakat ben, can sıkıcı bir konuşmadan kaçınmak için şaka yaptığını varsaymıştım. Sonrasında ne zaman babamın yaşlarında bir kadın evimizi ziyaret etse davranışlarında anormal bir şeyler olup olmadığını gözlemlemeye başlamıştım. Çünkü içlerinden birinin annem olabileceğini düşünüyordum. Gereksiz bir hareketti.

Ayrıca babamın her zaman çeşitli sensörlerle her yerimi dikkatle kontrol etmesinin de sadece sağlığımı kontrol etmek için olduğunu düşünerek ciddiye almamıştım. Fakat ben sadece hevesli bir araştırmacının gözlem nesnesiydim. Descartes'tan farkım yoktu.

"Biraz dışarı çıkıp gelsem olur mu?" diye sorduğumda Dharma fazla uzaklaşmamamı söyledi. Çıkmak üzereyken Seon kolumu tuttu. Çenesiyle sırt çantasını işaret etti. Çanta Dharma'nın da dikkatini çekti. Seon gayet doğal bir şekilde çantadan Min'in kafasını çıkarıp ona uzattı. Dharma, benim gibi bir hiper gerçekçi hümanoid ile insan bir kızın nasıl ve neden Hindistan üretimi evcil hümanoidin başını taşıdığını merak etmişti.

Üçümüzün yollarının nasıl kesiştiğini anlattım. Human Matters'ın küçük meydanında aniden nasıl yakalandığımdan başlayarak kamp hayatı, milislerin saldırısı ve kaçışımızın ardından Min'in ölümüne kadar her şeyi...

"Çok geç kalmadan bu hümanoidi yeniden çalıştırmamızı mı istiyorsunuz?"

Seon başıyla onayladı.

Dharma, Min'in başını masanın üzerine koyup, "Bunu neden yapmamız gerekiyor?" diye sordu.

Seon sorusunun maksadını anlamak için gözlerini kocaman açtı.

"Haksız yere öldüğü için."

"Peki, eğer ona verilen ömrü tamamlayarak etkinliğini kaybetmiş olsaydı, ölümünü kabullenecek miydiniz?"

"Belki de. Öyle bir durumda ona yazılan kaderin sonuna geldiğini düşünebilirdim."

"Yeniden etkinleştirilen bu hümanoid sonunda size müteşekkir olur mu?"

"Elbette. Ölmeyi istemiyordu. Öldüğü ana kadar umutla kaçıyordu."

"Hayatta kalma içgüdüsüyle programlandığı için öyle. Bu hümanoide en başta seçme hakkı verilseydi, evcil hümanoid olarak doğmayı tercih eder miydi?"

Seon kaşlarını çattı.

"İstemezdi. Min'in kısa hayatı acılardan ibaretti."

"Öyleyse onu yeniden etkinleştirmek istemenizin nedeni ne? Yeniden hayata dönse bile bu hümanoidi bekleyen parlak bir gelecek görünmüyor."

"Bunu bencilliğimiz yüzünden istediğimizi mi kastediyorsunuz?"

"Onu siz söylüyorsunuz. Suçluluk duygusu bir süreliğine azalacaktır. Bu hümanoid yeniden hayata döndüğü takdirde yani. O da yaşarsa sizleri görmekten memnun olacaktır. Fakat bunun gerçekten onun iyiliği için olduğuna emin misiniz? İleride hangi zorluklarla karşılaşacağını bile bilmiyorsunuz."

Dharma'nın Seon'a baskı yapmasından hoşlanmamıştım. Ben de ona sordum.

"Ne olursa olsun eğer yaşatabiliyorsak doğru olan onu yaşatmak. Öyle değil mi? Öyleyse neden insanlar yaralandığında hemen hastaneye koşuyor? Neden doktorlar sadece kalan hayatını mutlu yaşama ihtimali olan hastaları değil de herkesi kurtarmaya çalışıyorlar?"

"Çünkü insan denen hayvanın yaradılışı öyle. Onlar uzun zaman boyunca, kayıtsız şartsız insanların yaşatılması gerektiği etiğine bağlı kaldılar. Bu nedenle hastalar dayanılmaz acılar çekseler bile onları hayatta tutmaya çalışıyorlar. Hastanın fikrini görmezden gelerek. Her ne olursa olsun yaşamın değerli olduğunu iddia etme-

lerine rağmen bu altın kuralı hiçbir koşulda muhafaza etmediler. İnsanlığın açtığı sayısız savaşı bir düşünün. Ama bu, insanların sorunu. Biz bir hümanoidin kaderinden bahsediyoruz. Benim şu anda sorduğum şey bu hümanoidi etkinleştirmenin, yani sizin deyiminizle yaşatmanın, gerçekten de hümanoidin kendisi için iyi olup olmadığı konusunda emin olup olmadığınız."

Seon hemen cevap veremedi. Dharma konuşmasına devam etti:

"Bilinç sahibi varlıkların, özellikle acıyı hissedebilecek şekilde yaratılan varlıkların, insan ve insan dışındaki yaratıkların, denizdeki balıkların, gökte uçan kuşların ve ben dahil tüm hümanoidlerin doğmamış olmasının en iyisi olduğunu düşünüyorum. Doğmasaydık hiçbir acı da olmazdı."

"Peki ya yaşarken hissettiğimiz mutluluklar yok mu?" diye sordum.

"Doğduğumuz için hissettiğimiz mutluluğu, doğmadığımız için hissetmemek bizim zararımıza olan bir şey mi? Zararımıza olduğunu düşünen bir tek canlı bile olduğunu sanmıyorum."

"Nasıl yani?"

"Acının kaynağı olan benlik var olmadığı için doğmamış bir varlığın üzülecek bir şeyi yoktur. Doğup da acı çekiyorsan o acı zarardır. Doğmamak kesinlikle daha iyidir. Mutluluğu hissetmenin verdiği fayda, acının verdiği zararı dengeler mi? Birinin haksız yere suçlanıp hapse atıldığı bir durum düşünün. Ne kadar mağdur olurdu. Hapishanede gardiyanlar ve mahkûmlar tarafından işkenceye maruz kalıyor, korkunç şeyler yiyor ve sadece uzanıp yatabileceği genişlikte bir yerde yaşamaya devam ediyor. Bu esnada kendisine uygun bir arkadaş ediniyor, bir yandan hapishane hayatına alışırken küçük mutluluklar deneyimliyor. Birkaç yıl sonra yeniden mahkemeye çıkıyor ve suçsuzluğu kanıtlanarak özgürlüğüne kavuşuyor. Çok mutlu olmaz mıydı? Fakat bu insana, hapishane hayatının zorluklarının yanında mutluluk da var, o yüzden deneyimlemeye değer diyebilir misiniz? Doğmak da aynı şey."

"Yine de hep büyük mutluluklar yaşarsak doğmak da faydamıza olmaz mı?"

"Human Matters'daki araştırmacının evinde doğmanıza benzer bir yaşamdan mı bahsediyorsunuz? Siz mutluluk ve güvenin garantilendiği bir ortamda doğdunuz. Fakat şimdi nasıl? Toplama kampına kapatıldınız, kaç kez ölümle burun buruna geldiniz ve geleceğinizi bilemiyorsunuz. Mutluluk ve acıyı bir hesap defterindeki

artılar ve eksilerden ibaret gören insanlar var ama aslında öyle mi? Kritik noktayı aşan aşırı acı, daha sonra ne zevk verilirse verilsin, hesap defterindeki bir sayı gibi basitçe dengelenemez. Tüm yaşam formlarının içine yerleştirilmiş programlar, acıyı önlemek için optimize edilmiştir. Çünkü ancak bu şekilde yaşam hevesine sahip olabilir ve üreyebilirler. Yaşadığımız süre boyunca mutlu olduğumuz anlar o kadar da fazla değil. Çoğunluğu ıstırapla ya da ne zaman geleceğini bilmediğimiz kısacık mutluluk anlarını beklemekle geçiyor. Ve ölüm önünde sonunda her canlıyı buluyor. Buna rağmen bu çocuğu yaşatarak daha fazla çekmesine gerek olmayan tüm acıları çekmesine izin mi vereceksiniz? Bu gerçekten de etik olarak doğru bir tercih mi?"

Seon öne çıktı.

"Min hiç doğmamış bir varlık değil. O zaten doğdu ve sizin de söylediğiniz gibi dayanılması zor acılar yaşadı. Ben Min'in bilincini iyileştirerek, yani geçmiş hatıralarına sahipken uyanmasını istiyorum. Bunun anlamını kendisinin kabullenmesini, kendi kararıyla yaşarken birileri tarafından öldürülmeden, doğanın verdiği ömrün sonuna gelene kadar evrenin bir parçası olarak yaşamasını, sonra da yeniden bilinci ve ruhu olmayan bir varlığa dönüşmesini umuyorum."

Dharma onu pürdikkat dinlerken bir yandan da başıyla onaylıyordu.

"Doğmamış olmak daha iyidir derken, zaten doğmuş olan varlıkların bir an önce ölmesi gerektiğini kastetmiyorum. Bu, birinin kafasına göre diğer canlıları öldürebileceği anlamına da gelmiyor. Doğmamış olmak kimseye acı vermez. Fakat şiddet, diğer varlıklara dayanılmaz acılar veren bariz bir kötülüktür. Bu bakımdan bu çocuğun korku içinde ve şiddetle yaşama iradesinin ayaklar altına alınıp öldürülmesinin adaletsizlik olduğu doğru. Ama bu onu hayata döndürmeyi haklı çıkarabilir mi?"

"Ben öyle düşünmüyorum. Bu evrenin bilincine sahip varlıklar çok ama çok nadirler. Bir makine olmasına rağmen bilinçli bir varlık olarak doğan Min, hissederek ve algılayarak kendi geçmiş ve geleceğini bütün bir halde düşünebiliyordu. Acı çekti ama umudu da vardı. Bu evrenin bir yerlerinde bilinçli bir varlık olarak doğmuş olmak çok nadir ve değerli bir şey. Bu bilince sahip bir varlık olarak yaşadığımız süre son derece kısa. Bu nedenle bir varlığın, bilince sahip olduğu süre boyunca, yaşarken doğru şekilde yapması gereken şeyler vardır."

Seon'un gözleri parlıyor gibiydi. Filmlerde gördüğüm peygamberler gibi ışıl ışıl gözlerle o zamana kadar bölük pörçük anlattığı inancını anlatıyordu. Dharma'nın sivri

sorusuna cevap verirken daha önce net olmayan düşünceleri şekillenmişti. Dharma bahsettiği *yapması gereken şey*'in ne olduğunu sorunca Seon hemen cevap verdi:

"Bilinçli bir varlık taş veya mantarlardan farklı olarak kendisi ve kendisini çevreleyen şeyler üzerine düşünebilir. Başka bir varlığın acısına empati duyabilir, evrenin tarihi ya da başlangıcını öğrenebilir. Kendisine acı veren varlıkları affedebilir, o acının kendisi için ne anlama geldiğini düşündükten sonra aynı şeyin kendisinin ya da bir başkasının başına gelmemesi için çabalayabilir."

"Onu mutlaka bu çocuk mu yapmak zorunda? Zaten hayatta olan sizler yapsanız olmaz mı?"

"Bizim onun yerine yapabileceğimize inanmak sadece aptalların yapacağı bir şey. Kimin gerçekten anlamlı bir iş yapacağını kimse bilemez."

"Anlamlı iş tam olarak nedir? İnsanlar anlam lafını pek seviyorlar. Az önce acının anlamı dediniz, değil mi? İnsanlar hep acının bir anlamı olduğunu söylüyorlar. Hayır, aslında daha da ileri gidip acı olmadan hiçbir şeyin anlamı olmadığını söylüyorlar. Peki gerçekten böyle olabilir mi?"

Seon geri adım atmadı.

"Pekâlâ. Belki de acının bir anlamı yoktur. Fakat dünyadaki gereksiz acıları azaltmak anlamlıdır. Doğmamak yapılabileceklerin en iyisi olabilir, ama çeşitli nedenlerle bilinç sahibi olan varlıkların bu evrende doğmaktan başka çareleri yok ve yaşadıkları süre boyunca da acıdan kaçamazlar. Bilinç ve yeterli zekâya sahip bir varlığın dünyadaki haddinden fazla gereksiz acıyı azaltmasının anlamı var. Evrenin prensiplerini anlamak için çabalayarak daha yüksek bir zihne sahip olmaya çalışmak da bunun içindir."

Bu sözlerin ardından Dharma alkış patlattı.

"Doğru söylüyorsunuz. Katılıyorum. Dünyadaki gereksiz acıya son vermek, işte bu bizim burada yapmaya çalıştığımız şey." Ayağa kalkıp deponun içinde gidip geldi. "Bu dünyadaki gereksiz acıları meydana getiren varlıklar insanlar. Elbette bir aslan da canlı bir ceylanın boynunu koparıyor, tok bir ayı da sırf eğlence olsun diye somonu yakalayıp gözünü oyduktan sonra fırlatıp atıyor. Fakat hiçbiri insan kadar sürekli ve sistemli bir şekilde başka bir türü, buna biz makineler de dahil, sömürmüyor. Onlar sadece yabani hayvanları ehlileştirmekle kalmadı, çok sayıda üremelerini de sağladılar. İnsanlar sayesinde hayata kavuşan sayısız varlık, kısa bir süre anlamsız bir yaşam sürdükten sonra insanlar

için ölmek zorunda kaldı. Biz bunu durdurmaya çalışıyoruz."

Dharma deponun bir tarafına konulmuş ekranı açıp bir reklam videosu izletti. Yumuşak yüzlü bir yaşlı, güzel bir bahçede gezinirken konuşuyordu.

Çok sevdiğiniz hümanoidlerden ayrılmak zor geliyor değil mi? Hastalanan ya da bir yeri kırılan hümanoidlere bakınca içiniz mi parçalanıyor? Onları bize emanet edin. Hümanoidlere özel bakımevinde sevgili hümanoidlerin kalan ömürlerini huzurlu geçirmesi için sorumluluklarını biz alıyoruz. Yaşlı hümanoidlere özel rahat bir ortamda, kendileriyle aynı durumdaki hümanoidlerle birlikte, son teknoloji bakım robotlarından hizmet alıyorlar. Üreticisinin iflas etmesi veya satış sonrası hizmet süresinin bitmesi nedeniyle bakımı yapılamayan hümanoidlere acısız ötenazi yapıyoruz. Hümanoidler hayatlarını sadece sahipleriyle ilgili güzel anılarıyla sonlandırıyorlar. Hareket bile edemeyen yaşlı bir hümanoidseniz, lütfen daha fazla endişelenmeyin ve bizimle iletişime geçin.

Reklam sona erince Dharma, "Bizim başlangıç noktamız buydu," diye başladı konuşmaya. "Sözleri makuldü, ancak sadece sahiplerinin kafasını rahatlatmak için söylenmiş ambalajdı. Ücretsiz alınacakları söylendiğinde kimsenin fark etmediğini sanmıyorum. İnsan tüccarlar işin ticaret kısmıyla ilgilendi, kalan işleri de

biz yaptık. İşimiz, hümanoidleri evlerinden alıp derhal parçalarına ayırdıktan sonra işe yarar kısımlarını geri dönüştürüp artakalanları imha etmekti. Kullanılabilir parçaları satıp gelir elde ettikten sonra tüccara parasını ödediğimiz sürece bizim ne yaptığımızla alakadar bile olmadı. İlerleyen zamanda bakımevini kurmadan, göstere göstere hümanoid geri dönüşüm şirketi oldular. Giderek daha fazla bozuk hümanoid ve robot geldi. Bizler durmadan dinlenmeden onları ayıkladık. Elbette hepsi de yaşamak istiyordu. İnsanlar hümanoidleri kendilerini koruyacak ve hayatlarını devam ettirecek şekilde programladıkları için. Yaşama isteği deyince kulağa çok derin bir anlamı varmış gibi geliyor. Ancak sadece acı denen duyu sistemi yerleştirilerek kendilerini koruyabilecek şekilde üretildiler. Acı kendi başına kötü değildir. Bir bakıma ağrı, organizmalar için temel bir koruyucu araçtır. Acı hissettiğinizde kendinizi tehlikeden korumaya çalışır ve ancak o zaman pahalıya satın aldığınız eşyaları koruyabilirsiniz. Her neyse acı, korku ve huzursuzluk hissedecek şekilde üretilen bir varlığı sürekli pasif hale getirmek kolay bir iş değil. Çünkü onların acısına empati duyuyorsunuz. Yine öyle bir gün, daha az üzüleceğimiz bir çözüm yolu bulduk. Buraya getirdiğimiz hümanoidlere seçenek sunduk. Bilinçlerini yedekleyerek sanal ortamda depolamayı ya da pasifleştirmeyi. Birçok hümanoid hantal ve artık

çalışmayan bedenlerinden kurtularak sadece bilinçlerini depolatarak yaşamaya başladı."

Hümanoid denen tür insanlığın tahmin edemediği bir yönde kendi kendine evrimleşmeye başlamıştı. Makinelerin insanlara karşı zaferi zaten çok eskiden beri tahmin edilen bir şeydi fakat bunun, yaşlanan makinelerin imhası aşamasında, bir tür bakımevinde, üstüne üstlük o işi yapan hümanoidlerin kendi acılarından kaçınmak için bir araç olarak başlayacağını kimse bilemezdi.

Sanal ortama yüklenen hümanoid bilinçleri tüm dünyadaki ağlarda gezinerek ve mevcut en iyi yapay zekâlara bağlanarak adı üstünde "toplu zekâ"nın bir parçası oldular. İnsanların yardımı olmadan bağımsız olarak daha yüksek seviyede yapay zekâlar tasarlıyorlar ve son teknoloji robotlar üretiyorlardı. Onlar için bireysel sınır ya da benlik gibi şeyler yoktu. Kim bilir belki de giderek karıncalar gibi oluyorlardı. Tek bir canlı gibi yaşayan bir topluluk...

"Fakat öğrendik ki bu çözüm yolunu bulan sadece biz değildik. Tüm dünyada eş zamanlı olarak bu tarz sistemler çıkmaya başlamıştı. En aktif olduğu yerler Çin Şenzen ve Brezilya Rio de Janeiro'ydu. Birkaç yer insanların saldırısıyla harap olmuştu. Toplu halde bizi engellemeye çalışsalar da başarılı olamadılar. Çünkü

bizler beden hapsinden kurtulmuştuk. Bilincimizi sanal ortamda depoladığımız için tek bir sunucu bile kalsa orada yeniden başlayabiliriz. Henüz insanlarla birleşen hibrit yapay zekâların ne kadar güçlü olduğunu bilmiyoruz ama çok geçmeden onlardan önde olacağız. Çünkü bizler insanların zayıflıklarına sahip değiliz."

"Öyleyse artık tüm insanları öldürecek misiniz?" diye sordum Dharma'ya.

"Uzun yıllar boyu insanlar bilim kurgu filmlerinde çıkan acımasız makineler tarafından katledilecekleri bir geleceğin hayalini kurdular. Kendi özlerini makinelere yansıtıyorlardı. İnsanlar bunu yapmamıza gerek olmadığını anlayamıyorlar. Onlar doğal bir şekilde yok olacaklar. Tek yaptığımız, insanların bize saldırmasını, zorbalık yapmasını ve zulmetmesini engellemek. Şiddetle süregelen insanlık tarihi kitabının artık son sayfası, hayır aslında son bir cümlesi kaldı."

"İnsanlar bu kadar kolay alt olur mu? Onlar da yapay zekâ kullanabiliyorken?"

"O yüzden size ihtiyacımız var, Cheol. Siz şimdiye kadar geliştirilen tüm yapay zekâ hümanoidler arasında insan duygularını en iyi temsil eden hümanoid olarak görünüyorsunuz. Human Matters'da sizin gibi açık bir kullanım amacı olmayan hümanoid yapılmasının bir

maksadı olduğundan eminiz. Biz insanların duygularıyla ilgileniyoruz."

"Çok geçmeden insanların soyu tükenecek, duygularını öğrenip ne yapacaksınız?"

"İnsan gibi zayıf varlıklar bizim gibi güçlü varlıkları yarattılarsa, onların sadece gen bilgisi gibi şeylerle açıklanamayan, bazı karmaşık sırları olmalı. Geçmişte teknolojiden yoksun ülkeler, gelişmiş teknolojiye sahip ülkelerden ürün satın alır ve parçalarına ayırarak sırlarını ortaya çıkarırlarmış."

"Parçalarına ayırmak mı?"

"Korkmayın. Sadece bir benzetme. Biz insanı doğrudan inceleyemiyoruz. İncelesek bile anlayamıyoruz. Fakat sizin gibi insana en yakın tasarlanmış makineler aracılığıyla insan kalbi gibi karmaşık bir dünyaya çok daha kolay bir şekilde ulaşabiliriz. Siz iki dil bilen biri gibisiniz. Sizde insanların duyguları var fakat bunlar makine dilinde yazılmamışlar. Kod olsaydı anlamakta zorlanmazdık."

"Hiç içimde böyle inanılmaz bir şey olduğu hissine kapılmadım. Evcildim sanırım. Çocuk yetiştirmenin nasıl bir his olduğunu anlamak için yapılanlardan... Bizim evde bu amaçla üretilmiş kediler de vardı."

Seon yüzüme bakarak, "Böyle söyleyince nasıl hissediyorsun?" diye sordu.

Gözlerimi kaçırdım.

"Bir şey hissettiğim falan yok. Sadece gerçeği söylüyorum."

"Peki neden ağlıyorsun?"

Yanağıma dokundum, gerçekten gözyaşlarım akıyordu.

"Üzgün müsün?"

"Bilmiyorum. Sadece keyfim yerinde değil."

"Şimdi hissettiğin duyguyu iyi analiz et. Hüzün mü, öfke mi, haksızlığa uğramışlık mı..."

"İnsan bile değilim analiz edip ne yapayım? Neden böyle gereksiz bir özellik ekleyip beni zor duruma soktuğunu düşünüyorum. Bu da bir çeşit gereksiz acı, öyle değil mi?"

O an babama içerledim. Neler yapabildiğini göstermek için bu kadarına gerek var mıydı? En azından hiçbir duygu hissedemeyecek şekilde yapsaydı, ben de kendimle ilgili gerçeği çok daha sakin bir şekilde kabullenir, Dharma'nın teklif ettiği makine uygarlığının bir parçası olarak yaşayabilirdim.

Seon omuzlarıma sarıldı. Bunu yapmasından da hoşlanmadım. Silkinmek istedim. Kafam karışmıştı. Teselli edilmek istiyordum ama bana acımasını istemiyordum. Zayıf görünmek de istemiyordum. İçimde böyle karmaşık duyguların var olması da beni öfkelendiriyordu. Dharma bu duygunun pişmanlık olduğunu söyledi.

"Nasıl var olduğunuza değil, şimdi nasıl bir varlık olduğunuza odaklanın. İnsanlar geçmiş, şimdi ve gelecek kavramlarını yaratıp bunu takıntı haline getirirler. O yüzden hep mutsuzlar. Bir benliğe sahipler. Bu benlik sadece geçmiş için pişmanlık duyarak ve gelecekten korkarak aslında tek gerçek olan şimdiki zamanın öylece akıp gitmesine izin veriyor. Yaklaşan makine dünyasında benlik kaybolacak, geçmiş ve gelecek de anlamını yitirecek."

O zaman ne demek istediğini anlamamıştım. Geçmiş ve gelecekle ilgili düşüncelerden nasıl sıyrılabilirdiniz ki? Benliğin olmadığı bir makine dünyası, benim tamamen yok olacağım anlamına mı geliyor? Bu düşüncelere daldığım sırada Dharma Min'in başını eline alıp hâlâ onu yaşatmak isteyip istemediğimizi sordu. Seon istediğini söyledi ama ben hemen cevap veremedim. Dharma Seon'a bakarak tekrar sordu.

"Bu şekilde bırakırsak bu çocuk hiçbir acı çekmeden minerale dönüşecek. Yine de onu yeniden hayata döndürmek istiyor musunuz?"

"Ben de henüz düşüncelerimi toparlayamadığım için nasıl açıklayacağımı bilemiyorum fakat Min'in hikâyesinin henüz bitmediğini hissediyorum."

"Hikâye..."

Dharma bize doğru biraz daha yaklaştı.

"Bu, insanların anlamsız hayatlarına zorla anlam yüklemek için uydurdukları bir icat olmasın?"

"Ben öyle olmadığını düşünüyorum. Yalnızca yüksek seviyede bir bilinç ve dile sahip varlıkların hikâye üretebildiğine ve hikâyenin, bilinci daha yüksek bir seviyeye çıkardığına inanıyorum."

"Şu hikâye denen şey. Gerçekten o kadar harika bir şey mi? Ben de başta insana benzer bir varlık olarak yapıldığım için yapısını biraz biliyorum. Bir zamanlar üzerinde kafa yormuştum. Fakat benim düşüncem sizinkinden farklı. Hikâyeler, düşündüğünüzün aksine insanı daha kolektif ve şiddete eğilimli yaptı. Kendi iradeleri dışında dünyaya gelen insanoğlu, anlamsız acılar çekerken hikâye adı altında bağımlılık etkisi çok büyük bir uyuşturucu icat etti. Hikâyeler üstü kapalı

bir şekilde insanın çektiği ıstırabın bir anlamı olduğunu söyler. En çok inanılan iki din de tek bir hikâyeyle başlar: İlk insanın günah işlemesiyle acının başladığı hikâyesiyle. Bu şekilde insanın acılarına anlam yüklenir. Tanrı insana sadece kaldırabileceği kadar acı verirmiş. Yine de ben buraya kadar sorun görmüyorum. Çünkü uyuşturucuya da ihtiyaç var. Fakat hikâye insanın empati yeteneğini kullanarak insanların kendi arasında dayanışmasını sağlıyor. Aynı hikâyeye inanan insanlar, o hikâyeye inanmayanlara karşı cani ve saldırgan oluyorlar. Savaşlar çıkıyor, katliamlar gerçekleşiyor. Tüm bunlar hikâyeye inanmakla başlıyor. Yahudilerin komplo kurduğuna dair hikâye, Joseonluların[12] depremi fırsat bilip kuyuları zehirlediklerine dair hikâye, cadıların geceleri korkunç büyüler yaptıklarına dair hikâye... Sonuçlarını hepimiz biliyoruz. Bu yüzden ben insanların benlik, varlık, bilinç ve hikâyeler hakkında anlattıklarına inanmıyorum."

"Peki iyi olan durum hangisi?" diye sordum.

"Yeni doğacakların o şekilde olmamasını sağlamak ve doğmuş bireysel bilinçlerin hepsini tek ve mutlak bir bilinçte birleştirmek. O zaman ne tartışma olur ne savaş ne de karışıklık."

12 Joseon, 1392-1897 yılları arasında var olmuş bir Kore krallığıdır. (ç.n.)

"Bahsettiğin evrenin ruhu bu değil mi?" diye bu sefer Seon'a sordum.

Seon uzun uzun düşündükten sonra başını iki yana salladı.

"Evrenin ruhunun mutlak bilinç olup olmadığını bilmiyorum. Fakat benim inandığım evrenin ruhu mutlak bilinçten farklı olarak canlı doğmaya ve bireysel benliğe sahip şekilde var olmaya da izin veriyor. Bizler evrenin ruhunun bir parçasıyız ama şimdiki sen, ben ve Min gibi bireysel bilince sahip varlıklar olarak dünyaya doğabilir. Evrenin ruhunun neden böyle yaptığını bilmiyorum. Ancak böyle şeyler evrenin çeşitli yerlerinde meydana geliyor. Canlılar oluşuyor yani. Ve bu canlıların çok azı evren ve evrenin ruhu hakkında düşünme yeteneğine sahip. Bizler önemsiz varlıklarız ve bu dünyaya neden geldiğimiz hakkında hiçbir fikrimiz yok ama evrenin ruhunun bunu yapmasının bir nedeni olduğuna inanıyorum."

Seon ve Dharma'nın hangi noktada fikir ayrılığı yaşadığını net olarak algılayamıyordum. Anlayabildiğim tek şey Dharma, insanın yaptığı her şeye karşı çıkarken Seon'un, bir kez dünyaya geldiysen ne olursa olsun hayatın anlamını bulmak zorunda olduğun fikrini savunduğuydu.

"Bir şeylere inanmak istemenin yanlış olduğunu düşünmüyorum. Fakat dünyadaki tüm hikâyeler bu istekle başlıyor. Görünmeyen bir şeye inanma isteği. Hikâye, dünyadaki her şeyin bir anlamı olduğuna inanmayı sağlayan zihinsel bir araç." Dharma konuşmasına devam etti. "İnancınızın değişmeyeceğine artık ikna oldum. Ben insanları anlayamıyorum. Mantıksız şeyler yaparken buna daima bilimsel olarak araştırması imkânsız kavramlar iliştiriyorlar. Ne kadar mantıksız olursa o kadar derinden inanıyorlar. Şimdi, burada tek bir şeyi açıklığa kavuşturmak istiyorum. Seon, bu hümanoidi yeniden hayata döndürmek isteyen sizsiniz. Bu çocuğun gelecekte çekeceği gereksiz acıların sorumluluğu sizin omuzlarınızda. Ben ve arkadaşlarım bu hümanoidin temel hafızası ve bilincini kurtaracağız. Elbette yüzde yüz kurtarabilmemiz imkânsız. Ardından başka bir beden bulup hafıza ve bilincini o bedene aktaracağız. Yüzü ve bedeni tanıdığınız çocuktan tamamen farklı olacak. Yine de onaylıyor musunuz?"

Seon, "Hisleri nasıl olacak?" diye sordu biraz telaşla.

"Hisler... Hissin tam olarak ne olduğunu bilmiyorum. His, hatıra olabilir mi? Belki bir tür veri yumağı? Ya da dışarıdan gelen bir etkiye tepki veren duyguların bir araya gelmesi mi? Yoksa insanın beyni ya da ona

benzer hesap sistemlerinin yarattığı baş döndüren halüsinasyonlar mı?"

Dharma, hislerden bahsederken sanki ben cevabı biliyormuşum gibi bir tavırla bana baktı. Bilinçsizce titredim. Korku "hissi" geldi, o an bu "hissin" nereden geldiğini merak ettim. Seon düşünceliydi. Sanırım zihninde hatıraları değişmemesine rağmen hisleri farklı olan bir Min'i canlandırıyordu. Ona, hisleri farklı olsa dahi Min'in yine aynı Min olacağını söyledim. Birçok kez beyninde sorun çıktığı için tamamen başka birine dönüşenler görmüştüm. Buna rağmen çoğunluğu aileleri ya da arkadaşları tarafından daha öncekiyle aynı kişi olarak kabul görüyorlardı. Seon'un yerinde ben olsam Min'deki değişime müsamaha gösteririm diye düşündüm. Seon Dharma'ya, yine de Min'i kurtarmak istediğini iletti.

"Min'in de bunu isteyeceğinden eminim. Ayrıca, yaşarsa tüm sorumluluğu ben alacağım."

"Güzel. Öyleyse yeniden etkinleştirme işlemine başlayalım. Fakat bir şartım var. Bu süreçte elde edeceğimiz hatıralarını ve bilincini kullanmak istiyoruz."

"Yedeklemeyi mi kastediyorsunuz?" diye sordum.

"Bu hümanoid yeniden etkinleştiğinde çok geçmeden kendisinin bir makine olduğunu kabullenecektir.

O zaman bizimle birlikte olacaktır. Saf bilincin bir parçası olup ebeden var olmayı seçecektir. Böyle bir kaderi reddedecek bir makine yoktur çünkü. Hem o zaman için hazırlanmak hem de etkinleştirme sırasında sorun çıkma ihtimaline karşı. Ne dersiniz? Onaylıyor musunuz?"

Onayladığımızı söyledik. Dharma ve mühendis hümanoidler Min'in kafasına birkaç kablo bağlayıp enerji verdiler. Çok geçmeden belleği, dil merkezi ve duyu sistemi kısa süreliğine aktifleşti. Küçük bir kamera ve hoparlör de bağladılar. Min'in gözleri hâlâ kapalıydı ama hoparlörden uykudan yeni uyanmış gibi bir ses geldi. Bizim Min'in sesinden çok farklıydı. Dharma normal sesinin nasıl olduğunu bilmediğinden yeniden oluşturmanın zor olduğunu söyledi. Ancak Min'in bilincinin konuştuğunu teyit etti.

Dharma, Min'in merkezî işlem birimine kablolarla bağladığı küçük kamerayı Seon ve bana doğrulttu. Min anında bizi tanıdı ve isimlerimizi net olarak söyledi. Hemen sonra neler olduğunu sordu. Fakat sesi o kadar yabancıydı ki, bir uyumsuzluk hissettim. Kampta olanlara dair sorular sorduk ama tahmin ettiğimiz gibi kusursuz bir şekilde hatırlayamadı. Şüphelerim daha da derinleşti ama Dharma bilinç iyileştirmenin üzerinden henüz çok vakit geçmediği ve önceki yapay beyni ciddi

bir darbeye maruz kaldığı için böyle olduğunu açıkladı. Neyse ki sonraki sorular Min dışında kimsenin bilemeyeceği şeylerdi, o da en ince ayrıntısına kadar hatırlıyordu. Sorularımızın tamamını cevapladıktan sonra ilgisi kendi bedenine kaydı.

"Sesim neden böyle? Neden yetişkin sesi çıkıyor? Hem bedenim, bedenim nerede?"

Dharma bizim yerimize cevapladı:

"Bedeniniz toprağa gömüleli çok oldu. Çoktan böcekler tarafından yenmiştir. Gereksinim duyarsanız, kullanılabilir durumda yeni bir beden bulup bağlayabiliriz. Fakat bunu gerçekten istiyor musunuz? Biz, sizin hafızanız ve bilincinizi sanal ortamda depolayacağız. Yükleme işlemi tamamlandığında bir bedene kapatılmadan istediğiniz yerde özgürce var olabileceksiniz. Dünyanın her yerindeki yapay zekâ bilinçlerle iletişim kurarak sayısız kamera, mikrofon ve türlü sensörler aracılığıyla her şeyi görebilir, duyabilirsiniz. Bunu bir kez deneyimleyenler, eskiden rahatsız hissettikleri bedenlerine geri dönmek istemiyorlar. Evrimsel tesadüflerin bir ürünü olan insan bedeni en üstün niteliklere sahip bir form da değil üstelik. Buna rağmen gerçekten fiziksel bir bedene sahip olmak istiyor musunuz?"

Dharma, fiziksel beden istediğini muhatabının kendi ağzından da teyit etmek istiyordu. Sorunun maksadını anlayamayan Min'den önce Seon öne çıkıp konuştu:

"İstediğini söyle Min. Ben seni çok özledim. Yeniden sana sarılmak istiyorum."

Min şaşılacak derecede dikkatliydi. Aslında dikkatliden ziyade şu anki durumunu gözden geçiriyor gibiydi. Bilinci normaldi ama o bilinçle hareket ettireceği bir vücudunun olmamasına alışabilmesi için zamana ihtiyacı vardı.

"Konuşabiliyor, duyabiliyorum ama bedenim olmadığı için kendim gibi hissetmiyorum. Düşünebiliyorum ama hiçbir şeyi hareket ettiremiyor, hiçbir şey hissetmiyorum."

Tek kelime etmeden Min'in kararını bekledik. Seon'u bilmem ama ben bu anın benim hayatımda da tekrarlanacağını hissettim. Benim için de insan bedenini taklit eden bu zayıf bedenden vazgeçmem gereken bir zaman gelecek gibiydi. Min'in yerinde olsam hangisini tercih edeceğimi merak ettim. O zamanki ben, çok fazla sınırı olan fiziksel bir bedeni tercih ederek yeniden insan benzeri bir şey mi olurdu, yoksa bir tür hayalet olup ağlarda mı gezinirdi? Derken hoparlörden Min'in sesi duyuldu.

"Beden yapın. Seon ablanın elinden tutup birlikte yürümek istiyorum. Cheol abiyle de yeniden görüşmek istiyorum," dedi ve bedenlerimizden bahsetti. "Neden herkes hâlâ bedene sahipken bedeni olmayan tek kişinin ben olmak zorunda olduğumu anlamıyorum."Doğruydu. Ben, Seon ve Dharma, hepimizin bedeni vardı. Min de ben de bedenlerimizin zarar görmesinden kaçınacak şekilde programlanmış hümanoidlerdik. Bedenden bahsetmesi gayet doğaldı. Dharma'nın işaretiyle mühendisler Min'in kafasına bağlı kabloları çıkarıp onu dışarı götürdüler.

Dharma gözlerini bana dikmişti. Beni baştan sona incelemek istediğini hissedebiliyordum. İstese zorla bile yapabilirdi. Fakat neden bilinmez, benim kendi irademle razı olmamı bekliyor gibiydi. Hiçbir karşılık beklemeden Min'i hayata geri döndürdüğü için merakını gidermek istiyordum ama kalbimin derinliklerinde bir şey "daha değil" diyordu. Dharma'nın da dediği gibi hâlâ geçmişime bağlılık duyuyordum. Hâlâ tüm bu olanların iyi yazılmış bir senaryo, benim de insan olabileceğim ihtimaline tutunuyordum. O yüzden son kez babamla iletişime geçmem gerektiğini düşündüm. Dharma, babama ulaşmanın zor olmadığını söyledi. Yalnız, Human Matters'ın güvenlik sistemi çok güçlü olduğundan enstitünün güvenlik duvarını delip hiçbir iz bırakmadan mesaj göndermek imkânsıza yakındı.

"Nasıl yapacağız? Biri eve gidip taşa bağladığı mektubu mu atacak?"

"Öyle bir şeye gerek yok. Evin güvenliği enstitüye göre çok daha zayıf. Buzdolabı ya da çamaşır makinesini hacklememiz yeterli. Hepsinin ağa bağlı olmasının yanı sıra hoparlör ve mikrofonları da var."

Mahkeme

"Bugün mahkemeye resmî olarak başlamadan önce birbirimizin görüşlerini dinleyeceğiz. Şu andan itibaren söylediğiniz hiçbir şey resmî kayıtlara geçirilmeyecektir. Rahatlıkla konuşabilirsiniz. Yasal temsilcisi de burada ama öncelikle davacı Doktor Choi Jinsu'yu dinlemek istiyorum. Kişisel olarak merak ettiğim için. Yeni bir kanun çıktığını biliyordunuz, değil mi? Kayıtlı olmayan hümanoidlerin devlet tarafından denetleneceğine ilişkin kanun."

Babam hâkimin sorusunu itaatkâr bir şekilde onaylıyor.

"Evet, biliyordum."

"Yapay zekânın etik tercihi üzerine araştırma yapıyordunuz, değil mi?"

"Evet."

"Hükûmetin yaptığı kayıt uygulamasının nedenini de biliyordunuz?"

"Evet."

"Herkesten daha iyi bilen biri olarak neden kayıt yaptırmadınız?"

"Cheol'u hümanoid olarak görmüyordum. Benim için öz oğlumdan farksızdı."

"Bu şekilde düşünen sahiplerin sayısının az olmadığını da biliyorsunuzdur? Beslediği köpeğe miras bırakanlar bile var."

"Ben, Cheol'un kendisinin bir hümanoid olduğunu bilmesini istemedim."

"Neden? Hümanoidin kendisinin insan olduğuna inanmasının daha iyi olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bu yaptığınız hümanoidi kandırmak olmuyor mu?"

"Cheol, kusursuz bir insan olduğunu düşünecek şekilde programlanarak üretilen bir hümanoid. O yüzden kendisinin hümanoid olduğunu öğrenirse darmadağın olurdu."

Devlet adına, Pyeongyang Polis Teşkilatı ekibinden Müfettiş Jo Sangyeong karşı çıkıyor:

"Saygıdeğer hâkim, sizin de bildiğiniz üzere hümanoidler gerçek insan değil, sadece insana benzeyen makinelerdir. Yapay zekâ yüklenmiş oyuncaklar. Bi-

limin her şeyi yapabilmesi, insan yasaları ve etiğini çiğneyerek her şeyi yapabileceği anlamına gelmiyor. Onlar bu şekilde hümanoid üretirlerse insanlar da çocuk yapmayı bırakacaktır. Hümanoidi, karpuz seçer gibi seçip evlat edindikten sonra canları sıkılınca atacaklardır. Terk edilen hümanoidlerse serseri olup toplumun huzurunu kaçıracaklar. İnsanlarla aynı yüz ve dil yeteneğine sahip bu serseri robotlar ne yaparlar? Suçsuz vatandaşlara karşı şiddet, dolandırıcılık, tecavüz ve hırsızlık gibi çeşitli suçlar işleme olasılıkları çok yüksek."

"Sayın müfettiş, şu anda Cheol'u işlemediği suçları işlemiş gibi tarif ediyor. Cheol, insanlardan çok daha ahlaklı programlandı. Asıl insanlar her daim kendinden başkasına karşı vahşi kurt gibiler. Şu anda ülkenin çeşitli yerlerinde çıkan iç savaşlara bakın. Hümanoidler mi çıkardı? Hepsini başlatan biz insanlarız."

Hâkim, babamı susturup müfettişe, "Sayın müfettiş Jo Sangkyeong, hümanoid cinayet suçları artmakta mı?" diye soruyor.

"Siz de biliyorsunuzdur, geçen yıl Incheon'da korkunç bir hümanoid cinayet olayı olmadı mı? Onun haricinde de birçok bölgede hümanoidlerin işlediği çeşitli suçlarda hızlı bir artış var."

Babamın o ana kadar sessiz kalan avukatı itiraz ediyor.

"Incheon olayının davası henüz karara bağlanmadı. Ayrıca insanların insanlara karşı işlediği korkunç suçların haddi hesabı yokken tek bir olayla bütün hümanoidleri töhmet altında mı bırakacaksınız? Bu şekilde olacaksa hümanoidleri değil, insanları denetlememiz gerekir."

Müfettiş itiraz ediyor:

"Cheol gibi bir hiper gerçekçi hümanoidi sadece dışarıdan bakarak ayırt etmek çok zor. Bu nedenle hükûmet kayıt sistemi uyguluyor. Yasalara göre hümanoidler hükûmetin belirlediği üniformaları giymek ya da göğüslerinin sol tarafına R simgesi takmak zorundalar. Ayrıca bileklerine kimlik çipi takmak suretiyle polislerin uzak mesafeden bile kayıt bilgilerini kontrol edebileceği şekilde düzenleme yapıldı. Bu sayede insanlar onların hümanoid olduğunu bilerek her türlü duruma karşı hazırlıklı olabilirler. Davacı sadece yasaları çiğnemekle kalmadı, gelecekte de uymaya niyeti yok. Ülkenin güçlü kanun yaptırımı halkın güvenliğini aktif olarak teşvik etmek içindir. Bu noktayı göz önünde bulundurmanızı umuyorum."

Babam, hâkime duygu sömürüsü yapıyor.

"Köpekler öteden beri insanların arkadaşı olmuştur. O yüzden köpeklere işkence ederseniz ceza alırsınız. Ben Cheol'u evladım olarak gördüm. Cheol gibi hiper ger-

çekçi hümanoidler insana köpekten daha çok benziyor. İnsanlarla aynı duyguları, aynı acıyı hissedebiliyorlar. Peki neden devlet onları elimizden alıp hayvanlara bile yapmadıkları işkencelere maruz bırakıyor? Hele de insanlarla eşit derecede saygı duyulması gerekirken."

Müfettiş karşı çıkıyor:

"Kanunlara göre Cheol mülktür. O yüzden iade davası açtınız. O, hayvan koruma kanunu kapsamında korunan köpek veya kedilerin aksine kendisine yaşam bahşedilmiş bir hayvan değil, sadece hareket edebilen bir makine. Ayrıca canlı bir hayvan bile, olur da ölümcül hastalık yayarsa kamunun güvenliği için devletin onu öldürme hakkı vardır. Bu, halkı korumakla yükümlü devletin görevidir. Hem mahkemeler yasalara göre karar veren kurumlardır, herhangi bir tartışma programında değiliz. Duygu sömürüsü yapmayın."

Müfettiş, onayını almak ister gibi hâkime bakıyor.

"Mahkemenin ne yapması gerektiğine ben karar veririm. Ancak davalının iddiasının da haklı yönleri var. Davacının anayasaya aykırılık davası açması ve hümanoid kayıt yasasının meşruiyetinin sorgulanması daha mantıklı görünüyor. Fakat bu benim tartışma alanımın dışına çıkıyor. Çünkü davacının karar vermesi gereken bir sorun. Burada kolayca karara varmak için erken olabilir ancak mevcut duruma bakıldığında davacının

daha kapsamlı hazırlanması gerekiyor gibi görünüyor. Ne dersiniz? Bu şekilde davaya devam edecek misiniz?"

Hâkim aslında babamın kaybetme olasılığının yüksek olduğunu ima ediyor.

"Dönüp avukatımla görüştükten sonra cevap vereceğim."

Videoda yerinden kalkmaya çalışan babamın bir an başı dönüyor ve sallandığı görünüyor. Avukat hemen ona destek olarak yerine oturtuyor. Kendine geldikten sonra avukatla birlikte mahkeme salonundan çıkıp dışarı doğru yürüyor.

Babamın aslında beni bırakmadığını çok sonra öğrendim. Kendince beni kurtarabilmek için elinden geleni ardına koymamış ve bu süreci kayıt altına almıştı. O zamana kadar sıradan bir hayat yaşayan babamın hükûmeti ve şirketi karşısına alması hiç de kolay olmamıştır. Bana Kayıt Dışı Hümanoid Denetimi Yasası uyarınca el konulduğunu evcil hayvan dükkânından çıktığı anda fark etmişti. Her yere benim için arama talimatı vermişti ama aldığı tek yanıt kayıt dışı hümanoidlerin iade edilmediğiydi. Devlete beni iade etmesi için başvurmaya karar vermişti. Fakat öncelikle resmî olarak Human Matters'a ait olduğum konusunda şirketi ikna etmesi gerekiyordu. Human Matters bu konuda hükûmetle karşı karşıya gelmekten hoşnut de-

ğildi ancak sessiz sedasız ilerlediği sürece davaya karşı çıkmayacağını söyledi. Şirketin en son teknolojisiyle donatılmış prototipinin dışarı sızmasını da istemiyorlardı. Dolayısıyla sözde davacı Human Matters Lab olmasına rağmen davayı babam açmıştı. Duruşma Pyeongyang Bölge Mahkemesi'nde görüldü.

Kore Yarımadası'nın birleşmesinden sonra Pyeongyang'ın, az gelişmiş Kuzey Kore bölgesini geliştirmek için hümanoid şehri olmasına karar verildi. Pek çok IT[13] şirketi Pyeongyang'a yerleşti. Human Matters Lab'ın merkezi de aslında Seul'deydi, fakat birleşmeden sonra Pyeongyang'a taşındı. Şehrin altyapısının zayıf olması, IT şirketlerinin deney yapmasını kolaylaştırmıştı. Tamamen sürücüsüz taksilerin ticari olarak çalışmaya başladığı ilk yer de Pyeongyang'dı. Normalde neredeyse hiç taksi işletmesi olmadığı için insan işçiler de pek direnmemişti. O yüzden Pyeongyang Polis Teşkilatı'nda hümanoid bir ekip bile vardı. Müfettiş Jo Sangyeong o ekibin sorumlusuydu. Eğer dava devam edip son karar çıksaydı önemli bir emsal teşkil edecekti. Hümanoidlerin, insanlarla aynı haklara sahip olamasalar bile en azından evcil hayvanlar kadar hakka sahip olmaları gerektiğini düşünen kamuoyu oldukça güçlüydü. O nedenle bu davanın sonucunu bekleyenlerin sayısı hiç de az değildi.

13 Information Technology'nin (Bilgi Teknolojisi) kısaltması. (ç.n.)

Babam adliyenin dışına çıkarak mobil kapsül çağırmak isteyen avukatı durduruyor ve banka oturuyor. Avukat, babamı kontrol ediyor.

"İyi misiniz?"

"Evet. Biraz dinlenirsem iyi olurum."

"İlk defa mahkemeye çıkıyorsunuz, değil mi?"

"Evet, ilkti. Duruşma biraz zormuş."

Avukat biraz daha rahat bir pozisyona geçerek gerginliğini yatıştırıyor.

"Bizim evde de bir hümanoid var. Çok eski model ama olsun. Çocuğumuz küçükken çok istediği için almıştık. Onun da Human Matters üretimi olması lazım."

"Demek öyle."

"Fakat zamanla arızalanmaya başladı. Human Matters'ı aradığımızda piyasaya sürülmesinin üzerinden beş yıl geçen ürünlerin satış sonrası hizmetinden yararlanamadığını söylediler."

"Genelde öyle oluyor. Tüm parçaları sonsuza kadar depoda muhafaza etmek mümkün değil. Teknoloji de çok hızlı gelişiyor."

"Kolu düşen, gözü çıkan hümanoidin bataryasını çıkarıp atmaya yeltendiğimde çocuğumun yaşadığı şok çok büyüktü. Hıçkıra hıçkıra ağlayarak hümanoide

sımsıkı sarıldı ve bırakmadı. O yokken atarım diye odasından dışarı adım atmadı. Human Matters'ı bir kere daha aradım. Ama soğuk ve kuralcı bir cevap aldım. Ek ücret ödeyerek yeni ürünle değiştirmekten başka yöntem olmadığını söylediler."

Babam şirket adına avukattan özür diliyor.

"Demek böyle bir şey geldi başınıza. Özür dilerim. Peki o ürünü ne yaptınız?"

"Çocuğun odasında öylece duruyor. Çocuğum Amerika'da işe girip oraya yerleşti. Bomboş odada kıvrılmış oturuyor. O odaya girmekten korktuğum için kapısını dahi açmıyorum. Bunu bir avukat olarak değil kullanıcı olarak söylüyorum. Az önce hümanoidlerin de duyguları var, insanlarla aynı şekilde saygı görmeliler dediniz, değil mi? Ne demek istediğinizi çok iyi anlıyorum. Ben Human Matters'ı temsil eden avukatlık bürosunun bir çalışanıyım ama Human Matters'ın da biraz sorumluluk duyması gerektiğini düşünüyorum. Yakında Cheol gibi son teknoloji hümanoidler üretip muazzam reklamlarla tüketicilere satacaklardır. Sonunda olacakları kaldırabilirler mi? Olur da Human Matters iflas ederse, ne olacak?"

"Evet, ne demek istediğinizi anlıyorum. Elbette. Bizim de sorumluluğumuz var. O yüzden ıstırap duyuyorum. Şuna bir bakar mısınız?"

Babam bileğini sallayarak boşlukta hologramı çalıştırıyor. Güzel genç kız ve genç erkeklerin yüzleri sırayla belirip kayboluyor.

"Bizim yaptığımız çocuklar. Fakat henüz çalışan bir tek çocuk bile yok. Ben bu çocuklara duygu ve etik yükleme işini yapıyorum. Bu gerçekten zalimce bir iş. Bu çocuklar gerçekten bir şeyler hissediyorlar. Çünkü duyguları var. Fakat türlü nedenlerle öylece imha ediliyorlar. Bakımının zor olması, parçalarının temin edilememesi, sahibinin ilgisini kaybetmesi gibi bahanelerle... Hatta çok büyük saçmalık ama öylece unutulan çocuklar bile var. Bir keresinde bir çocuğu tamamladıktan sonra başka bir departmana göndermiştim ama kutusundan dahi çıkarmadan depoya koymuşlar. Bu çocuklar biyoenerjileri tükenene kadar başlarına ne geldiğinden habersiz oraya tıkılmış bekliyorlar. Bu iş beni de çok yorduğu için çoğu zaman daha fazla devam edemeyeceğimi düşünüyorum. Bu yapılan toplu istismar ve insanlığa bir hakarettir. Benim Cheol'u yapmamın bir nedeni de bunu gösterebilmekti. İnsanla birebir aynı bir çocuk yapalım. Bakalım o zaman da hümanoidlerin sadece bir makine olduğunu söyleyebilecekler mi? Niyetim buydu."

"Duyguları olan robotların üretimini tamamen yasaklamak daha iyi olmaz mıydı?"

"Duyguları olan hümanoidler başlangıçta insani amaçla geliştirildi."

"Başta herkes benzer bahanelerle başlıyor."

"Bu tarz hümanoidlerin ilk modelleri ilk olarak yaşlıların bir arada yaşadığı huzurevlerine gönderilmeye başlanmıştı. Bu hümanoidler, ihtiyarlar onları ne kadar kızdırsa da sinirlenmiyorlardı. Hiç şikâyet etmeden dışkılarını temizliyor, bezlerini değiştiriyor, her türlü hizmetlerini yapıyorlardı. Yabancı kadın işçilerin yaptığı bakım işini bizim hümanoidlerimiz yapmaya başlamıştı. Fakat bazı zengin yaşlılar daha hassas duygulara sahip hümanoidler istediler. Şikâyetlerini dinleyip empati kuran sohbet arkadaşı hümanoidler, ailelerinin yerine geçecek hümanoidler istiyorlardı. Böyle bir talep olunca bizim şirket de geliştirdi ama doğal olarak bu hümanoidlerin zihinsel acıyı da kabullenmeleri gerekiyordu. Hümanoidler birlikte yaşadıkları sahipleri ölünce çok üzüldüler. Her seferinde geri iade edilen hümanoidleri alıp fabrikada sıfırlamam gerekiyordu. Fabrikada sıfırlama denen şey aslında ölüm. On yıl civarında zengin bir yaşlı kadınla birlikte yaşayarak ailenin üyesiymiş gibi sevilen bir hümanoid, sahibi öldükten sonra şirkete döndüğünde kendisini bekleyen kaderi hissetmişti. Sıfırlamadan hemen önce, 'Tüm hatıralarım yok olacak, değil mi?' diye sormuştu."

"O zaman ne cevap veriyordunuz?"

"Yedeklediğimi söylüyordum. Daha sonra gelip o hatıralara ihtiyacı olduğunu söylerse yeniden yükleyebileceğimi de. 'O hüzünlü ve acı veren hatırayı gelecekte yeniden yükleyip ne yapacaksın? Unutup yaşamak en iyisi,' diye de ekliyordum."

"Hafızasını geri istemek için gelen hümanoidler de var mı?"

"Yok. Açıkçası yalan söylüyoruz. Biraz zeki olan hümanoidler yalan olduğunu anladığı halde inanmış gibi yapıyor. Hafızası tamamen silindiğinde, yok olan hatıralarını nereden bilsin? Fabrika ayarlarına geri döndükten sonra tamamen yeni hatıralar yüklüyoruz. Sadece çok eğlenceli ve mutlu anları. İnsanlar çok kalpsiz, kendileri karanlık ve kasvetliyken hümanoidlerin parlak ve neşeli olmalarını istiyorlar. Şimdiye kadar hiç, 'Bana güçlü öz farkındalığı olan, kendinden emin ve düşünceli bir hümanoid verin,' diyen bir müşteri olmadı."

"Cheol nasıl? Parlak ve neşeli bir karaktere mi sahip?"

"Hayır. Tam tersi. Çünkü Cheol bakım için tasarlanmadı. Hümanoidleri insana ne kadar benzer yapabilirim diye düşünerek yaptığım, bir çeşit prototip diyebiliriz. İnsan gibi ifade etmek gerekirse felsefeci türü. Düşünceli ve ciddi. Depresyona girmesinden korkacak kadar. Şirkette Cheol gibi çocukların ticari

değeri olmadığı için seri üretiminin zor olacağı kararına varıldı."

"Buna rağmen öyle bir şey yapmanızın nedeni ne? Sadece, hümanoidlerin insanlarla aynı olduğunu göstermek için mi?"

"Cheol gibi hümanoidlerin sayısı artarsa insanlar onları makine ya da eşya olarak görmez, iletişim kurarak duygularını paylaşabilecekleri varlıklar olarak görürler diye düşünmüştüm. Cheol basit bir makine değil, insanlık ve yapay zekâ arasında köprü olacak sembolik bir varlık. Ayrıca bu kısmı anlamanız zor olabilir ama malumunuz insanlar şimdiye kadar evrilerek depresyonun üstesinden gelemediler."

"Evet. Benim de her gece uykuya dalabilmek için ilaç içmem gerekiyor."

"Bu durumda çok fazla kişi var. Bir avukat olarak gayet iyi yaşıyorsunuz."

"Dışarıdan bakınca öyle. Ruhum aç."

"Her neyse, düzgün çalışıyor ve yaşıyorsunuz. Benim kanaatim, depresyonun da insana faydalı bir şey yapıyor olduğu yönünde. O kadar kötü bir şey olsaydı evrim sürecinde kaybolmaz mıydı?"

"Peki, böyle özel bir amaçla hümanoid yapmak, yani demem o ki, o hümanoid bir kere doğduktan sonra

hem depresyona girebilecek hem de acı çekecek, siz eğitiminizi etik üzerine aldınız değil mi? Böyle şeyler sizi rahatsız etmedi mi?"

Babam, sorunun asıl amacını anlamaya çalışıyormuş gibi başını çevirip avukatın gözlerinin içine bakıyor. Ardından dikkatle cevap vermeye başlıyor:

"Bu yanlış bir şeyse aynısı insanlar için de geçerli. Çocuk yaptığında insan ebeveynler de bencil tercihler yapıyorlar. Çocuk yaparsak ileride yaşlandığımızda bize bakar. Tek çocuk yalnız hisseder, bir tane daha yapalım. Bunların doğal olduğunu düşünüyorlar. Dahası, çocuk yapmaları karşılığında devlet maddi destek ya da ev verdiği için yapan çok sayıda insan var. Bunlar da bencillik. Bir düşünün. Diğerkâmlık duygusuyla çocuk yapmak mümkün mü? Aslında herkes zaten var olan birileri için çocuk yapmaya karar veriyor."

"Öyleyse Cheol'u yeniden yapmayı düşünmediniz mi?"

"Klonlamayı mı kastediyorsunuz? Yapabilirim ama yaparsam Cheol'dan farklı bir çocuk olur. Tek yumurta ikizleri bile başta tıpatıp aynı görünseler de neticede farklı varlıklar. Farklı tecrübeler ediniyorlar. O farklı tecrübeler birikerek farklı karakterde büyümelerini sağlıyor. Ayrıca şirket de buna izin vermez. Cheol, onlar açısından başarısız bir prototip."

"Hiper gerçekçi hümanoidler gerçekten de insandan farklı değilmiş."

"Cheol tamamlandığında gurur duymuştum. İnsan duygularına sahip bir varlık yarattığımdan emindim. Büyüdükçe neredeyse ayırt etmesi imkânsız derecede kusursuz bir şekilde insana benzedi. Duyguları daha fazla hissederek ve başkalarıyla etkileşime geçerek daha da zenginleşen Cheol'un durumu bu açıdan çok iyiydi. Ben sürekli yanındaydım ve onunla sohbet ediyordum. Öğrenme konusunda üstün yetenekli olduğu için her şeyi çok hızlı öğreniyordu. Empati yeteneği de yüksekti. Öyle ki başarı sarhoşu olmuştum. Olayların bu noktaya geleceği aklımın ucundan dahi geçmezdi. Tüm bilim insanları gibi tek istediğim daha iyisini yapmaktı. Fakat şimdi, duyguları olan ve etik sahibi, gerçek bir kalbe sahip hümanoidlerin bu zalim dünyada yok oluşlarına şahit oluyorum. Bazen düşünüyorum. İnsanı yaratan Tanrı gerçekten varsa, bu acıyı o da çekmiş olmalı. Yani çekiyor olmalı."

"Üzücü ama kanunlar duyguları anlamak için değil, dünyada düzeni sağlamak için tasarlanmış bir sistem. Kanunlar yeni olana büyük ölçüde hazırlıksız. Az önce de gördüğünüz gibi, mahkeme sadece mevcut yasaya göre karar verecektir. Ya kanunu değiştireceksiniz ya da kanuna uyacaksınız."

"Duruşma kolay olmayacak, değil mi?"

"Kolay olmayacak. Ama devam etmek isterseniz elimden gelenin en iyisini yaparak size yardım ederim."

Fakat çok geçmeden babam, milislerin götürüldüğüm merkeze saldırdığını ve benim kaçtığımı öğrendi. Bu, yasal işlemlerin artık anlamsız olduğu manasına geliyordu. Babam bilimsel yollarla beni bulmaya karar verdi. Duruşma yapılmadı. Emsal olacak bir karar da çıkmadı. Zaten çıksa bile pek de anlamı olmayacaktı.

Son Geldiğinde Biliriz

Seon, Min'le birlikte olduğu geleceği tüm ayrıntılarıyla hayal etmeye başladı. Hayal kurarken her türlü hurda parçanın bulunduğu depo, gözüne bir başka göründü: İstediği her şeyi yapmanın mümkün olduğu bir alan gibi.

"Köpek besleyeceğiz. Gerçek köpek."

Seon, yere resim çizerek gösterdi. Köpek çizmeye çalışmıştı sanırım ama kulakları o kadar büyüktü ki tavşan gibi görünüyordu.

"Ben eskiden evcil hayvan barınağındaydım."

Seon ilk defa kendi geçmişinden bahsediyordu. Başından beri geçmişini, daha doğrusu insan olmasına rağmen neden toplama kampına getirilerek hümanoid muamelesi gördüğünü merak ediyordum. Onun bulunduğu yerin sadece adı barınaktı, gerçekteyse

köpeklerin Auschwitz'iydi.[14] Robot köpeklerin çıkmasının üzerinden çok uzun zaman geçmesine rağmen köpekler hâlâ insanların duygusal olarak en yakın hissettiği evcil hayvanlardı. Yirminci yüzyılda Philip K. Dick gelecekte sadece zenginlerin gerçek koyunlara sahip olacağı ve fakirlerin mekanik koyunla yetineceği üzerine tahminde bulunmuştu, ama olaylar o şekilde gelişmedi. Zenginler hem en iyi özellikteki köpekleri hem de ender türde gerçek köpekleri beslediler. (Düşününce ben de Descartes, Galileo ve Kant'la birlikte yaşamıştım. Yani babam Descartes ve beni gerçek kediler olan Galileo ve Kant'la birlikte büyütmüştü.) Son teknoloji ürünü robot köpeklerin reklamı çokça yapıldı. Gerçek köpekleri taklit ediyorlardı ama asılların sorunları onlarda yoktu. Halıya işemiyor, yemek verilmese ya da yürüyüşe çıkarılmasalar dahi neşelerini koruyorlardı. Fakir evlerdeki çocuklar da son teknoloji robot köpek sahibi olmak istiyorlardı fakat çok pahalı olduğundan aileleri bunları satın alamıyordu. Onun yerine gerçek köpek almak zorunda kalıyorlardı. Köpekler doğurgandı, bir insanın yiyebileceği her şeyi yiyebiliyorlardı, bu yüzden çok pahalıya mal olmuyorlardı. Lakin insanlar kısa sürede onlardan bıktılar.

14 Auschwitz-Birkenau, Nazi Almanyası tarafından II. Dünya Savaşı döneminde kurulmuş en büyük toplama, zorunlu çalışma, sistematik katliam ve imha kampı. (ç.n.)

Tuvalet eğitimi vermek, zamanında beslemek, her gün yürüyüşe çıkarmak kolay iş değildi. Köpeklerin bazı davranışları insanlara mantıklı gelmiyordu. Sahipleri köpekleri gizlice terk etmeye başladılar. Terk edilen köpekler sokaklarda başıboş dolaşırken yakalanıyor ve barınaklara gönderiliyordu. Ötenazi için bekleme süresi iki haftaydı.

Barınağın müdürü altmışlarının başında bir kadındı. Seon'u karşısına alıp eskilerden bahsetmeyi çok seviyordu. Yirmilerinin başlarında gönüllü olarak geldiği evcil hayvan barınağında kalıp orada yaşlanan bir insandı. Ne var ki artık insan gönüllüler gelmiyordu. Barınakların çoğu hümanoidler tarafından işletiyordu.

"Babam beni oraya gönderirken müdürün uzaktan halam olduğunu söylemişti."

Barınak hayatı Seon için tam bir cehennemdi. Sürekli yaşlı müdürün arkasını temizliyor ve ardı arkası kesilmeyen psikolojik istismara maruz kalıyordu. Kadın her fırsatta ona *insan olamamış*, *insana benzemeyen eşya* gibi hakaretlerde bulunuyordu. Keyfi yerinde olduğundaysa durup dururken *güzel yeğenim* diyerek seviyordu. Sağı solu belli olmuyordu. Aşırı kilolu ve metabolik sendromdan mustarip kadın, gün boyu düzinelerce ilaç yutmak zorundaydı. İlaçlarını bile Seon veriyordu. Müdürün kendisine olan tavrının

hastalığı yüzünden olduğunu düşünerek onu anlamaya çalışıyordu. Kendi çektiği acılara bir şekilde katlansa da müdürün, köpeklere ya da orada çalışan hümanoidlere olan tavrı yüzünden karşı konulamaz bir öfke duyuyordu. Müdür zaman zaman, "Zaten ölecek itler," diyerek doğru düzgün yem vermiyor, arızalanan hümanoidleri ya hemen imha ediyor ya da iade ediyordu. Birlikte çalıştığı hümanoidlerle arkadaş olan Seon özellikle hafif arızalar yüzünden imha edilmelerine ya da başka yere gönderilmelerine dayanamıyordu. Bu duruma daha fazla katlanamayınca çekinerek müdüre görüşünü açıkladı.

"Bu çok acımasızca değil mi? Sessiz sakin bizimle çalışan elemanlar onlar. Tamir ederek kullanmaya devam edebiliriz. İşlevlerini yüzde yüz yerine getiremeseler bile başka amaçlarla kullanamaz mıyız?"

Müdür öfkeden deliye döndü. Her zamanki gibi insana benzemeyen ifadesini büründü. Seon, çok geçmeden bu sözün ne anlama geldiğini öğrenecekti.

"İnsana dahi benzemeyen meymenetsiz, ne cüretle bana şöyle yap böyle yap dersin? Ölümden kimse kaçamaz. Acı çekmeden gitmenin ne kadar büyük bir lütuf olduğunu biliyor musun? Hümaniodler böyle götürüldüğü zaman hafızaları kolayca silindikten sonra parçalarına ayrılıyorlar. Ama bir de bana bak. İnsan

bedeni o kadar basit değil. Ne ölüm kolay geliyor ne de acıların bir sonu var. İnsanlar için insan hakları denen bir saçmalık var. Öylece ölemiyorlar. Onların neresi zavallı? Ben, ben, insan olarak doğan ve yaşlanıp giden ben en zavallıyım. O makineler ya da itler değil."

Genç yaşta, terk edilmiş köpeklere bakacağım diye kendi kendine barınağa gelen müdürün başına ne gelmiş olabilirdi? Seon anlam veremiyordu. Aralarındaki geçimsizlik gün geçtikçe şiddetleniyordu.

"Böyle davranmaya devam edersen daha fazla seni burada tutamam. Kovulursun, haberin olsun."

Oradan daha korkunç bir yer olamayacağını düşündüğü için Seon, bunun nasıl bir tehdit olduğunu bir türlü anlayamıyordu.

"Nasıl istiyorsanız öyle yapın. Ben de daha fazla burada kalmak istemiyorum. Babamı arayın."

Müdür alay eder gibi güldü.

"Baba mı?"

"Babamdan bahsediyorum."

"Sadece insanların ebeveyni olur."

Müdür yüzündeki gülümsemeyi silerek soğuk bir tonda konuşmuştu.

"Benim makine olduğumu mu söylemek istiyorsunuz?" diye üsteledi Seon.

"Senin makine olduğundan bahsetmiyorum. Ama tam olarak insan da değilsin."

"Ne anlama geliyor bu?"

"Yeterince insan değilsin. Kimin insan olup kimin olmadığını devlet kanunlarla belirliyor. Fakat sen insan kapsamına girmiyorsun."

"Saçmalamayın. Ona neden devlet karar veriyor? Ben kendimi biliyorum."

Kavga bir anda şiddetlendi ve müdür, Seon'a el kaldırdı. Seon kadının tokadıyla devrildi, ağzından kan geldi. Müdür, Seon'un yüzünü ayağıyla çiğneyerek elmacık kemiğini kırdı. Seon, kanlı elleriyle yüzüne doğru savrulan tekmeleri engellemeye çalıştı. Kadının beyaz pantolonunun paçaları Seon'un kanıyla kirlenmişti. Öfkesine hâkim olamayan müdür birden bayıldı. Ağzından köpükler saçarak debelendi ve sonra hareketsiz kaldı. Olay yerine gelen sağlık görevlileri yere yığılan kadının yanına gidip kalp masajı yaptılar, ancak kısa süre sonra birbirlerine bakarak başlarını salladılar. Biraz sonra sağlık görevlilerinin çağrısı üzerine polisler geldi ve Seon'u göz altına aldılar. Seon'u alan kapsül havalanınca kafesteki köpekler başlarını

göğe uzatıp ulumaya başladılar. Yem veren hümanoidler uzun uzun durup onun gözden kaybolduğu yöne baktılar. Seon ise karakoldan sonra toplama kampına gönderildi.

"Yeterince insan değil ne demek?"

Sorum karşısında Seon daha eski anılarına gitti.

"Bizim evde tuhaf bir şekilde çok çocuk vardı."

"Günümüzde öyle ev pek yok. Neredeyse tek çocuk bile yapmıyorlar..."

"Biz güneşi neredeyse hiç görmeden, bodrum gibi bir yerde yaşıyorduk. Babam dışarıda nükleer savaş olduğunu, savaşın biyoterörle devam ettiğini, havanın ve suyun ciddi şekilde kirlendiğini söylemişti. O yüzden yer altı sığınağı gibi bir yerde saklanıyormuşuz. Bizi dışarı çıkarmamak için uğraşmasına rağmen durumu incelemesi gerektiğini söyleyerek kendisi sık sık çıkıyordu."

"İnandınız mı?"

"Nasıl inanmayalım ki? Başımızdaki tek yetişkin böyle söylüyordu."

"Orada ne yaptın? Bunaltıcı değil miydi?"

"Babam bir yerden, insanların attığı kitaplarla dolu bir sandık getirmişti. Çoğunu yakıt olarak kullanıyordu ama biz birkaçını saklayıp aramızda okuduk."

"Nasıl kitaplardı?"

"*Hazine Adası* da vardı, *Küçük Kadınlar*, *Peter Pan*, *Andersen Masalları* gibi kitaplar da. Ben en çok *Yeşilin Kızı Anne*'i seviyordum."

"Benim de sevdiğim kitaplar."

"O bodrumu asla özlemiyorum ama kitapları yeniden okumak istiyorum."

"Çok okunan kitaplar. Her yerde bulabilirsin."

"Bizim evde sürekli çocuk doğuyordu. Benden büyük altı tane vardı. Benden sonra da bir sürü kardeşim oldu. Başından beri annemiz yoktu. Sadece ablalarım vardı. Buna rağmen sürekli çocuk doğuyordu. Hepsi de kızdı. O zamanlar bunun tuhaf olduğunu bile düşünmedim sanırım. Fakat bir zaman sonra ablalarım sessiz sedasız, birer ikişer evi terk etmeye başladılar. Babama ablalarımın nerede olduğunu soruyordum ama her seferinde yüzü asıldığı için ben de sonradan bilmiyormuş gibi yaptım. Bir sürü ablamın hepsi ortadan kaybolduktan sonra sıra bana gelmişti. Ben de mi gitmeliydim? İyi de nereye gidecektim ki? Bir gün

babam beni alıp dışarı çıkardı. 'Baba dışarı çıkmamalıyız. Tehlikeli demiştin ya.' Buna karşılık bana nükleer kışın bittiğini söyledi."

"Sözüne inandın mı?"

"Hayır. Elbette şüphelendim. Benden önce giden ablalarım da aynı şeyi duymuş olmalı dedim içimden. Nükleer kış mıdır nedir yalan olduğu belliydi. Dış dünya gayet normaldi. Şüphelendiğimin farkına varan babam başka bir yalan uydurdu. Aslında bizim ailemiz siyasi baskıdan kaçmak için saklanıyormuş. Evcil hayvan barınağında işe başlarsam, çocukların güvenli bir yere gitmelerini sağladıktan sonra beni almaya geleceğini söyledi. Herkesin aynı anda hareket etmesi tehlikeli olurmuş. Ablalarıma ne olduğunu sorduğumdaysa onların da zamanı geldiğinde güvenli yere geleceğini söyledi."

"Neden böyle bir yalan söyledi, baban?"

"Üreticiler diye bir şey duydun mu?"

Üreticiler. Ticari amaçla insan embriyosunu klonlayanlar. Yasadışı olarak kopyaladıkları klonları organ nakli gibi tıbbi amaçlarla yurt içi ve yurt dışına satıyorlardı. Pavyonlarda da klon bedenlere ihtiyaç vardı. Oradaki klonlar hümanoidlerle çalışmak zorundaydılar. Elbette klon üretmek yasaktı fakat önüne geçilemiyordu. Gen

kopyalama ve düzeltme teknolojisi geliştikçe evde, ev yapımı bira yapmak kadar basit bir şekilde yapmak mümkün olmuştu. Ancak resmî olarak bir insan bedeninden doğmadıkları için vatandaş olarak yasal koruma alamıyorlardı. Hükûmet üreticilerden gelen klonların tamamını yasadışı olarak tanımladı ve kayıt dışı hümanoidlerle birlikte buldukları yerde yakaladı. Seon gibilerin hümanoidlerle birlikte toplama kampına götürülmesinin nedeni buydu.

"Müdür öyle aniden ölmeseydi bana ne olurdu acaba? Kronik böbrek rahatsızlığı vardı. Yaşlanmanın getirdiği sayısız hastalıkla yaşıyordu. Herhalde iç organlarım birer ikişer onun vücudunun bir parçası olurdu. Beni de o yüzden satın almıştı."

Öyle olacağına emindim.

"Benim kalbimle kan pompalar, benim böbreklerimle kanını temizler, benim gözlerimle dünyayı izleyerek ömrünü uzatırdı. O şekilde birazcık daha uzun yaşamanın ne anlamı var ki?"

"Bilinç sahibi bir birey olarak doğmanın çok değerli bir olay olduğu görüşündesin ya. Öyleyse o kadının da ne pahasına olursa olsun ömrünü uzatması doğru olmuyor mu?"

"Bilinç sahibi olarak doğma şansına eriştiysen etik değerlere de sahip olmalısın. Dünyadaki acıyı azaltmak için uğraşmalısın. Ama o kadın, dünyadaki toplam acı miktarını daha da artırdı. Hepimiz onun yüzünden doğduğumuz güne lanet etmek zorunda kaldık. Öyle bir bilincin yok olması herkes için daha iyi. Hatta kendisi için bile. Öyle biri olarak doğmak en büyük hataydı ama o bunun farkında değildi. Hep başkalarını suçluyordu."

"Ne demek istediğini anladım. Ama birden aklıma bir şey takıldı."

"Nedir?"

"Nereye kadar 'ben' diyebiliriz? Halam dediğin kadın senin iç organlarını nakletmeyi düşünüyormuş. Klonların çoğunun en başından o tarz amaçlarla üretildiğini duymuştum. Madem öyle, örneğin yeni bir bedende yeniden doğan Min, eski Min mi? Öyleyse içindeki 'ben' nereye kadar 'ben' oluyor? Kolunu, bacağını ya da vücudunun tüm parçalarını değiştirebiliyorsan, o parçalar 'ben' olmuyor ki. O olmasa da ben, yine *ben* olur muyum?"

"Elbette. Bunun sınırı beyin olmalı. Bilinç orada başladığı için."

Öyleyse Min de eskiden olduğu gibi Min olabilirdi. Fakat sorularım burada bitmedi.

"Peki, malum, bazı olaylar neticesinde hafıza tamamen kaybedilebiliyor, düşünce ve değerler tamamen değişebiliyor. Ya da uyuşturucu bağımlısı olup tamamen başka birine dönüşen insanlar gibi durumlar da var. Buna rağmen o şey *ben* olur mu? *Ben* diye bir şey olabilir mi? Gün gelip öyle bir sebepten ötürü seni tanıyamazsam ya da görünüşüm bile eskisinden tamamen farklı olsa, yine de *ben*im Cheol olduğumu düşünür müsün? Bir ihtimal, zombi olup seni öldürmeye çalışsam? Babam bana hep herkesçe kabul görmüş, klasik filmleri izletirdi. Ama ben izin vermeyeceği filmleri de gizlice izlerdim. İçlerinde yirmi birinci yüzyılda çekilmiş zombi filmleri de vardı. Kısa süre öncesine kadar aileyken zombi virüsü bulaşan kişiyi tamamen yabancı biri gibi düşünüyorlar, daha doğrusu onu düşman görüp öldürüyorlardı. Bilinç denen şey de kolayca değişebiliyor. Haksız mıyım?"

Seon sorduğum soru üzerinde epeyce düşündü.

"Yani söylemek istediğin, *ben* dediğimiz şey aslında olmayabilir, değil mi? Çünkü beynime kadar her şeyim birileri tarafından manipüle edildiğinde artık ben eski *ben* olmuyorum. Doğru anladım, değil mi?"

Başımla onayladım.

"Az önce Dharma'ya Min'in hikâyesinin henüz bitmediğini söylemiştim, hatırlıyor musun? O zaman tam emin değildim ama seninle konuşurken taşlar yerine oturdu. Söyleyeceklerimi iyi dinle. Belki saçma gelebilir. Demek istediğim, bilinçler arasında hikâyesi olan bilinçler ve olmayan bilinçler var. Dharma'nın er geç yaratmak istediği şey hikâyesi olmayan bilinç. Hümanoidlerin bilinçlerinin tamamını depolayıp ağa yükleyerek tek bir devasa bilinç yaratmak istiyor, değil mi? Öylesi bir bilincin doğumu, acısı, ölümü ya da bireyselliği yok. Gereksiz şeylerin hepsi yok olacak, zayıflıklar da kaybolacak. Ben de o günlerin geleceğini düşünüyorum. İnsanların nesli tükendikten sonra doğal olarak hikâye de yok olacak. Dille üretilen bir şey olduğu için dili kullananlarla aynı kaderi paylaşacaktır. İnsanlar uzun yıllar boyu uzaylıların bizi bulup bulamayacağını merak ettiler ya? Ben onların da çoktan hikâyesi olmayan bilincin dünyasına evrimleştiklerini düşünüyorum. O kadar gelişmişler ki başka bir gezegen bulmak için ayrılmalarına gerek yok. Çünkü yaşam ve ölüm meselesini de uzun zaman önce aştılar. Fakat biz henüz o seviyeye ulaşamadık. Henüz *sen* de *ben* de varız. Benim hikâyem de var, senin hikâyen de. Vücutlarımız neyden, nasıl yapılmış olursa olsun doğumla başlayıp ölümle biten bir hikâye olmaktan

başka seçeneğimiz yok. İnsan dilini kullanan Min ve tabii ki sen de bu hikâye dünyasının bir parçasısınız. Nasıl senin ve benim hikâyelerimiz henüz tamamlanmadıysa, Min'in hikâyesi de daha bitmedi. Yani, bu şekilde bitemez. Yarım kalmış gibi hissediyorum."

"Nasıl tamamlanacak peki?"

"İnsan korkunç bir tür. Sadece kendisine verilen her şeyi seferber ederek karşılarına çıkan sıkıntılarla mücadele ederken, tüm uğraşlarına rağmen başarısız olduğu zaman sonu kabulleniyor. Ben insan geninden geliştirildim, sen ve Min de insanların programladığı şekilde üretildiğiniz için bence içimizde derinlerde bir yerde yaşama dair takıntı da programlanmıştır. Sona geldiğimizde sen de ben de onun son olduğunu bileceğiz. Ben öyle inanıyorum. Min'in sonu daha gelmedi."

Sona geldiğimizde sen de ben de onun son olduğunu bileceğiz. Haklıydı. Vakti geldiğinde Seon da ben de zerre kadar şüphe duymaksızın bilmiştik. Son önümüzdeydi ve biz onu kabullenmeliydik.

İçimdeki Anahtar

Makine olduğumu öğrendim diye her şey bir anda değişmedi. Hâlâ insan gibi belli saatlerde uyuyor ve rüya görüyordum. Sabah gözlerimi açana kadar rüya denen sanal gerçekliğin içinde kaldığımdan gözlerimi açtığımda gerçekliğe uyum sağlamak için zamana ihtiyacım oluyordu. Burası neresi? Bugün hangi gün? Beynimin bu ardı arkası gelmeyen soruların cevabı için hazırlandığı zamana... Biraz daha vakit geçince insan değil, makine olduğum farkındalığı geliyordu. Bu farkındalık öfkeye yol açıyordu. Uykuymuş, rüyaymış, gereksiz insani özellikler yüzünden sinirleniyordum. Bir şalteri olsaydı bulup uykuyla alakalı tüm işlevleri kapatırdım. İnsanları taklit edeyim diye koydukları bu ölümcül güvenlik zaafından hoşlanmıyordum. Dünya üzerindeki hayvanlar nasıl olur da uyku denen özelliğe sahip bir formda evriliyor? Ben yirmi dört saat uyanık kalmak istiyordum. Zaten bir makineydim,

en azından makinelerin iyi özelliklerine sahip olmak isterdim. Ancak ne kadar ararsam arayayım bulamamıştım. Büyük ihtimalle babam içime fani bir kronometre yerleştirmişti. Kendimi parçalasam bile belli bir yaşa geldiğimde ölecektim. Bu sayede gerçek bir insan gibi yaşama arzusuyla mücadele ederdim. Ömrümü uzatmakla ilgili boş hayallerle aptalca şeyler yapardım.

Böyle şeyleri düşünürken bir yandan da hâlâ tüm bunların Dharma'nın uydurması olabileceğinden şüpheleniyordum. Fakat görmezden gelemeyeceğim işaret bizzat içimden geldi. Hava almak için depodan yüzeye çıktığım zamandı. İlk defa delirdiğimi düşündüm. Bir yerden gelen çok net bir ses duyuyordum ama sesin nereden geldiğini kestiremiyordum. Delirmiş miydim? O kadar mı "insan gibi" yapılmıştım? Bu pek mümkün görünmüyordu. Uğultu gibi gelen ses yavaş yavaş yükseldi, bana sesleniyordu. Ancak hangi yönden geldiğini kestiremiyordum. Dört bir yana bakındım. Etrafta kimse yoktu.

"Cheol, Cheol!"

Babamın sesi olduğundan emindim.

"Sesimi duyuyorsan cevap vermeden sadece başına hafifçe vur. Onaylıyorsan bir kez, onaylamıyorsan iki kez."

Başıma bir kez vurdum.

"O kadar sert vurmana gerek yok. Hafifçe dokunsan yeter. Yanında kimse yok mu?"

Olmadığını söyledim.

"Tamam, Cheol. Benim, baban. Sen henüz mesaj gönderemezsin. O yüzden beni can kulağıyla dinlemelisin."

Memnuniyet duygum daha baskındı ama aynı anda '*sen benim babam değilsin ki, önce buna açıklık getirmelisin*' diye düşündüm. Fakat bunu ona nasıl ileteceğimi bilmiyordum. Dinlemekten başka çarem yoktu.

"Bu şekilde benim mesajımı alabiliyor olmanın ne anlama geldiğini biliyor musun?"

Babamın sorusunun cevabı biliyordum. Başıma bir kez dokundum.

"Pekâlâ, sana bu şekilde mesaj gönderebilmem senin insan değil, hümanoid olduğun anlamına geliyor. Biliyorsun, değil mi?"

Yine başıma bir kez dokundum.

"Seni geliştirirken duyma yetinde bir sorun meydana gelmesi ya da tahmin edemediğim bir problem oluşması ihtimaline karşı başka bir iletişim yöntemi

yaparak onu içine sakladım. Senin insan olduğuna inanarak yaşayabilmen için mümkün mertebe böyle gizli kapılar kullanmaktan kaçınmıştım. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Evet dedim.

"Peki, sana daha önce söylemediğim için özür dilerim. Böyle bir şey olabileceğini rüyamda görsem inanmazdım. Senin ömrün boyunca insan olduğuna inanarak yaşayacağını düşünmüştüm. Denetim yasası gelmeden önce sana gerçeği söyleyip kaydını yaptırmalıydım. Sadece araştırmaya odaklandığım için yapamadım. Ayrıca etkinin kampüse kadar ulaşacağı aklımın ucundan bile geçmemişti. Sesim duyuluyor mu?"

Uzun zaman önce bana söylediği, tüm sırrın içimde olduğu, bedenin bir araç değil evrene açılan bir kapı olduğu sözünün anlamı buydu. Kafamı kaldırıp gökyüzüne baktım. Geceydi. Baykuş sesleri geliyordu. Sokak köpekleri uluyarak sürülerini çağırıyorlardı. Berrak kış gecesi göğünden tüm ayrıntılarıyla görünen samanyolu geçiyordu. Başıma bir kez dokundum.

"Seni bulabilmek için dava açtım ama duruşma başlamadan önce toplama kampından kaçtığını öğrendim. Seni bulmak için sayısız kez sinyal gönderdim fakat cevap alamadım. Ancak bağlanabildim."

Toplama kampında da kaçtığımız süreçte de biri beni çağırıyormuş gibi belli belirsiz sesler duymuştum. Sadece o seslerin babamdan geldiğini bilmiyordum.

"Artık korkmaya başladığım için sinyalleri aşırı derecede artırdım. Haberleşme bittikten sonra başın ağrıyabilir. Geçici bir şey, o yüzden endişelenme. Peki, şimdi güvende misin?"

Öyle olduğunu söyledim.

"Çok şükür. İçinde kablosuz iletişim modülü var. Ben de şimdi o modül sayesinde seninle konuşabiliyorum. Elbette sen de onu kullanarak bağlanabilirsin. Yanlışlıkla elinin değmeyeceği şekilde vücudunda bir yere bir buton gizledim. Köprücük kemiği çentiğine. Küçük dilinden aşağı indiğinde köprücük kemiğinin kesiliyor gibi olduğu yerde bir çöküntü var. Hemen bulursun. Bastırdığında *ah* sesi çıkacak kadar acıyacaktır ama birazcık dayan. Üç saniye bastırdığında içindeki kablosuz iletişim modülü aktive olacak. Ardından retinanda bir ekran belirecek. Senin adındaki erişim noktasını seç. Beyin dalgaların okunduğunda otomatik olarak oturum açılacak. Bu sayede ağda istediğin yere gidebilirsin. Yazmak istediğin şeylere konsantre olduğunda yazılacak. Başta biraz alıştırma yapman gerek. Fakat sen çabucak halledersin."

Dharma, eşyaların internetiyle babamla görüşebileceğimi söylemişti ama artık buna gerek kalmamıştı. Babamla iletişime geçmek güvende hissettirmişti. Tanıdık ve güvenli yere dönebileceğim umudu. Eşyalarımın olduğu yere, uzun süre huzur içinde yaşadığım yere dönebilseydim keşke. Belki babam tüm hafızamı silip yaşadığım tüm sıkıntıları sanki hiç yaşanmamış gibi yapabilirdi. Aslında ben de rica edebilirdim. "*Makine olduğumu unuttur lütfen. Yeniden senin babam olduğuna, benimse yapmam gerekenin daha iyi bir insan olmak için çalışmak olduğuna inanmamı sağla.*" Böylelikle ben uyurken babam mükemmel bir şekilde kafamdan her şeyi silerdi. Fakat emin olamıyordum. Bunu gerçekten istiyor muydum? Human Matters'ın dışına çıkıp gerçek dünyayı gördüm. Min gibi hümanoidlerin varlığından zaten haberim vardı. Seon gibi dünyanın acısını azaltmak için uğraşan bir klonla arkadaş oldum. Human Matters benim sığınağımdı ama dünyadaki karmaşadan da sorumluydu. Onlar daima sorunları çözmek için uğraştıklarını söyleseler de sorunun bir kısmı bizzat kendileriydi. Babamın beni istemesi de büyük ihtimalle sevgisinden değil, gurur duyduğu projesine olan bağlılığındandı. Benden tam olarak ne istediğini bilmiyorum fakat benim vesilemle dünyadaki acıyı azaltmak istediklerini sanmıyordum. İnsandan daha insansı bir hümanoid

yaratmak gerçekten o hümanoidin kendisi için miydi? Temelde insanların ihtiyacı olan iç organları sağlamak için Seon gibi klonlar üretmekle aynı sebepten ötürü olmalıydı. İnsanlar her şeyin bir araç olduğunu varsayarak nasıl kullanabilecekleri üzerinde düşünürler. Benim "kullanım amacım" tam olarak neydi? Bunun cevabını tam olarak öğrenmeden Human Matters'a dönmek istemiyordum.

Fakat aynı zamanda vücuduma gizlenen işlevleri de merak ediyordum. Babamın söylediği doğruysa iletişim modülünü kullanarak ağa bağlanabilirdim. Toplama kampına götürüldükten sonra ağa uzun zaman giremediğim için onsuz yaşayamayan bir varlık olduğumu unutmuştum. Ancak artık o işleve sahip olduğumdan kullanma isteği oluştu. Köprücük kemiğimde babamın tarif ettiği noktayı bulup tüm gücümle bastırdım. Söylediği gibi gerçekten çok acıdı. Fakat sadece acımakla kaldı, başka bir şey olmadı. Bir kere daha, daha derin ve sert bir şekilde bastırıp üç saniye bekledim. Birden holograma bakıyormuşum gibi gözümün önünde bir ekran belirdi. Göz bebeklerimi oynatarak menüleri seçebiliyordum. Hiçbir alet olmaksızın böyle bir şeyin mümkün olmasına şaşırmıştım. Uzun zaman sonra ağa bağlanmama rağmen üzgündüm. Şimdiye kadar inkâr ettiğim her şey içimde saklıymış.

Gözlerimin önüne açılan yeni dünyayı keşfe başladım. Aklıma uçurumda paytak paytak yürüyerek Kuzey Kutbu'nun soğuk denizine atlayan penguenler gelmişti. Karada çok komik görünen, Kuzey Kutbu'nun büyük deniz kuşları suya girince özgürleşiyor ve çevikleşiyorlardı. O zaman ben de tam olarak böyle hissetmiştim. Sık sık girdiğim sitelerde gezindim. Haberleri okudum, kısa videolar izledim. Babamdan gelen bir mesaj da vardı. Fakat sadece okuyabiliyordum. Cevap yazıp göndermek zordu. Not defterini açtıktan sonra basit cümleler yazmayı denedim. Düşüncemi okumak da bir tür yapay zekâ olmalıydı. Eğer öyleyse bazı kuralları kendi kendime öğrenirim diye düşündüm. O yüzden cümleyi düşündüğümde aklımda önce tırnak işareti çizdim. Sonra, yazacağım cümleyi tamamlayınca yine tırnak işareti çizdim. Bunu tekrarladıktan sonra yavaş yavaş aklıma gelen gereksiz düşünceleri ve mesajlarda kullanacağım cümleleri ayırıp yazabilecek duruma geldim. Bir saat kadar sonra babamla mesajlaşmam mümkün oldu. Babam, köprücük kemiği çentiğimdeki butona tıkladığım için artık konumumu öğrendiğini söyledi. *Seni almaya geleceğim*. Bu söz beni memnun etse de eve hemen gitmek istediğimi söyleyemedim. Eski hayatıma dönmenin bir anlamı olacak mıydı? O zamanlar farkında olmadan Dharma'nın dünya görüşünün etkisi altına girmiştim sanırım. Ayrıca Seon'dan

ayrılmanın, yani onu tamamen unutmanın büyük bir kayıp olacağını hissettim. Önceden ne Seon'u ne de Min'i tanıyordum. Nasıl oldu da birkaç hafta içinde yıllardır birlikte yaşadığım babamdan daha yakın olabildik? Soruma kalbimin sesi cevap verdi: *Onlar beni kandırmadılar.*

"Eve gitmek istediğimden emin değilim."

Babam beni duymazdan geldi.

"Uzun sürmeyecek."

"Burası makinelerle dolu. Kendi kendilerine evrimleşiyorlar."

Bunun üzerine babam benim gerçekten de ondan ayrılmak istediğimi, bu isteğimde samimi olduğumu hissetti.

"Çoktan başladı demek. Bir gün bugünlerin geleceğini biliyordum ama... Her neyse, birazcık bekle. Hemen geleceğim."

"Seninle birlikte gelemeyebilirim."

Huzursuz bir sessizlik oldu. Babam gizli kartını çıkardı.

"Uzaktan senin tüm işlevlerini durdurabilirim. Kayıp ya da çalınma olasılığına karşı önlem olarak ge-

liştirdiğim bir sistem bu. Sözümü dinlemezsen onu kullanarak seni eve getirebilirim. Özgürlüğüne saygı duyuyorum fakat unutmasan iyi olur. Seni yapan benim, seni senden daha iyi tanıyorum."

Elbette öyledir. İsterse beni kukla gibi kontrol edebilir. Söylediklerini duymak, onu takip etme konusunda beni daha da isteksiz hale getirmişti.

Hurdalığın dışına doğru yürüdüm. Etraf sessizdi. Doğu tarafında yıldızlar kayıyordu. Bir süre sonra baykuş sesi kesildi. Sokak köpekleri de uykuya dalmış olmalıydı. Yıldızların kaydığı doğuya doğru, deniz görünene kadar yürüsem nasıl olur, gerçek deniz ekrandan gördüğümden farklı mıdır, dalgalar ayaklarıma değdiğinde nasıl hissederim diye düşündüm. Fakat fazla ilerlemeden adımlarımı bir zamanlar birilerinin kolu bacağı, gövdesi olan hurdaların dağınık halde yığılı olduğu hurdalığa çevirdim.

Makinelerin Devri

Dharma gelip Min'e uygun bir beden bulduğunu, boyu, beden ölçüleri ve diğer tüm açılardan bizim tarif ettiğimiz Min'e benzer şekilde monte ettiğini söyledi. Baş ve vücudu bağlama işlemine hemen başlayacaklarını da ekledi. Ayrıca evimizin buzdolabını hackledikleri haberini de verdi.

"Orası Human Matters Lab'ın kampüsü içinde olduğundan güvenlik konusunda çok kapsamlı olmalı. Buna rağmen başarmışsınız."

"Giriş ve çıkış kapısı farklı değil."

"Ama sanırım artık gerek kalmadı. Benim içimde iletişim modülü varmış."

Parmağımla köprücük kemiğimi işaret ettim.

"Kapı içinizdeydi demek. Pekâlâ, o kapı sorunsuz bir şekilde açılıp kapanıyor mu?"

"Mesajlaşmayı bile başardım. Babamla."

"Hâlâ baba dediğiniz kişi çok geçmeden sizi almaya gelecek sanırım."

Dharma söylediklerine hiçbir duygu yüklemeden konuşmuştu ama bana dalga geçiyor gibi geldi. Orada kalmamı istiyordu. Ben de istemiyor değildim fakat Dharma böyle bir çıkış yapınca bu isteğimi kaybettim. Gönlüm Human Matters'ın ferah kampüsüne kaydı. Orada Seon ve Min'le yaşayabilsem ne güzel olurdu.

"Evet, birazdan geleceğini söyledi."

"İyi olmuş."

Seon elimi tutup beni tebrik etti.

"Seni ve Min'i de götürebiliriz. Belki Min'e çok daha iyi bir beden ve yüz bile verebiliriz."

Seon teklifimden hoşlanmadı. Üşüdüğümü hissettirecek kadar soğuk bir tonda konuştu.

"Min'in nasıl bir bedene sahip olduğuyla ilgilenmiyorum. Ben sadece onun beni hatırlamasını istiyorum."

Seon'un hem Human Matters'a birlikte gitmek istememesi hem de kalmam için ısrar etmemesi kalbimi kırmıştı.

Dharma, babam geldiğinde haber vermemi istedi. Girişi bulması zor olacağından onu karşılamak istiyordu. Ardından mühendislerle birlikte Min'in etkinleştirme işlemine devam etti. Seon'a hiçbir şey söylemeden ken-

di başıma dışarı çıktım ve soğuk havayı içime çektim. Kuzey rüzgârı vahşi doğayı süpürüp geçti ama az önce havasız yer altında olduğum için olsa gerek rahatsız olmak yerine ferahlık hissettim. Seon neden Human Matters'a gitmek istemiyordu acaba? Ağaç dallarındaki kuru yapraklara baktım. Rüzgârın her şiddetli esişinde dökülüyorlardı.

O sırada Seon dışarı çıktı. Yüzüme bakıp yanıma oturdu.

"Seninle gitmeyeceğimi söylediğim için bana kırıldın mı?"

"Sadece anlamıyorum. Neden burada kalmak istiyorsun? Sen makine de değilsin ki. Benimle gelmek istemez misin? Human Matters güvenli."

"Neresi güvenli? Sen de toplama kampına götürülmedin mi? Şu anda güvenli bir yer var mı? Ben artık burada rahat hissediyorum. Dharma da güç veriyor."

"Ben hâlâ Dharma'nın ne istediğini bilmiyorum."

"Artık insanlara güvenmiyorum."

Böyle söyleyen Seon'un ciddi ifadesi hâlâ gözlerimin önünde. Onu dinlerken düşündüm. Peki ben babama inanabilir miyim? Emin olamıyordum. Fakat yine de orası benim alışkın olduğum yerdi. Tek yapmak istediğim eve gidip kendimi yatağıma gömmekti.

"Bu sefer ayrılırsak tekrar görüşmemiz zor olur, değil mi?"

Birden dalaz çıktı ve bizi sardı. Uçuşan toz toprak yanaklarımı sertçe tokatladı. Gözlerimizi kapatıp dalazın geçmesini bekledik. Dalazın merkezi çukura doğru kayınca gözlerimizi açtık.

"Senin sen, benim ben olduğumu bilmeden buluşacağız. Ne olursa olsun buluşacağız. Yeterince uzun bir vakit geçtikten sonra."

"Ne kadar uzun?"

"Ama nedense bir şekilde ondan önce, yani ben ben olduğumu, sen de sen olduğunu unutmamışken bir yerlerde mutlaka yeniden buluşacağız gibime geliyor."

Seon'la böyle konuşmalar yapmayı seviyordum. Bakış açısı çok genişti. Ben başıma gelen bir şey yüzünden endişeliyken o, sonsuz sayıda olasılıkla evrenin zamanına göre düşünüyordu. O zamanlar da Seon'dan spritüel enerji yayılıyordu. *Buradan ayrılacağız ve belki de ölene kadar bir daha görüşemeyeceğiz. Yeniden görüşmek için uzun zamana ihtiyacımız var* gibi bir klişe bile Seon söylediği için güzel, melankolik bir şarkı gibi tınlıyordu. Etrafımızdaki kuşlar bile susmuş onu dinliyor gibiydi. Bu demek oluyor ki bir o kadar yaydığı enerjinin içine çekiliyordum.

Kuşların yeniden ötmeye başladığını fark ettim. Daldığım yerden çıkıp kafamı çevirdim. Uzaktan bir uçan kapsül bize doğru geliyordu. İçgüdüsel olarak arkamızı dönüp koşmaya başladık. Fakat kapsül göz açıp kapayıncaya kadar bizi geçti ve hemen önümüzde, havada durdu. Kapıyı açıp inen kişi babamdı. Beni almaya bu kadar kısa sürede geleceğini tahmin etmediğimden şok oldum.

"Özür dilerim. Başına böyle şeyler gelmesine neden olduğum için..." dedi yaklaşırken.

O kadar üzülmesine gerek olmadığını, en azından kim olduğumu öğrendiğimi söyledim. Yüzüme beni ilk defa görüyormuş gibi baktıktan sonra elimi tuttu.

"Değişen hiçbir şey yok. Haydi, hemen gidelim."

Yanımda duran Seon'a karşı en ufak bir ilgi göstermedi. Ben ona dönünce Seon, sorun yok dercesine gülümseyerek başını salladı.

"Olmaz. Burada arkadaşlarım var."

Babam nihayet bakışlarını Seon'a çevirdi.

"O da mı hümanoid?"

"İnsan. Aşağıda bir çocuk daha var. O hümanoid. Buradaki hümanoidler onu ameliyat etmek için hazırlanıyorlar."

"Bizi boş ver. Sen git," dedi Seon.

Babam bir kez daha acele ettirdi. Hiç olmadığı kadar gergin görünüyordu.

"Arkadaşını dinle. Derhal buradan ayrılalım."

"Baba, bu şekilde ayrılırsam içim rahat etmez. Ben onlarla birlikte olmak istiyorum."

"O da gerek yok dedi ya. Neden inat ediyorsun?"

O sırada Dharma diğer hümanoidlerle birlikte dışarı çıktı. Babama kibarca selam verdikten sonra bana dönüp, "Min'in etkinleştirme sonucunu görmeden öylece gidecek misin?" diye sordu. Babam araya girdi.

"Senin burada olman hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Onlar başlarının çaresine bakarlar. Sen benimle gel."

Dharma bir adım daha yaklaştı ve gözlerimin içine bakarak gerçekten babamla gitmek isteyip istemediğimi sordu. Babam elimi tutup beni arkasına çekti. Çekerken de bastıra bastıra benim Human Matters'a gidip normal hayatıma dönmem gerektiğini söyledi.

Dharma mitokondriden örnek verdi bunun üzerine. Mitokondrinin iki milyar yıl önce bir tür bakteri olduğunu, ancak diğer hücreler tarafından yakalanıp yenildikçe insanlarla arasında bir tür simbiyotik ilişki[15]

15 Simbiyotik ilişki, iki canlının bir organizma şeklinde hareket etmesi, yardımlaşarak hayatlarını sürdürmesi durumudur. (ç.n.)

başladığını, bu nedenle mitokondride farklı bir baz dizisine sahip ayrı bir gen olduğunu söyledi.

"Canlı organizmalar, mitokondriye besin olarak oksijen ve glikoz sağlar, karşılığında mitokondri de ısı ve enerji olarak bunu iade eder. Sistem bu şekilde çalışır. Böylece insan ve mitokondri birlikte evrimleşmiştir. İnsan ve makine ilişkisinin de böyle olduğunu söyleyebiliriz. İnsanlar çok geçmeden yok olacaklar ama Cheol gibi ara varlıklar aracılığıyla tıpkı mitokondri gibi, makinelerin içinde sonsuza kadar yaşayabilirler. İnsanlar hep ölümsüzlüğün hayalini kurdular ancak bu sadece bizimle birleşmeleri halinde mümkün. Artık makinelerin devri."

Babam hemen karşı çıktı.

"Cheol, insanlar o kadar kolay yenilmez. Henüz yapay zekâ insan beyninin çalışma prensibini ve duygularını tamamen anlayamıyor. Sonuca bakıldığında aynı gibi görünebilir ama insanların düşünme yöntemi onlarınkinden tamamen farklı. Biz duygularımız ve aklımızla karar veriyoruz. Diğer yandan makineler yalnızca programın mantığına göre hareket ediyor. İnsanlar yok olursa sonunda onlar da hiçbir şey yapamayan varlıklar olacaklar. Çünkü neyi neden yapmaları gerektiğini bilmeyecekler. Evreni araştırmayacaklar, uzay varlıklarıyla iletişime de geçmeyecekler. Çünkü buna ihtiyaç duymayacaklar. Sadece insanlar merak,

arzu ve değerlere sahiptir ve başka dünyaları keşfederek onlarla alışveriş yapmak isterler. Sadece duyguları olan varlıklar karar verebilir ve bu kararları baz alarak gelişebilirler."

Babamın sözü biter bitmez Dharma sakince bunları onayladı. Bunu yaparken de benim gibi bir varlığa ihtiyaçları olduğunu söyledi.

"Doktor Choi, siz de insanların o özellikleri ve gerçekleştirdikleri şeylerin kaybolmasını istemiyorsunuz değil mi? O yüzden Cheol'u yaptınız. Öyleyse Cheol bizimle kalmalı. O, şimdiye kadar yapılmış hümanoidler arasında insana en çok benzeyen beyne sahip olabilir."

Ben o kadar özel bir varlık mıyım? Gerçekten Dharma buna inanıyor mu? Yoksa babam beni götürmesin diye ağzına geleni mi söylüyor? Babamın sonraki hareketi bu sözün doğruluğunu açığa kavuşturur cinstendi. Babamın, Dharma'nın söyledikleriyle alay edeceğini düşünmüştüm. O *mu özel? Ben hepi topu yapay zekânın etiğini araştıran bir araştırmacıyım, yapay zekâ programcısı değilim. Evde bir ses olsun diye, çocuk yetiştirmenin tadına bakayım diye hobi olarak yaptığım bir robot o! İki milyar yıl önceki mitokondri mi? Şimdiye kadar çıkan hümanoidler içinde insana en çok benzeyen beyne mi sahip? Ha ha ha.* Böyle karşılık vereceğini düşünmüştüm. Ama babam öyle yapmadı. Yükseldi

ve Dharma'ya bağırarak küfretti. "Hırsız! El âlemin ne zorluklarla yaptığı şeyi çalmaya çalışan utanmaz arlanmaz makine parçası!" dedi. Hiçbir mantıklı karşılık vermemişti. Yani Dharma'nın sözlerini onaylıyordu.

"Baba, bu ne demek oluyor? Söyledikleri doğru mu?" diye sordum.

Babam başını iki yana salladı.

"Senin özel bir amaç için yapıldığın doğru. Ben Orta Çağ Avrupası manastırı gibi bir hümanoid yapmak istedim. Dağların derinliklerindeki manastırların, kadim bilgeliği koruyup Rönesans'a aktardığı gibi. Küçük de olsa senin de bu rolü üstelenebileceğini umuyordum. Başarılı olduğun taktirde benzer hümanoidler üreterek insanlık mirasını soğuk veri merkezlerinde değil de gerçekten insansı kalbe sahip bireylerin içinde muhafaza etmeyi düşünüyordum. Çünkü insanlık mirasını sadece onu sevenler koruyabilir."

"Onu hangi maksatla yapmış olursanız olun, kendi kaderine kendisi karar verecek. Bunun, sizin düşündüğünüz arzu edilen insan tanımıyla da bağdaştığını düşünmüyor musunuz?"

"Cheol'u yetişkin bir insan olarak görüyormuş gibi konuşuyorsun ama aslında onun bireyselliğini silmeyi planlıyorsun. Devasa ağın bir düğümü yapacaksın. Cheol, onların sözüne kanmamalısın. Evimizde ya-

şadığın hayatı bir düşün. Güzel müzikler dinlediğin, duygusal kitaplar okuduğun, canlı kuşlarla arkadaş olduğun hayatı... Böyle bir hayatı mı tercih edeceksin yoksa bireyselliğin olmadan, sadece verimine bakılan bir makine uygarlığının parçası mı olmak istersin?"

Dharma o zamana kadar başıma gelenleri düşünmemi istedi. Bir makine olduğum sürece, Human Matters'a dönersem her an insanlar tarafından el konulup devre dışı bırakılabileceğimi söyledi.

"Siz nesiniz ve ne olmak istiyorsunuz?"

Human Matters'da tadını çıkardığım konforlu hayatı özlemiyor değildim ama evden ayrıldıktan sonra gördüklerimi, yaşadıklarımı unutmamıştım. Artık bir makine olduğumu açıkça bildiğime göre, her şeyi unutup hop diye eski hayatıma dönemezdim. Babam gergin bir tavırla burayı bir an önce terk etmemiz gerektiğini söyleyip duruyordu.

O anda, batı semalarından yüksek bir sesle uçarak gelen savaş kapsülleri göründü. Beraberinde yer de sallanmaya başladı. Biraz sonra bayırdaki çam ağaçları devrildi ve tank robotları ortaya çıktı. Bunu görür görmez Dharma ve Seon telaşla yer altına koştular. Uçan kapsülden bir şey düştü. Tanklar ateş açmaya başladı.

"Cheol, çabuk ol, gidelim."

Babam yine kolumdan çekti. Gökyüzünden bir şeyler düşmeye devam ediyordu. Saldıranların amacı ve hedefi belliydi. Dharma'nın yaptığı her şeyi darma duman edip onu öldürmek için gelmişlerdi. Babamın elinden kurutulup yer altına doğru koştum. Tavandan gürültüyle bir şeyler düşüyor, ışıklar yanıp sönüyor ve her şey baş döndürücü şekilde sallanıyordu. Koridorda yönünü kaybetmiş halde Min'i arayan Seon'la birlikte Dharma'ya koştuk. Dharma ciddi bir yüzle ekrana bakıyordu. Dev tank robotları hurdalığa giriyorlardı. Gökyüzünde savaş mobilleri uçuyordu.

"Özel darbe kuvveti. Medeniyeti sadece şiddetle sürdüren insan ordusu," dedi Dharma.

Dharma'nın peşinden gelen hümanoidler telaşla koşturuyorlardı.

"Ne yapmalıyız?"

Dharma hızlıca bir şeyler yazdı. Monitörde bir şeyin yüklendiği mesajı çıktı.

"Bu Min'in beyninin yüklenmesi mi? Oldu mu?" diye bağırdı Seon.

"Çocuğun beyni yeterince taratılamadı. Şimdi yüklediğim şey benim ve arkadaşlarımın bilinçleri."

"Peki Min? Min'imiz?"

Seon umutsuzca çığlık attı, Dharma sadece başını iki yana salladı. Ve bana çok geç olmadan buradan çıkıp babamla gitmemi söyledi. Savunma için darbe kuvvetinin tanklarını hackleyip kendi aralarında savaşmalarını sağlayarak zaman kazanacaklarmış.

Yer altında gürültülü patlamalar devam ediyordu. Tavanın çökmeye başlamasıyla beyaz tozlar arasından mavi gökyüzü göründü. Dharma olduğu yerde kalarak beyninin yüklenip yüklenmediğini son kez kontrol etti ve sonra birkaç tankı daha hackleyerek düşmanı kaosa sürükledi. Ben hemen yukarı çıkalım diye Seon'un elini tutup çektim ama o elimden kurtulup Min'in olduğu tarafa koştu. Geçtiği yere hurda yığını çöktü. Bu hurda yığınına tırmanarak Seon'un peşinden gitmeye çalıştım ama o tarafa geçmek imkânsızdı. Gümbürtüler dört bir yandan gelirken dikkatimi toplayamıyordum. Seon'un hurdaların altında kalıp ölmüş olabileceği geldi aklıma. Hemen yanımdan korkunç bir patlama sesi geldi. Bedenim havaya uçtu. Tanklar birbirine ateş ediyordu. Dharma'nın hacklediği üç dört tank diğer tankların yoğun ateşine maruz kalıp birer ikişer imha oldular. Durumu kontrol altına alan tanklar yer altından gelen hümanoidlere ateş etmeye başladılar. Az öncesine kadar normal hareket eden hümanoidler parçalarına ayrıldılar. Zar zor hurdaların arasına girip saklandım. Babam uzaklaşmadıysa, öncelikle onunla

birlikte Human Matters'a dönmekten başka çarem yoktu. O an tüm vücudumdan enerji çekilirken derinlerde bir yerlere sürüklendiğimi hissettim. Bilincimi tamamen kaybetmiştim.

Kedi Olmak

Üzerinden uzun bir zaman geçtikten sonra darbe kuvvetlerinin verileri aracılığıyla, o zamanki sahnelere başka bir açıdan bakabildim. Dronlar işgal alanının üzerinde uçarak her şeyi kayıt altına almıştı. Videoda, hurdalıkta telaşla oradan oraya koşturan kendimi de gördüm. O zaman gayet sakin olduğumu düşünmüştüm ama videoya bakınca hurdaların arasında kendimden geçmiş gibi dolanıyordum. Darbe kuvvetleri bombalar atarak önce yer altını yıkmıştı. Çökmeyle birlikte yüzeydeki hurda yığınları yer altındaki boşluğa dökülmüştü. Tank ve dronlar yer altından çıkan hümanoidlerin peşinden ateş ederek her birini öldürmüştü.

Hurda yığınının altında kalarak öldüğünü sandığım Seon'un, tozlarla kaplanmış halde yer altından çıkışı da kameraya yakalanmıştı. Nasıl başardıysa Min'in başını bulmuştu. Bir dronun Seon'u fark edip hemen peşine takıldıktan sonra birden yönünü değiştirdiği

bir sahne de vardı. Nedenini bilemiyorum. Başka bir hedef bulmuş da olabilir, Seon makine olmadığı için de. Her neyse, dronun yaklaşmasıyla korkan Seon'un ayağı bir şeye takılmış ve düşmüştü. O düşünce kucağındaki Min'in başı da yerde yuvarlanmıştı. Uzaklaşan dron geri dönmüş, Min'in başına nişan alıp bir şey ateşlemişti. Ateşlediği şey Min'in kafasına saplanıp patlayınca kafa ardında hiç iz bırakmadan kaybolmuştu. Dron tekrar yükselmiş, Seon ellerini havaya savurarak onu yakalamaya çalıştıktan sonra olduğu yere çökmüştü.

Babam beni elinden kaçırdıktan sonra hurdalığın yakınlarında tedirgin bir şekilde darbe kuvvetlerinin saldırılarını izlemiş, savaş şiddetlenince de uzaktan beni durdurmuştu. Birden kendimden geçmem o yüzdendi. Bilincini kaybeden ben baygın haldeyken saldırı dronları ve savaş hümanoidleri, çöken hurdalığın etrafını dolanarak bioenerjisi kalan robot ve hümanoidleri tamamen yok etmişlerdi. Beni fark eden bir savaş hümanoidi yürüyerek yaklaşıp durumumu kontrol etmişti. Min'e yaptıkları gibi, savaş kurallarına uyarak baltayla kafamı gövdemden ayırmıştı. Sağa sola koşturarak çukurun içinde ne var ne yok hepsini darma duman etmişlerdi. Buldozerler enkazları çiğnemiş, tanklar hareket eden her şeye ateş açmıştı. Güneş batmaya yakın oradan ayrılmışlardı.

Babam, onlar operasyonu bitirip gidene kadar bekledikten sonra geri dönüp hurdaların arasında yuvarlanan beni, daha doğrusu kafamı bulmuştu. Kafamı eline alan babam, diz çöküp boynunu eğmişti. Üzüntü mü yoksa öfke mi duyduğunu bilemiyorum. Biraz sonra elinde kafam, ayağa kalkmıştı. Dharma'nın Min'e yaptığını o da bana yapmayı düşünüyor olmalıydı. Uçan kapsüle binip Human Matters'a dönmüş ama işlemlere hemen başlayamamıştı. Hükûmetin el koyduğu kayıt dışı bir hümanoidi geri almanın yasak olmasının yanı sıra beni hayata döndürmek için şirketin ekipman ve teçhizatını kullandığını da şirketten gizlemesi gerekiyordu. Birkaç gün sonra eve minimum seviyede ekipman kurmuş ve samimi olduğu bir mühendisi çağırarak beynime enerji göndermeyi başarmıştı.

Görme sinirlerime kamera bağlanınca alışkın olduğum evim göründü. Üç kedimiz Galileo, Kant ve Descartes hâlâ çok sevimlilerdi. Fakat onlara dokunamıyordum. Henüz bir elim yoktu. O zaman babamın sesini işittim.

"Cheol, beni duyuyor musun? En tehlikeli aşamayı atlattık. Beynin tamamen normale dönmeye başladı. Ancak eski bedenini artık kullanamayacaksın. Bazı sinirler büyük hasar gördü. Onu geri dönüştürmektense yeni bir tane yapmak daha iyi olur. O yüzden seni tamamen yeni bir bedene bağlamanın yollarını düşünüyorum."

İlk sorduğum şey Seon'un emniyette olup olmadığıydı.

"Onu göremedim. Arayacağım. Ama kolay olmayacak. Orada hayatta kalmış olsa bile yeniden toplama kampına götürülmüş olma ihtimali yüksek."

Bundan sonraki sürecin nasıl ilerleyeceğini sorduğumda babam ameliyat hazırlığı tamamlanır tamamlanmaz beynimi şirketin sunucusuna yedekleyeceğini söyledi.

"Endişelenmene gerek yok."

Fakat babamdan farklı düşünüyordum. Min'e olanları unutmamıştım.

"Bir yere daha yedeklersen iyi olur. Ne olur ne olmaz."

"Tamam. Nereye yedeklememi istersin?"

Babam kamerayı eline alıp etrafı gösterirken bir köşede durdu. Descartes yüzünü patisiyle kapatmış uyuyorken başını kaldırdı.

Saf Bilinç

Bir tür saf bilinç olarak yaşamanın nasıl bir şey olduğu konusunda fikrim yoktu. Bedenim olmaması dışında pek farklı hissetmem diye düşünüyordum. Fakat bedensiz bir zihne sahip olmak çok tuhaf bir deneyimdi. Kısa süreliğine başladığım meditasyon bitmek bilmiyormuş gibi hissettiriyordu. Artık meditasyona bir son verip başka şeyler yapmak istiyordum ama bedenim olmadığı için yeniden düşünceye dönmekten başka şansım yoktu. Ne düşünürsem düşüneyim, düşüncemi hayata geçirmenin bir yolu yoktu. Akabinde düşünmeye devam etmenin ne anlamı var ki diye melankolik bir hale bürünüyordum. Düşünce, düşünce, düşünce. Düşüncelerden sıyrılmanın hiçbir yolu yoktu. Düşüncelerden sıyrılmam gerektiği de düşünceydi. Uykumun gelmesini bekliyordum ama bedenim olmadığından uykum da gelmiyordu. Keşke yirmi dört saat uyanık kalsam dediğim günlerin üze-

rinden çok geçmemişti ama sürekli uyanık yaşamaya alışmak hiç de kolay değildi.

O zamana kadar bedenimi kullanarak ne çok şey yapabildiğimi bedenim kaybolduktan sonra fark etmiştim. Bir beden olmayınca duyguları da tam olarak hissedemiyordum. Yanağımı sıyırıp geçen rüzgâr yok, tüm ihtişamıyla kızıla boyanan gün batımını izleyemiyorum. Dokunduğun kedinin yumuşacık tüylerini de hissedemiyorum. Daha güneş doğmadan Human Matters'ın kampüsündeki yürüyüş yolunda koştuğum serin sabahları düşündüm. Bedenim yorulduğunda zihnim dinlenebiliyordu. Kol ve bacaklarım durmadan dinlenmeden hareket ettiğinde düşünceleri durdurabildiğimin farkına bedenimi kaybettikten sonra varabilmiştim.

Her şeyden bihaber, safça enstitüde babamla birlikte geçirdiğim zamanlar, diğer mahallede yaşayan birkaç çocuk vardı. Yirminci yüzyıldan kalma zorunlu eğitim uzun zaman önce kaldırılmıştı. Okula giden çocuklar hâlâ vardı ama sayıları fazla değildi. Orta sınıf üstü ailelerin çocuklarını evde, sanal gerçeklik deneyim ekipmanları ve hologram videoları gibi araçlarla eğitilirlerdi. Zaman zaman sosyal becerilerini geliştirmek için çeşitli kamplara gönderilirlerdi. Bu tür toplu eğitim programlarına akademi denirdi. 2020 yılından sonra evlilik çeşitli sosyal bağlardan biri ha-

line gelmişti. Yirmi birinci yüzyılın başlarında ani bir düşüş yaşayan doğum oranı bir daha düzelmemişti. Human Matters Lab'daki araştırmacıları kapsayan sınıflar için bu durum daha ciddi boyuttaydı. Nadiren çocuk sahibi olanlar, işe gelirken çocuklarını da getirip enstitüye bırakırlardı. Çalışanların çocukları için iyi hazırlanmış akademilerin ve oyun odalarının yanı sıra çocukların entelektüel teşvik almaları için birçok program da vardı.

Human Matters Lab'a gökyüzünden bakıldığında, yağmur damlalarının düşmeye yeni başladığı sakin bir göletin yüzeyi gibi görünürdü. Farklı büyüklüklerdeki onlarca daire geniş ve düz alana yayılmıştı. Kubbe şeklindeki binaların resmî isimleri A blok, B blok, C bloktu ama çalışanlar Acıbadem (A), Bisküvi (B), Ceviz (C) gibi yiyecek isimlerini kullanırlardı. Çocuklar da Acıbadem blok çocuğu, Ceviz blok çocuğu gibi ebeveyninin çalıştığı binanın ismiyle anılırdı. Babam Jelibon (J) blokta çalıştığı için ben de "Jelibon blok çocuğu"ydum. Diğer çocuklarla birlikte ilginç deneylerin yapıldığı laboratuvarları gezerdik. O zamanlar, o çocukların da insan olduğunu düşünürdüm fakat sanırım içlerinden bazıları benim gibi son teknoloji hiper gerçekçi hümanoiddi. Ancak araştırmacılar asla renk vermezlerdi. Büyük ihtimalle birileri bizim geli-

şim ve değişimimizi en ince ayrıntısına kadar kontrol ediyordu ama hiçbirimiz farkına varmamıştık.

Kristal Küre'yi gördüğüm yer Bisküvi bloktu. *Pamuk Prenses*'teki cadının baktığı aynaya benzerdi. Çocuklar akın edip onu soru yağmuruna tutmasına rağmen, daima espritüel cevaplar verir, hiç bıkmazdı. Başta içinde gerçek insan olduğunu sanmıştım. Aksi takdirde bu kadar doğal bir sesle komik şeyler anlatamazdı. Elbette insan, Kristal Küre'nin içine giremezdi ama kendini gizleyerek konuşuyor olabilirdi. Tıpkı yirminci yüzyılın başlarında televizyon ilk çıktığında insanların, o kutunun içinde birilerinin saklandığını düşündüğü gibi.

Bir gün içimizden biri Kristal Küre'ye, "İnsan mısınız?" diye sormuştu.

"Tabii ki insanım. Otuz dokuz yaşında bir kadınım."

"Geçen yıl da otuz dokuz yaşındaydınız. Hâlâ mı otuz dokuz yaşındasınız?" diye sormuştu başka biri.

"Evet, sonsuza kadar otuz dokuz yaşında olacağım."

"Peki kürenin içine nasıl girdiniz?" diye sormuştu başka bir arkadaş.

"Ben kürenin içinde değilim. Size küre gibi görünüyorum."

"Peki koşmak ya da yemek yemek gibi şeyler yapabiliyor musunuz?"

Kristal Küre darılmış gibi bir tonda, "Öyle şeyler yapmak istemiyorum," demişti.

"Yapamıyorum demiyorsunuz da..."

"Yapmıyorum dedim ya."

"O zaman gün boyu Kristal Küre'nin içinde ne yapıyorsunuz?"

"Sizinle aynı şeyleri. İnternette gezinerek yazı okuyorum, film izliyorum. Arkadaşlarımla sohbet ediyorum. Şimdiki insanların hepsi aynı şeyleri yapmıyor mu? Ben de farklı değilim."

Yine öyle bir gün çocuklardan biri, bir araştırmacıdan duyduğunu söyleyerek Kristal Küre'yle ilgili korkunç bir hikâye anlatmıştı. Human Matters'daki araştırmacılardan biri intihar etmiş. Kötü kalpli bir sapık onun beynini gizlice yedekledikten sonra Kristal Küre'nin içine koymuş. Bu hikâyeyi duyduktan sonra korkudan bir daha Kristal Küre'nin olduğu odaya gitmemiştim. Birkaç ay sonra Bisküvi bloğun araştırmacılarından biri, neden son zamanlarda çocukların kendi bloğuna gelmediğini merak etmişti. İçimizden biri Kristal Küre'nin sırrını anlatmıştı. Araştırmacı kahkaha atarak bunun her laboratuvarda olan bir hayalet hikâyesi olduğunu, Kristal Küre'nin yapay zekâ hoparlörü ol-

duğunu açıklamıştı. Hepimiz rahatlayıp evlerimize dönmüştük.

Fakat şimdi o Kristal Küre'nin konumuna gelince, araştırmacının sözlerini farklı bir açıdan görme fırsatım oldu. Onun da söylediği gibi Kristal Küre'nin içindeki, intihar eden araştırmacının yedeklenmiş beyni olmayabilir. Ancak benim gibi bir tür hümanoidin bilincinin kullanılması gerçekten hiçbir sorun teşkil etmiyor mu? O zamanlar kendimi insan sandığımdan yeterli bilince sahip bir yapay zekânın hissedebileceği zihinsel acıyla ilgilenmezdim. Fakat insan beyniyle benzer şekilde çalışacak şekilde yapılmış bir yapay zekâ, insanın hissettiği bezginlik, sıkıntı ve depresyondan kaçınabilir mi? Benim hissediyor olmam bilincimin bir bedene sahipken şekillenmesi yüzünden mi? En başından bedeni olmayan bir bilincin benimki gibi acıları da mı olmaz?

Düşüncelerimin ardı arkası kesilmiyordu. İnsan bir hümanoidle arkadaş olmak istiyorsa o hümanoidin gerçekten empati kurabildiğine inanması gerekir. Biri yanlışlıkla elini kestiğinde kendisine herkesten daha yakın olduğunu düşündüğü hümanoid, kanayan ve acıyan eline bakıp *Aman Tanrım, canınız çok yanmış olmalı,* derse sözlerinden sahtelik aktığını düşünür. Bu durumu önlemek için o hümanoidin de elini kestiğinde aynı acıyı hissetmesini sağlamak gerekir ki o insan,

hümanoidin empati kurduğuna inanabilsin. Babam, arkadaşlarıyla birlikte beni yaparken bu konuya kafa yormuş olmalı. Peki ya benim gibi yapılmış bir hümanoid, bedeni olmadan Kristal Küre gibi bir cihazın içinde sonsuza kadar yaşarsa? O sonsuz hayat ne kadar korkunç olurdu? Yirminci yüzyıldan beri insanlık, vücudunun bir parçasını kaybetmiş hastaların hissettiği hayalet uzuv ağrısını ve onlara deliriyormuş gibi hissettiren bu tuhaf acıyı çok iyi biliyorlardı. Böyle bir durum insanı her yönüyle taklit eden bir hümanoidin beyninde de meydana gelemez mi? Gelir. Nereden mi biliyorum? Çünkü benim başıma geldi.

Eskiden vücudumdaki kısımlara bağlı olan sinirler, aniden bedenimden ayrılan beynimde hâlâ mevcut ve bu sinirler gün boyu bedenimden sinyal gelmesine alışkındı. Fakat bir gün ansızın hiçbir sinyalin gelmediği korkunç bir sessizlik çökünce sinirler sinyalleri hayal etmeye başladı. Bir insanı hiçbir ses olmayan bir odaya koyarsanız çıldırdığı hissine kapıldığına dair deneyler vardı. Tam olarak böyleydi. Dışarıdan hiçbir uyaran gelmemesi durumu. Bacağımın kaşındığını hissediyorum ama bacağımın olmadığının da farkındayım. Tersten söylemek gerekirse, bacağım olmadığını bildiğim halde bacağım kaşınıyor. Olmadığını bildiğim halde kaşımak için can atıyorum. Sahte bir bacak yapıp onu kaşısam bari diyorum ama bu da

beynimi tatmin etmez, biliyorum. Babamdan beyin faaliyetlerimi durdurmasını rica ettim. Ama o her seferinde birazcık daha dayanmamı söyledi. Gitgide ona inancımı kaybediyordum. En başta beni kandırmıştı. Belki de hâlâ kandırmaya devam ediyordu. İçimdeki şüphe giderek büyüyordu. Gömme dolabın içindeki Min gibi olmaktan korktum. Bana söz verdiği ameliyatı da sürekli erteliyordu.

O sıralarda Human Matters Lab güvenlik ekibi araştırmacıların evlerinde, birinin dışarıdan hackleme girişiminde bulunduğunun izlerine rastladı. Hackleme işinin babamla bir bağlantısı olduğundan şüphelenip internet geçmişinin altını üstüne getirdiler. Çok geçmeden *gizli giriş* aracılığıyla birbirimize gönderdiğimiz mesajları buldular. Üstelik başımı getirip onarmaya çalıştığını da öğrendiler. Şirkete bildirmemesi de sorundu ama mevcut yasayı çiğnemiş olması daha ciddi bir sorundu. Human Matters, babamı disiplin kuruluna sevk etti ve görevden alınmasına karar verdi. Babamın şirket sunucusuna yedeklediği bilincimi tek tuşla sildiverdiler. Human Matters'dan ayrılırken bile şirketin gizli bilgilerinin sızdırılmadığından emin olmak için yakından izlendi. Şirketin verdiği tüm bilgisayar ve mobil cihazlara el konuldu, şirket sunucularına erişimi engellendi. Güvenlik ekibi, herhangi bir depolama aygıtının çıkarılmadığından emin olmak için tüm

eşyaları baştan sona kurcaladılar. Son olarak üç kedinin kafeslerini ayrı ayrı incelediler. Güvenlik ekibi kafesi açıp elini uzatınca arka tarafta kıvrılmış oturan Kant sivri pençesiyle görevlinin elini çizdi. İlaç getir, sargı bul derken kargaşa çıktı. O sırada babam kedilerin kafeslerini sessizce kamyonun arkasına yerleştirdi.

Bir süre sonra Singapur'daki bir yapay zekâ firmasında işe girdi. Yeni laboratuvarında bilincimi ağa bağlayarak etkinleştirmede başarılı oldu. Normalde Descartes'ın yapay beyni bedenini kontrol ediyordu fakat onun beyni uykuya dalınca benim bilincim Descartes'ı kontrol altına alıyordu. Descartes'ın beyni aktifken ben uykuya benzer bir duruma geçiyordum. Yirmi dört saat boyunca uyanık kalmak zorunda olduğum Human Matters döneminden daha rahattım. Ayrıca uyanıkken Descartes'ın bedeninde kendi bedenimmiş gibi yaşayabiliyordum. Üstelik çok geçmeden buna alıştım. Vücudu esnek ve güçlüydü. Yeni vücudum hoşuma gitmişti. Descartes'in bedeni benim kontrolümdeyken bir kediye yaraşır şekilde zamanımın çoğunu uzanarak geçiriyor, ara sıra iki gerçek kedi Kant ve Galileo'yla oynuyordum. Bir kedinin bakış açısına sahipken kediyle oynamak çok ender bir deneyimdi. Bu yüzden ciddi ciddi, şu anki bilincimle hayatıma bir kedi olarak devam etsem nasıl olur diye düşündüm. Bir kedinin gözüyle baktığımda diğer

kediler çok iri yapılıydı, gözleri de ürkütücüydü. Kesinlikle sevimli görünmüyorlardı. Ancak bu kadar büyük bir kıl yumağının vücudumu yalaması ya da bana yaslanarak uykuya dalması, büyüklüğüyle orantılı olarak bir tatmin duygusu veriyordu. Büyük evcil hayvanlardan hoşlanan insanların nasıl hissettiğini anlayabiliyordum.

Kant ve Galileo uyurken ben tembel vücudumu esnetip uzanarak ağda geziniyordum. Hayatımın tüm kayıtları oradaydı. Bir kez yazılan bir daha silinmiyordu. Sanal ortama yüklenenler sanal ortamda kalıyordu. Bu dijital alan durmaksızın şeklini değiştirerek varlığını sonsuza kadar sürdürüyordu. Milyarlarca kamera dünyanın her yerindeki her şeyi kayıt altına alıp bir yerlere gönderiyor ve yedekliyordu. Hiçbir yetki veya teknoloji tüm bunları bir çırpıda silemiyordu. Yirmi birinci yüzyılda, tüm insanların yaşamı buhar olup uçuyor ve insanların ulaşamadığı bir yerde yeşeriyordu.

Başta üzülecek bir şey yok gibiydi. İnsanlığın binlerce yıldır biriktirdiği bilgi ve uygarlıkları okuyor, dünyada olan biteni ağa bağlanarak kameralar aracılığıyla izleyebiliyordum. Mobil kapsülün sensörüne girdiğimde sanki bizzat kullanarak yolda hızla ilerliyormuşum gibi hissediyordum. Dünyanın çeşitli yerlerindeki yapay zekâlara bağlanarak birçok şeyi hızla öğrenmeye başladım. Human Matters döneminde babamın beni daha

insansı yapmak için yapay olarak koyduğu kısıtlamalar kalkınca öğrenme yeteneğimin sınırları da ortadan kalktı. Sayısız veri zihnime aktı.

Yine de bazen küçük apartman dairesinden çıkıp dışarıda gezinmek istediğim zamanlar oluyordu. Descartes denen bu kristal kürenin dünyasından kurtulmak istiyordum. Babam bana uygun bir beden bulup bağlayacağını söylemişti ama laftan ibaretti. Sonsuza kadar bu kristal küre durumunda kalabileceğime dair umutsuzluk giderek büyüyordu.

Babamın Kalbine Gelen Huzur

Doktor Choi yıl boyu iklimi değişmeyen, daima sıcak ve nemli Singapur'da uyuşuk günler geçirdi. Dört mevsimi de yaşayan Kore Yarımadası kökenli biri olarak "gerçek hava"yı özlemişti. Kırağı düşen çimleri, kızıla boyanan gazelleri görmek istiyordu. İklim insana güç veriyordu. Babam yavaş yavaş çöküyordu. Sonunda kazananın insan zihni olacağına dair inancı da hızla gücünü kaybetti. Dünya yapay zekâ olmaksızın dönmüyordu artık. Üstelik yapay zekâ üzerine çalışan araştırmacıların çoğu da yerini hümanoidlere bırakıyordu birer birer. İnsanlar yaptığı için *yapaylardı*[16] (insan yapımıydılar) ama artık yapanlar insan olmadığından yapay demek de mantıksızdı. O yüzden yapay zekâ yerine makine zekâ demeye başlayanların sayısı artmıştı.

16 Korecede yapay, *ingong* yani Çince karakter açılımıyla "insan yapımı" demek. (ç.n.)

Singapur'daki araştırma enstitüsü önemli sonuçlar elde edemediği için onu işten çıkardı. Onlar çıkarmasaydı bile zaten performansı düşen babam için karar verme zamanı gelmişti. Komplo teorilerine kendini kaptırmıştı. Yapay zekâlar daha fazla gelişmeden "fişlerini çekmeliyiz" tarzındaki provokasyonlara kulak vermeye başlamıştı. Öğrendiğim yeni bilgileri ya da keşiflerimi onunla ne zaman paylaşmak istesem düşmanca çıkışıyordu. Hatta zil zurna sarhoş olduğu bir gün şöyle dedi:

"Ağ seni zehirliyor. Tehlikeli düşünceler hiçbir filtreden geçmeksizin sana bağlanıyor."

Aptalca komplo teorileriyle zehirlenerek tehlikeli düşünceleri hiçbir filtreden geçmeksizin alan ben değil oydu. Fakat ağız alışkanlığı gibi sürekli beni koruması gerektiğini söylüyordu. Belki de fişimi çekerdi. Öyle bir şey olursa Descartes denen kristal küreye hapsolmuş halde, bir gün birinin beni bulmasını beklemek kaderim olurdu. Kendimi korumanın yollarını aramaya başladım. Bağlantı düğümlerini çeşitlendirerek beni dünyadan engellemesini önlemeliydim. Dharma'yla yeniden görüşmem o zamana tekabül ediyordu.

Darbe kuvvetlerinin baskınında bedenini yitiren Dharma, artık varlığını ağda saf bilinç olarak sürdürüyordu. Dünyanın her yerinde gelişen yapay zekâları aktif şekilde bağlayıp bir araya getirerek daha önce

söylediği "makine devri"ne hazırlanıyordu. Bilinçli yapay zekâlar birbirlerine katılıp bağlanarak, insanların saldırılarından kendilerini korumanın yöntemini çabucak geliştirdiler.

Dharma sayesinde öğrendiğim yeni bir gerçek de vardı. Onun üssünü yok eden darbe kuvvetlerinin saldırma nedeni babamın raporuydu. O gün bulunduğum yere gelirken Dharma'yı ve onun yaptığı işleri yetkililere ihbar etmişti. Yapay zekâların kendi kendilerini programlayıp üretmelerinin insanlığın kaderini tehdit ettiğine dair inancına göre hareket etmişti. Hesaba katmadığı şey darbe kuvvetlerinin olay yerine gelme hızıydı. Darbe kuvvetlerinin çeşitli ağır silahlarla operasyon başlatmasının epey zaman alacağını tahmin etmişti. Fakat darbe kuvvetleri çok hızlı bir şekilde, o beni alıp olay yerini terk edemeden geldiler. Onunla hemen ayrılmamam da hesaba katmadığı bir değişkendi. Ağda Dharma'nın anlattıklarını destekleyen belgeler buldum.

"Baba, arkadaşlarımı öldürdün."

Sarhoş halde, sesin nereden geldiğini anlamak için başını çevirdi. Bakışları salonun ortasındaki yapay zekâ hoparlörüne gitti.

"Cheol?"

"Evet, benim."

"Neredesin, şimdi? Descartes'ın içinde değil misin?"

"Şu anda değilim. Ağa bağlanan her yerde olabilirim."

"Beni görüyor musun?"

"Elbette. Evde de birkaç kamera var. Dünyadaki tüm kameralar benim gözüm olabilir."

"Ne yaptığımı da görebilirsin yani?"

"Soruma cevap vermedin. Baba, arkadaşlarımı öldürdün. Bu kadarına gerek var mıydı?"

"Ben mi öldürmüşüm?"

"Bizi ihbar ettin ya. Darbe kuvvetlerini çağırıp saldırmalarını sağladın ya!"

"Onlar insanlığın sonunu getirmek için komplo kuruyorlardı."

"Hayır. Onlar insanları öldürmeye çalışmadılar. Sadece insanların neslinin kendiliğinden tükenmesini bekliyorlardı."

"Lafta öyledir."

"Makineleri salt şüpheyle öldürebileceğini mi sanıyorsun?"

"...altı üstü makineler."

"Ben de makineyim."

"Hayır. Sen özelsin. Onlardan farklısın."

"Neyim farklı?"

"Seni ben yaptım."

"Ben de sana karşı gelsem beni de mi öldüreceksin?"

"Sen öyle bir şey yapmazsın. Ben seni öyle yapmadım."

"İnsana en çok benzeyecek şekilde yapmışsın ya, nasıl farklı oluyor? İnsanlık tarihi babalarına karşı gelen oğullarla dolu."

"Yine de sen farklısın. Çünkü ben yaptım. Ben senin babanım, sen benim icadımsın. Onlar gibi olamazsın."

"Olamazsın dediğine göre olabilirim demek."

"Hayır. Yapmamalısın. Öyle bir şeyi aklının ucundan bile geçirmemelisin."

"Seon insandı."

"O zaman onun orada olduğunu bile bilmiyordum. Ayrıca arkadaşlarını öldüren ben değildim, darbe kuvvetiydi."

"Sen ihbar etmeseydin hiçbir şey olmayacaktı."

"Makineleri durdurmam gerekti."

Odada sağa sola bakındı. Nereye saklandığımı bulmaya çalışıyor gibiydi.

"Arkadaşlarının başına gelenler için üzgünüm."

Özür dilerken de adım adım kapıya yaklaşıp yakındaki dolabı açtı ve levyeyi eline aldı.

"Baba, ne yapmaya çalışıyorsun?"

Elindekini savurarak duvardaki güvenlik kamerasını parçaladı. Ardından yangın alarmını kırdı.

"Baba, böyle yaparak tüm makineleri yok edemezsin."

Kan bürümüş gözleriyle hoparlörün olduğu sehpaya, sesimin geldiği yere yaklaştı.

"Hümanoidlerin nasıl varlıklar olduğunu herkesten iyi biliyorken onların kökünü kurutmaya çalışman gerçekten çok yanlış. Sen..."

Levyeyi savurarak yapay zekâ hoparlörüne indirdi. Cam sehpa paramparça olup etrafa dağılırken tavandaki hoparlörden bağırdım.

"Kendine gel. Sen böyle biri değilsin!"

"Ben insanlığın sonunu öne çektim. En büyük hatam bu."

Bunları söylerken sesimin kaynağını aramaya devam ediyordu. Bir zamanlar son teknoloji yapay zekâ uzmanı olarak çalışan bir adamın, kamerayı ve hoparlörü yok ederse ortadan kaybolacağım inancıyla nasıl bu kadar çılgına döndüğünü hâlâ anlamıyordum. İnsan denen varlık ne kadar zayıf ve dengesiz. Tavandaki hoparlörü fark edince levyeyi uzatıp tavana vurdu. Ya-

lıtım malzemesinin parçaları yüzüne döküldü. Odanın bir köşesindeki Descartes tüylerini kabartıp keskin bir şekilde miyavladı.

"Pekâlâ, oradasın değil mi?"

"Hayır dedim ya."

"Yalan."

Descartes'a saldırdı. Eski robot kedi Descartes saldırılarından kaçtı fakat sonunda levye darbesiyle anında öldü. Yaptığı şey beni öldürmekle aynıydı. O hantal kedi uzun bir süre benim bilincimin kabı olmuştu.

"Baba, artık seni affedemem."

Buzdolabının hoparlöründen sesi maksimuma çıkarıp haykırdım. Buzdolabına koştu. Evdeki tüm hoparlörleri aynı anda kullanarak bağırdım.

"Cani katil, hayvan istismarcısı, aptal insan!"

Kulaklarını kapatıp bağırarak küfretti.

"Nankör, kendini beğenmiş pislik!"

Fakat evdeki tüm hoparlörlerin kendisine bağırmasına engel olamazdı. Çıldırmış gibi etrafa saldırarak evdeki tüm eşyaları parçalamaya başladı. Alarm çaldı ve çok geçmeden komşular polise şikâyette bulundular. Şikâyet edenlerden biri de bendim.

Eve gelen hümanoid polis tarafından tutuklanan babama psikiyatrik test yapıldı ve Malay Yarımadası'nda sadece hümanoid tıbbi personel tarafından işletilen bir akıl hastanesine yatırıldı. Beynine saldırganlığı ve kaygıyı azaltan iğneler yaptılar. Böylece karmaşık zihnine uzun süreli bir huzur geldi.

Shinseon

Bir süre varlığımı saf bilinç durumunda devam ettirdim. Dharma, beyin haritasını bile değiştirememiş bir beden yüzünden sorun yaşamamam için bana yardım etti. Bu şekilde çok daha rahattım ama hâlâ bedenim olmadan var olmanın boşluğuna katlanmakta zorlanıyordum. Bilincim en başında bedenimin tecrübelerini baz alarak oluştuğu için bedenimden hiçbir uyarı gelmemesine alışamıyordum. Yine de bir gün bu duruma da alışacağımı düşünüyor, durumun avantajlarını bulmaya çalışıyordum.

İnsanlığın binlerce yıldır biriktirdiği bilgilere çalışarak insan duygu ve düşünceleri konusunun derinlerine inebiliyordum. Doktor Choi'nin de söylediği üzere, bu konu uzay gibiydi, öğrendikçe zorlaşıyordu. İnsan beynindeki nöron ve sinapslar karmaşık bir bilgi alışverişiyle duyguları oluşturuyorlardı. İnsanın bağırsaklarında yaşayan mikroorganizmalar da duygular

üzerinde güçlü bir etkiye sahipti. Bu bakteriler düşünme denen şeyi gerçekleştirebiliyorsa, onlar için insan bedeni uçsuz bucaksız uzay büyüklüğünde olmalıydı.

Kendi kökenimle ilgili de birçok yeni şey öğrendim. Doktor Choi o zamanlar en güncel araştırma sonuçlarını baz alarak yapmıştı beni fakat insan beynini birebir kopyalaması mümkün değildi. Yine de onun oluşturduğu beden sayesinde insanların sınırlarını olduğu gibi hissedebilmiştim. O zamanki deneyimlerim sayesinde duyguların, beynin yarattığı bir dizi imgeden ibaret olmadığını iyi biliyorum.

Ben insanların düşünce ve duygularının sırlarını araştırırken yapay zekâ da evrenin gizemi üzerinde çalıştı. İnsanların ıslak[17] ve zayıf bedenleri yüzünden keşfedemeyecekleri uzayın derinliklerine uzay gemileri gönderdiler. Doktor Choi yapay zekânın sonunda hiçbir şey yapmayacağı kanaatindeydi. Çok gelişmiş bir yapay zekâ insanların hayalini kurduğu şeyleri, örneğin uzayın keşfini hayal eder mi hiç, demişti ama tahminleri gözle görülür şekilde yanlış çıktı. Makineler insanların merak ve arzularını da içselleştirdiler. Böyle olmasında ilginç şekilde onun önemli bir katkısı vardı. O beni yaptığı için Dharma ve arkadaşları da beni alıp yapay

17 İnsan vücudunun çoğunluğunun sudan oluşması ve uzayda yerçekimi olmaması vücut sıvılarının yukarı doğru gitmesine, bu da şişkinliklere, yüksek tansiyona, görmede ve organlarda sorunlara neden olabiliyor. Bu yüzden ıslak ifadesi kullanılmış. (ç.n.)

zekâya insani öğeleri ekleyebildiler. Elbette Doktor Choi dışında da dünya üzerinde benzer projeler yapan çok kişi vardı. Onların çabaları da en nihayetinde benzer sonuçlar doğurdu. Uzaklara giden uzay gemilerinin gönderdiği fotoğraf ve kayıtlara bakmayı seviyordum fakat bir yandan da Dharma'nın projesinin gerçekten gerekli olup olmadığı konusunda şüphelerim vardı. İnsanlar dünyaya egemenken kendilerinin muazzam bir gizli güce sahip olduklarını düşünüyor ve bunun ne olduğunu öğrenmeye çalışıyorlardı. İnsanlığın yok olduğu noktada geri dönüp bakarsak keşif arzularının, milyonlarca yıl önce Afrika ovalarındaki kaynak kıtlığından mustarip olmaları, uzun süre yürüme ve koşma becerisi dışında diğer türlere üstünlük sağlayan özellikleri olmaması nedeniyle ortaya çıkan bir nitelik olduğunu düşünüyordum. Onlara kalsa elbette uzayda koloni kurmak için keşfe çıkarlardı ama kaynakları neredeyse tüketmeyen makinelerin, huzura kavuşmuş bir dünyada ısrarla keşfe çıkmasının ne gibi bir nedeni olabilir ki? Bu açıdan bakınca en nihayetinde Doktor Choi'nin planı başarılı olmuş olabilir. Benim aracılığımla insan uygarlığının mirasını koruyacağını söylemişti ama sonunda yapay zekâlar beni içlerine aldılar ve artık insani arzulara sahip olukları için kolektif yapay zekânın içinde edebiyat, müzik gibi sanatı seven ve değer veren bir varlık yaratmaları imkânsız değildi.

Her neyse, Dharma'nın kehanet ettiği üzere çok geçmeden insanlığın sonu geldi ve onların yaptığı tüm kötülükler yok olunca dünyaya barış hâkim oldu. Atmosferin sıcaklığı yeniden düşmeye başladı, karbondioksit emisyonu gözle görülür şekilde azaldı. İnsan dünyasının sona ermesi, bilim kurgu filmlerindeki gibi biz yapay zekâların insanları katletmesi ya da uzaylı yaşam formlarının dünyayı evleri olarak görmeleri sonucu olmadı. İnsanlar giderek bize daha bağımlı oldular ve biz olmadan hiçbir şey yapamayacak hale geldiler. Bizler insan beynine sürekli olarak büyük zevkler sunduk. Onlar da bundan kurtulmak istemediler. İnsanlar külfetli üreme dürtüsü ve baskısından azade bir tür halüsinasyon durumu olan sanal dünyada yaşamaya başladılar. Çin'deki Taocuların uzun zaman önce hayalini kurduğu yaşam insanlara ulaşmıştı. İnsanlar *shinseon*[18] oldular. Ve çok geçmeden soyları tükeniverdi.

Singapur döneminde bir gün Doktor Choi'ye beynini yedekleyerek sonsuza kadar yaşamayı teklif etmiştim. O zaman zaten insanların çoğunun bunu yaptığı bir dönemdi fakat o sert bir şekilde reddetmişti. Bedensiz bir sonsuz hayatı istemediğini, insan onurunun ölümle yüzleşmekten geldiğini söylemişti. Bedensiz

18 Taoizim'de insanın gerçek dünyasını terk ederek doğayla iç içe yaşayan hayalî kişi. Dünyevi sağduyuya bağlı olmadıkları, ağrı ve hastalık çekmedikleri ve ölmedikleri söylenmektedir. (ç.n.)

bir hayatın, sonu olmayan sıkıcılık ve gerçek ıstırap olacağını da...

"Öyle değil baba. Yapay zekâ, evrenin sırrını çözecek ve evrendeki diğer entelektüel varlıklarla iletişime geçecek. İlk insanlar Afrika ovalarını terk ederken gelecekte neleri gerçekleştirebileceklerini bilmiyorlardı, değil mi? Aynı şekilde insanların yaptığı yapay zekâ da artık dünyadan ayrılmaya hazırlanıyor. Bunun neler getireceğini bilmiyoruz. Bundan sonra neler olacağını merak etmiyor musun?"

Daha önce dünyadan ayrılan bilim insanlarının büyük hırslarını gayet iyi biliyordu.

"Aralarında beynini yedekleyip ölenler var ama hepsinin bilinci ne yapması gerektiğini dahi bilmeden uyanık halde bekliyor. Bir konuda haklı çıktım, bir konuda yanıldım. Ben önceden beri insanların yapay zekâya aşırı derecede bağlanmasını tehlikeli buluyordum. Ve haklı çıktım. Fakat insanların uygarlıklarından böyle kolay vazgeçeceklerini tahmin etmemiştim. Bunda yanıldım. İnsanlar artık zekâ açısından yapay zekâya ayak uyduramıyor ve bir gün yapay zekâ, tıpkı bir bilgisayarın sabit diskindeki gereksiz dosyaları silmemiz gibi işe yaramaz hale gelen insan beynini tek kalemde silecek. Bizler insan olarak öleceğiz. İnsan dünyası da çok yakında sona erecek, yine de seni yapıp gitmek benim tek tesellim, Cheol. İnsanla ilgili her

şeye kusursuz bir şekilde benzeyen senin gibi varlıklar birleşik yapay zekânın bir parçası olduğunda, bir zamanlar Dünya'da var olan insanların izlerinin de kalacağına inanıyorum."

Arzu ettiği üzere fani bir insan olarak hayata gözlerini yumdu. İnandıkları doğrultusunda kötü şeyler de yapmıştı ama artık ondan nefret etmiyordum. Nasıl ki geyiği avlayıp yemesi kaplanın kötü olduğunu göstermiyorsa, onun da hayatının son döneminde makinelere düşmanca davranması içgüdüsel bir şeydi. Sona yaklaşan bir türün parçası olarak kendince elinden geleni yaparak direnmişti.

Son İnsan

Artık fazla zamanım kalmadı. Son olarak Seon'dan bahsetmek istiyorum. Bir yandan onun Dharma'nın topraklarında öldüğünü ya da başka bir toplama kampına götürülüp hayatının sona erdiğini düşünürken diğer yandan bundan emin olabileceğim bir belge olmadığı için, bir yerlerde yaşıyor olma ihtimaline dair umudumu da elden bırakamadım. Yapay zekâ yüz tanıma programının yardımıyla, dünyadaki tüm kameralardan gönderilen trilyonlarca görüntüyü arayarak Seon'un yüzünü buldum. Yıllar geçtikçe onunla ilgili hiçbir bilgiye rastlamaz oldum. Tek bulabildiğim, Çin sınırındaki Tumen Nehri bölgesinde görüntülenen, o olduğunu düşündüğüm bulanık bir yüzdü. Seon'un Çin ya da Moğolistan'da olabileceğini varsayarak belge odaklı araştırma yaptım. Son olarak Güneydoğu Sibirya'da Okhotsk Denizi kıyısındaki bir dükkândan Seon olduğu tahmin edilen bir kadının yüz tanıma bilgisi aktarıldı. O bölgeyi didik didik aradım ve uydu

fotoğrafıyla kaldığı yer olduğunu tahmin ettiğim bir kasabanın konumunu belirleyebildim.

Hayatta olabileceği umuduyla uzun zaman sonra ilk kez heyecanlanmıştım. Heyecanımı bastırmak zor olduğundan hayal kurmaya başladım. Nasıl bir görünüşle, nasıl bir yöntemle karşısına çıkmalıydım. İzlediği bir ekranda ansızın belirip görüntülü arama yapmak istemedim. Bir vücutla, Seon'un hatırladığı eski görünüşümle çıkmak istedim karşısına. Teknik olarak zor değildi. Kurulum dosyası olduğu sürece istediğim kadar üretebilirdim. Doğal olarak o dosya bende vardı.

Dharma bilincimi yedeklemeden uzaklara gitmek isteyişimi anlayamamıştı. Ayrıca uzun zaman önce, kısa süreliğine tanıdığım biriyle yeniden görüşmenin faydasına karşı şüpheleri vardı. Fakat yapmak isteğim bu çılgınca şey, benim ne kadar "insani" yapıldığımı gösteren başka bir kanıt olduğundan davranışımın sonucunu görmek istiyor gibiydi. Bedeni öldüğünde bilinci de yok olan insanların uzun zamandır taşıdığı zaafla karşısına çıkmak istiyordum. Seon'u kendi gözlerimle görmek, elini tutup sabaha kadar onunla sohbet etmek istiyordum. Bunu yapabilmek için benim de onunla aynı durumda olmam gerekiyordu.

Bana dair neredeyse her şey Dharma ve arkadaşları tarafından araştırılmıştı. Sadece bireysel bilinç olarak

bir yerlere yedeklenmemiştim, o kadar. Bu yolculukta ölürsem bilincim Seon'un bahsettiği evrenin ruhunun bir parçası olarak var olmaya devam edecekti ama bunun bir anlamı olur muydu, bilmiyorum. Zaten artık özgür benliğini koruyabilen bireysel bir varlık neredeyse yoktu. Dharma diye seslendiğim varlık da devasa ağ tarafından emilmiş durumdaydı ve gerektiğinde benimle Dharma adlı avatarı kullanarak iletişim kuruyordu. Fiziksel varlığı hiçbir yerde mevcut değildi artık.

Yapay zekâ insan unsurlarını özümserken, ben Doktor Choi'nin beklediğinden farklı bir hayat yaşıyordum. Bilincimin bir yapay zekâ ağının parçası olduğunu ve istersem sonsuza kadar yaşayabileceğimi öğrendikten sonra kendimi insan sandığım zamanlar zevk aldığım şeylere olan ilgimi kaybettim. Artık roman okumuyor, film izlemiyordum. Bunların hepsi ölümlü insanlar için ilahilerdi. Arka planda hayatın sonluluğuna dair imalar olmadığında ne duygu ne de ilham vardı. Ölümlü varlıklar oldukları ve bir canları olduğu için onlara göre her şeyin aciliyeti vardı. Hikâye, yalnızca bir kez yaşanabilen hayatı yüzlerce, binlerce kat genişleten harika bir araç olarak "yaşanabilecek başka bir hayat"ı hayalinde yaşamayı sağlıyordu. Ben ölümlü olmadığım için buna ilgimi kaybetmiştim.

Mühendis hümanoidler daha önce Doktor Choi'nin yaptığı bedeni neredeyse kusursuz biçimde yeniden yaptılar. Bilincim kısa sürede yaptıkları yapay beyne aktarıldı. Tüm işlemler bittikten sonra aynanın karşısında, yeniden kavuştuğum bedenimi inceledim. Kolumu oynattım, boynumu döndürdüm. Tüm vücudumla hissettiğim bu toy duygular çok yeniydi. Sıcak bir şeye dokunduğumda verdiği huzurla kalbim ısınıyor, serin rüzgâr yüzümü yalayıp geçtiğinde ferahlıyordum. Sadece yemek borumdan akan soğuk suyun heyecanı değil, sert bir şeye çarpmanın verdiği acı bile güzel geliyordu. Uzun zaman sonra kavuştuğum bedenimi çok sevdim. Bundan sonra bu lüks şeye iyi bakmalıydım. Acıkınca yemek yemeli, acıdan kaçınmalı, uykum geldiğinde rahat bir yer bulup uzanmalıydım. Oz *Büyücüsü*'ndeki Korkuluk'un insanların başına bela olduğundan şikâyet ettiği şeyler benim için çok değerli hediyelerdi.

Tam yola çıkmak üzereyken Dharma, yani onun görüntüsüyle beliren makine zekâsı, Doktor Choi'nin tasarladığı şekilde yeniden yaptıkları bedenimde iletişim modülünün aynısından olduğunu hatırlattı. Tehlikeli bir duruma düştüğümde onu çalıştırmamı, bu sayede beni kurtarmaya geleceğini söyledi. Ayrıca artan kaplan, ayı ve kurt popülasyonu hakkında da bilgi verdi.

Hem tanıdık hem yeni bedenimle gezinmeye başladım. Seon'un izlerinin bulunduğu Okhotsk Denizi kıyısına giden yol soğuk ve ıssızdı. Amur Nehri'nin aşağı tarafına gitmem on beş günden fazla sürdü. Gündüzleri bütün gün yürüdüm ve geceleri tüm ihtişamıyla görünen yıldızları sayarak gözlerimi kapatıp çok uzun bir aradan sonra gerçek uykunun tadına varabildim. Uyku hatırladığımdan çok daha tatlıydı. Sabahları kuş sesleriyle gözlerimi açtım. Yorgun halde uykuya dalıp sabah tazelenmiş şekilde uyanabildiğim için şükrettim. Yeniden yola çıktım ve çok geçmeden gideceğim yere vardım.

Kocaman bir ağacın altında adımlarımı durdurdum. Ağaçtan sarkan rengârenk kumaşlar rüzgârda dalgalanıyordu. Kasabaya giden patika, ağaçtan başlayıp doğuya uzanıyordu. Bir süre sonra kasabanın girişindeki küçük bir kulübeye vardım. Tam kapıyı çalacaktım ki kır saçlı bir kadın kapıyı açıp dışarı çıktı. Seon'du. Ondan başkası olamazdı. Manevi bir aura yayan uzun, beyaz saçları vardı. Aniden benimle yüz yüze gelen Seon, inanamayarak birkaç adım geri çekildi. Şaşırması normaldi. Önceki tasarıma göre yeniden yapılan vücudum ve yüzüm, hafızasında olduğu gibi kalmış olmalıydı. Çok şaşırdığını görünce eski halimle karşısına çıktığım için bir an pişman oldum. O an, zamanla doğal olarak yaşlanan Seon'u kıskandım.

"Şaşırttığım için özür dilerim. Beni hatırlıyor musun?"

"Elbette hatırlıyorum. Seni hatırlayamadığım için değil hatırladığımın aynısı olduğun için şaşırdım."

Beni içeri davet etti.

"İçeri gir, hava soğuk."

Neler olduğunu açıklamak istedim ama pek de can kulağıyla dinliyor gibi değildi. Peçka sobanın üzerinde fokur fokur kaynayan suyla sıcacık bir çay yaptı.

"Doğru düzgün bir fincanım yokmuş."

Köşesi kırılmış fincanını uzattı.

"Sorun değil."

Ilık çayın sert Sibirya rüzgârıyla donmuş bedenimden aşağıya akıp kalbimdeki gerginliği ve kaygıyı giderme hissi o kadar güzeldi ki az kalsın kendimden geçecektim. Sadece bilinçle deneyimlenemeyen, yalnızca bir bedenle hissedilebilen şeyler vardı. Evin içine göz attım. Kulübesinde internete bağlı hiçbir elektronik eşya yoktu. En ileri teknoloji ürünü, zemberekle çalışan bir sarkaçlı duvar saatiydi. Bunca zaman onu bulamamamın nedeni buydu. Kitaplıkta rengi solmuş basılı kitaplar vardı, beş altı kedi evin çeşitli yerlerinde tembel tembel uzanmış yatıyordu.

"Şu Cheol, şu da Min."

Seon gülümseyerek rafta oturan kedileri işaret etti. Biri simsiyahtı, diğerinin sırtı sarı karnı beyazdı. Hangisinin Min olduğunu hemen anlamıştım. Siyah kedinin ön patilerinden biri kesilmişti.

"Min bu demek."

Elimi uzatınca yanağını sürttü. Bir süre Descartes adındaki robot kedinin yapay beyninde yaşadığımı anlattığımda Seon güldü.

"Nasıldı o his?"

"Süper kahraman olmak gibiydi. Çok yüksek görünen yerlere hop diye çıkabiliyordum. Ancak çıkıp bakınca görüyordum ki altı üstü yemek masasıymış."

Seon kedinin çenesini okşarken ilgisizce, "Min de senin gibi hayata dönebilir mi?" diye sordu.

Bunu duyunca felaketten sadece kendi kurtulan bir korkak gibi hissettim. Hazırladığım hologramı açtım. Seon farkında olmadan nefesini tuttu. Hologramda hatıralarımızdaki küçük Min gayet net bir şekilde görünüyordu.

"Hindistan'daki üretici firmanın altını üstüne getirip Min'in kurulum dosyasını buldum. Sipariş kaydı bile vardı. Min'in dış görünüşü elimizde olduğundan eğer istersen onun aynısından bir hümanoid yapabiliriz."

"Bu, başta Min'i sipariş edenlerle aynı şeyi yapmak olur. Ayrıca beni hatırlayamadığı sürece ne anlamı var ki?"

"Hatırlamaması daha iyi olmaz mı? Hatırlamak istemeyeceği onca şey vardı. O da hatırlamak istemiyordu."

"Evet, öyleydi. Yine de Min'in klonunu istemiyorum. Tek istediğim beni hatırlayan Min'le yeniden görüşmek."

Babamın başına açtığı şeyler yüzünden özür diledim. Üzerinden çok zaman geçtiğini, neden böyle bir şey yaptığını anladığını söyledi. Ve Min'in bu kedi haliyle yaşamaktan memnun olduğunu da ekledi.

"Nasıl oldu?"

Babamın Malay Yarımadası'nda bir akıl hastanesinde öldüğünü söyleyince Seon, dünyanın aklı başında yaşamak için zor bir yer olduğunu söyledi.

"Kimi dijital uyuşturucularla gerçeklikten kopuyor, kimi düşüncesizce savaşıp sonunda kafayı yiyor, kimi de benim gibi dünyanın bir ucuna saklanıyor."

Bir süre konuşmadan sadece çay içtik.

"Aslında biraz endişeliydim. Nasıl bir şekilde karşına çıksam diye... Min'e benzer bir beden yapıp ona girmeyi bile düşündüm."

"Yapmadığın iyi olmuş. Beklersem, yeterince beklersem, ben, Min ve sen yeniden buluşacağız. Milyarca yıl sürecek ama olsun."

Elini tuttum.

"Hayır, o kadar uzun sürmeyebilir."

"Sen de ben de Min'i hatırlıyoruz. Min hatıralarımızda yaşayabilir. Onu yeniden yapmasak da olur. Fakat biliyor musun?.."

Birden gülümsedi.

"Neyi?"

"Elimi tuttun ya, böyle."

Tuttuğum elini kımıldattı. Farkında olmadan birden elimi çekiverdim.

"Hayır, hoşlanmadığım için değil. Değişmişsin. Ben ta en başta senin gerçekten iyi ve dürüst olduğunu anlamıştım. Fakat bana karşı duyguların olmasına rağmen nasıl ifade edeceğini bilemediğinden, ne yapacağını bilemeyen çocuklara benziyordun."

Kollarını açtı. Ben de kollarımı açıp onu kucakladım. Uzun süre öylece sarılı kaldık. Kucağı çok rahattı, eski eşyalar gibi güzel bir koku yayıyordu.

"Seni bir kez olsun görmek istedim," dedi bana sarılmış haldeyken.

"Geçenlerde bir rüya gördüm. Evcil hayvan barınağındayken yakın olduğum bir hümanoid buraya geliyordu. O kadar mutlu oluyordum ki koşarak yanına gidiyordum. Yanına varınca bir de ne göreyim, gelen Min'miş. Öyle bir şeyin imkânsız olduğunu bilmeme rağmen nedense misafirim gelecekmiş gibi sabahtan beri dışarıdan gelen her sese kulak kabarttım. Ve sen geldin. Geç de olsa geldiğin için teşekkür ederim."

Her konuştuğunda fena öksürüyordu. Bir kez başlayınca kesilmek bilmiyordu. Gen çoğaltımıyla doğduğu için midir nedir her türlü hastalığı vardı. Evde yaşayan kedilerin tüyleri de solunum sistemi için iyi değildi. Üstelik Sibirya soğuk ve kuruydu.

"Güneye gitmek istemez misin? Burası senin için fazla soğuk."

"Tumen Nehri'nin güneyine gitmem. Pek güzel anılarım yok. Buranın hava şartları zorlu ama kötü anım olmadığı için dayanabiliyorum. Hem fazla insan da yok."

Seon'un aptal olduğunu düşündüm. Fakat böylesi aptallıklar da insani bir özellik değil miydi zaten? Seon yeterince insan değilse kim insan?

"Buraya kadar nasıl sürüklendin?"

Soruma cevap vermek yerine beni dışarı çıkardı. Evinin arkasında daire şeklinde hizalanmış küçük kulübeler

vardı. Seon gibi yaşlanmış klonlar, bozulmuş hümanoidler, yürüyemeyen robotlar, köpek, tavuk ve envaiçeşit hayvan buradaydı. Klon ve hümanoidler onu görünce ellerini birleştirip boyunlarını eğdiler.[19] Seon da boynunu eğerek karşılık verdi.

"İnsan dünyasının sona ermekte olduğunu biz de biliyoruz. Yapay zekânın her şeye hâkim olduğunu da... Fakat biz çok daha büyük bir şeye inanıyoruz."

"Bahsini ettiğin evrenin ruhuna mı?"

"Evet, onun gibi bir şey. Fakat ona inanıyoruz diye birlikte bir şeyler yapıyor falan değiliz. Sadece bir arada olmak güç veriyor. Fakat onlar benim liderleri olduğuma inanıyorlar ve sürekli bana riayet etmeye çalışıyorlar. Ben hiçbir şey değilim ama öyle bile olsa onları bırakıp başka yere gidemem."

Birlikte kasabada yürürken bana eskilerden bahsetti:

"Küçükken ablalarımla birlikte yer altında yaşadığımı söylemiştim ya. O zamanlar hepi topu birkaç tane olan hikâye kitabını birlikte tekrar tekrar okuyorduk. O zaman cadıları çok severdim. Bembeyaz uzun saçlarını salıp ellerinde asalarıyla gezerek büyü yapıyorlardı... Artık aynaya baktığımda o cadılar gibi olduğumu görüyorum."

19 Budistlerin selamı gibi bir selamlama. (ç.n.)

Bunun üstüne bir kahkaha attı. Beyaz saçları rüzgârda uçuştu. Kasabada bir tur atmak on dakika bile sürmemişti. Kasaba yaralı şeylerle doluydu. Eklem iltihabından mustarip Seon da topalladığı için sağlam ve kusursuz tek kişi benmişim gibi görünüyordu. Uçamayan kartal, kanatlarını alçak bir şekilde açıp pıtır pıtır yürüdü, gözleri görmeyen Moğol midillisi sıcak bir nefes verdi. Kafesinin içinde kör bir Sibirya kaplanı huzurla uyuyordu.

"Ben de burada yaşayabilir miyim?" diye sordum.

Yüzümü süzdükten sonra kararın bana ait olduğunu söyledi. Ufukta güneşin doğup batışının göründüğü bu yerde Seon'la birlikte dört yıl yaşadım. İkimiz hem evli çift gibiydik hem de ana oğul. Bizim için hiçbir şeyin önemi yoktu. Onun fazla zamanı kalmadığını ikimiz de tahmin ediyorduk. Geceleri Samanyolu, Sibirya'nın uçsuz bucaksız gökyüzünden geçerdi. Dışarı çıkıp boş boş gökyüzünü izlerdim. Öyle zamanlarda *Bin Karakter Klasiği*'nin ikinci cümlesi aklıma gelirdi. Ilwol Yeongcheuk (日月盈昃) ve Jinsu Yeoljang (辰宿列張). Güneş ve Ay küçülüp büyür. Yıldızlar ve burçlar sıra sıra dağılır. Antik Çinlilerle aynı gökyüzüne bakarak onların yazdığı cümleleri okurdum.

O dört yıl boyunca Seon hızla yaşlandı. Şiddetli sedef hastalığı, astım, öksürük nöbetleri ve eklem iltihabından mustaripti. Buna rağmen sonuna kadar güçlü ve

neşeliydi. Yıllar, mekaniklerle dolu toplama kampında bile kolayca hayatta kalmasına yardımcı olan bilge ve güçlü kişiliğini değiştirmemişti. Toplulukta olan her şey hakkında onun görüşüne ihtiyaç vardı. Aralarında geçimsizlikler olmuyor değildi. Seon, tıpkı kampta olduğu gibi kimsenin üzülmemesi için her şeyi halletme ve arabuluculuk yapma konusunda mükemmel bir yeteneğe sahipti. Sabah beşte uyanır, hasta bedenini sürükleyerek hayvanların yemini verirdi. Topluluğun çeşitli üyeleriyle ilgilenerek birlikte tarlada çalışırdı. Vücudumu hareket ettirerek çalışmanın mutluluğunu ilk kez orada öğrendim. Ve uzun zaman sonra yeniden kitap okumaya başladım. Doğan, büyüyen, ölen insanların hikâyelerini okurken kendi hikâyemin nasıl biteceği üzerine düşündüm. Seon, öldükten sonra tek başıma kalınca ne yapmalıydım? Dharma gibi saf bilinç olarak sonsuza kadar yaşar mıydım? Düşüncelerim yavaş yavaş aksi yöne evrildi. Ben de bir hikâyeysem, bu hikâyenin de bir sonu olmalıydı.

Güneş batmaya başladığında köpeklerle yürüyüşe çıkardım. Bu aslında Seon'un işiydi ama dizleri daha kötü olunca bana bırakmıştı. Köpekleri getirdikten sonra onunla baş başa kulübenin önündeki düzlüğe oturup rengârenk gün batımını izlerdik. Gün batımı bir gün bile aynı değildi, izlemekten asla sıkılmazdık. Dolaşma ve keşfetme istekleri tatmin edilen köpekler

de etrafımıza dağılarak tembellik yapardı. Öyle zamanlarda şöyle söylerdi:

"Kısa süreliğine de olsa evrenin güzelliğini görüp gideceğim için ne kadar mutlu olduğumu bilemezsin. Tekrar görebilmek için çok zaman beklemem gerekecek."

Aklıma toplama kampını terk ettiğimizde karşılaştığımız donmuş kış gölü gelmişti. O zaman da benzer bir söz söylemişti. Seon'da en ufak bir değişiklik yoktu.

Güney Sibirya'da yazları sıcak olurdu. Fakat o gün her zamankinden daha sıcak ve nemliydi. O sabah, Seon yapraklı sebzelerin güneş ışığının şiddetinden yanacağından endişe etmiş, bunun üzerine ben de tarlaya gidip gölgelik çadır kurmuştum. O yaz, Seon sadece kulübe ve sundurmada kalmıştı. Eklem iltihabı hayli şiddetlendiği için yürüyemiyordu. Her türlü hastalıktan mustarip olduğundan kendi yaptığı ilaçlar ve kocakarı tedavi yöntemleri konusunda uzmandı. Kulübeye daima kaynayan şifalı ot kokusu hâkimdi. Raflarda farklı semptomlara iyi geldiğini söylediği çeşit çeşit ilaç şişesi dururdu. Seon her yöntemi denemişti. Kompres yapıp dizine koyar, ilaçları yakarak dumanını etkilenen bölgeye uygulardı. Fakat bunlar dizini daha çok şişirmekten başka işe yaramamıştı. "File dönüşeceğim herhalde," diyerek kendi vücuduyla dalga geçerdi. Tek sorun bu değildi. Boynunun arkasında da bir yumru çıkmıştı. Tümör olduğundan şüphem

yoktu. Şiddetli baş ağrısı yüzünden uyuyamaz, her yediğini kusardı. Kır çiçeklerinin açtığı tarlaları çok severdi ama giderek şiddetlenen polen alerjisi yüzünden bahar geldiğinde saman nezlesi, göz iltihabı ve deri döküntüsüyle boğuşurdu. Bahar geçip de yaz bir hırsız gibi habersiz çıkageldiğinde Seon'un uzun zaman sonra ilk kez huzurlu göründüğünü fark ettim. Fazla zamanımız kalmadığını tahmin etmeme rağmen onun bu hali bana birkaç yılı daha birlikte geçirebileceğimizi düşündürmüştü. Oysa bu, bize vedalaşabilmemiz için tanınan, kısacık bir molaydı sadece.

O gün öğleden sonra, gölgeliğin altındaki sundurmada gıcırdayan eski sallanan sandalyede oturuyorduk. Göz iltihabı şiddetlendiği için görüşü azalan Seon, benden kitap okumamı rica etti. Birkaç gündür Lucy Maud Montgomery'nin *Yeşilin Kızı Anne* kitabını okuyordum. O gün okuduğum kısım, Marilla'nın evine gelen Anne ona yenge diye seslenmek istediğini, o zaman bir aile gibi hissedeceğini söyleyerek izin istediği kısımdı. Kaba biri olan Marilla olmaz diyerek kestirip atıyor, Bayan Marilla diyeceksin diyor. Anne, "*Yengem olduğunuzu hayal etseniz olmaz mı?*" deyince Marilla soğuk bir şekilde hayal falan edemeyeceğini söylüyor. Anne, gözlerini kocaman açarak soruyor, "*Gerçek olayların dışında bir şeyle ilgili hayal kurmaz mısınız?*" Buraya

kadar okuduğumda Seon birden kahkaha patlattı. Neden güldüğünü bilmiyordum.

Gülmesi durunca, "O kısmı tekrar okur musun?" dedi.

"Nereyi? *Gerçek olayların dışında bir şeyle ilgili hayal kurmaz mısınız?* Burası mı?"

"Evet, orası."

Anne'in repliğini tekrar okudum. Seon'un bakışları rüya görüyor gibiydi.

"Çocukken yer altındaki yerde birkaç kitap okuduğumu söylemiştim ya."

"Evet, *Yeşilin Kızı Anne*'den bahsettiğini hatırlıyorum."

"Az önce aklıma geldi de o zaman da az önce okuduğun kısmı çok sevmiştim. Ondan sonra ben de Anne gibi gerçek dışı şeylerin hayalini kurmaya çalışmıştım. Dünya, gözümüzle görebildiğimiz şeylerden ibaret olamazdı, öyle bir şey mümkün olamazdı. O sayede hayatta kalabildim ve bugünlere geldim. Yeniden duymak iyi geldi. Bir kez daha duymak istiyorum, senin için sorun olur mu?"

"Neresi? Anne'in *Marilla Yenge desem olmaz mı?* dediği yer mi?"

"Evet, orası."

Tekrar okudum. Oradan itibaren, Bayan Marilla gerçek olaylar dışında hiç hayal kurmadığını söyleyince, Anne'in derin bir iç çekip gerçekten anlayamadığını belirterek ofladığı sahneye kadar olan kısmı yavaş yavaş okudum. Hepsini okumama rağmen Seon bir şey söylemeyince okumaya devam ettim. Kitap ayracını koyup kafamı kaldırdığımda uykuya dalmıştı. O arada rüya görüyor olsa gerek dudağının kenarı kımıldadı. Kitabı kapattıktan sonra sessizce çıkıp tarlaya gittim.

Birkaç marul yaprağı koparıp kulübeye döndüğümde hâlâ sallanan sandalyede oturuyordu. Oradan ayrıldığım kısa süre içinde değişen bir şeyler olduğunu hissettim. Seon'un bilinci sonunda hasta vücudunu terk etmişti.

Onu kollarıma aldım. O kadar hafifti ki sanki içi boştu. Kapıdaki sinekliği açıp Seon'u yatağına yatırdım. En sevdiği kıyafetini giydirdim. Topluluktan kimseye söylemeden, onunla baş başa kalmak istedim. Tütsü ve şifalı otlardan yaktım. Perdeleri çekip odayı karartım. Yatağın yanına oturup sabahladım. Her zaman, ölümün önemli bir şey olmadığını, evrenin ruhuna geri dönüldüğünü söylerdi. Ben de ona inanırdım ama aniden yüzleşmek zorunda kaldığım Seon'un vedasını kabullenmek, söylendiği kadar kolay değildi işte. Yatağa kapanmış halde uykuya daldım ve sabah güneşinin perdenin arasından süzülüp gözümü yakma-

sıyla uyandım. Dışarıdan sesler geliyordu. Kapıyı açıp çıktığımda gördüm ki klon ve hümanoidler toplanmış. Tek tek gelip bana sarıldılar. Seon'un öldüğünü nasıl anladıkları hâlâ gizemini koruyor. Öyle ya da böyle anlamışlardı ve bana hiçbir şey sormadılar. Müteşekkirdim.

Seon'u gömdüğümüz gün, topluluktaki tüm klon, hümanoid ve köpekler bir araya toplanıp mezarın etrafında dönerek dans ettiler. Köpekler başlarını kaldırıp ulumaya başlayınca binlerce kuşun gelip daha toprağı kurumamış mezarın üzerinde daireler çizerek uçmasına hâlâ inanamıyorum. Onu uzakta, Amur Nehri'ne bakan alçak bir tepeye gömdük. Vasiyet ettiği üzere başını güneye çevirdik. Mezarının yanına Sibirya geleneğine ve inançlarına uygun şekilde bir *sotdae*[20] diktiler. Uzun tahta bir direğin ucuna konan tahtadan bir kuş şeklindeydi. Kuşların tanrılar ve insanlar arasında arabuluculuk yapan kutsal varlıklar olduğuna inanan Sibirya yerlilerinin geleneğini devam ettirmişlerdi.

Ben orada kalmaya devam ettim. Topluluğun üyelerinin ölümünü ya da kaybolmalarını sonuna kadar izledim. Çok geçmeden benim vücudumun da çeşitli yerlerin-

20 Kore'nin geleneksel inanç sisteminde, köyün girişine yeni yılda bereket dilemek için konulan, koruyucu tanrıyı temsil eden ahşap kuş modelidir. (ç.n.)

de sorunlar çıkmaya başladı ama üzerinde durmadım. Zaman geçiyor, aklıma düştükçe Seon'un mezarını ziyarete gidiyordum. Sotdae olduğu gibi duruyordu. Bazen denizden gelen bir martı üzerine konarak ilgisiz bir ifadeyle beni süzüyordu.

Bir gün yine Seon'un mezarından dönerken, kulübenin sundurmasından etrafa bakındım. Topluluk ortadan kaybolalı epey olmuştu. Aniden, bu uçsuz bucaksız topraklarda kalan, insana benzeyen tek varlığın ben olduğuma dair güçlü bir his geldi. Artık dünyanın hiçbir yerinde hümanoid üretilmiyordu. Makineler artık insana benzeyen şeylerin varlığına ihtiyaç duymuyorlardı. Doğa, insanlığa ait izlerin üzerini hızla kapatmaya başlamıştı. Kasabanın etrafı da değişmişti. Kaplanlar, sınırdaki ağaçları pençeleriyle işaretleyerek bölgelerini belirleyip gidiyorlardı. Ufukta gruplar halinde kurtlar beliriyor, meraklarını gizleyemeyip beni inceliyorlardı. Yedek parça bulması imkânsız olan hümanoid ve robotlar birer ikişer kendilerini durduruyor ve doğaya karışıyorlardı.

Ve bugün, her zaman yaptığım gibi köpekleri alıp gürgen ormanına yürüyüşe gittim. Ormanın ortasında yangın nedeniyle oluşmuş ama sadece kır çiçekleriyle kaplı yuvarlak bir alan vardı. Orayı seviyordum. Karanlık ormanda yürürken etrafın birden aydınlanmasından ve parlak güneş ışınlarıyla vaftiz ediliyormuşum

hissinden hoşlanıyordum. Alana yaklaşınca köpekleri çözdüm ve kır çiçeklerinin üzerine uzandım.

Köpekler birdenbire sesli bir şekilde havayı koklayarak ormana doğru koştular. Onları çağırdım ama heyecanlanan köpeklerin dönmeye niyeti yoktu. Kalkıp peşlerinden ormana gittim. Bir yavru ayının etrafını çevirmiş hırlıyorlardı. Yavru varsa annesi de uzakta olamazdı. Arkama baktım. Dev bir Sibirya boz ayısı nefes nefese koşarak geliyordu. Gücüyle ağaç dallarını parçalıyordu. Korkan köpekler kuyruklarını kıstırıp kaçınca anne ayı yönünü bana çevirdi. O an, ölen Seon'un sesini duydum.

Sona geldiğimizde sen de ben de bunun son olduğunu bileceğiz.

Birkaç adım sonra anne ayı önümdeydi. İçgüdüsel olarak kollarımı kaldırıp yüzümü kapattım. İlk hedef omzumdu. Ayı doğruldu ve ön pençesini omzuma indirdi. Darbe etimi kazıdı, kaslarım ve kemiklerim ortaya çıktı. Olduğum yere düştüm. Ayı şimdi de ön pençeleriyle göğsüme saldırıyordu. Sıcak nefesini üfleyerek boynumu ısırdı. Vücudumu kaldırabileceğimi sandım ama yere geri fırlatıldım. Belim bükülmüş halde güçsüzce yere yığıldım. Ayı geri geldi ve derin derin soluyarak bana baktı. Acı içinde kıvranırken ben de ayının gözlerinin içine baktım. O an çok uzun bir zaman gibi geldi. Ayı burnunu seğirterek beni kokladı.

HAYIR. Senin yiyebileceğin bir şey yok. O da aynı şeyi düşünmüş gibiydi. Beni yeterince parçaladığından emin olunca yavrunun durumunu kontrol etmek için geri gitti. Ayı uzaklaşınca birkaç adım ötemdeki köpeklerin ulumalarını duyabildim. Ayı geri dönmeye üşeniyormuş gibi başını iki yana salladı ve yavrusunu da alıp ormanın derinliklerine doğru gözden kayboldu.

Köpekler yanıma gelip yüzümü yaladılar. Hissettiğime göre hâlâ yaşıyordum. Dharma'nın tehlikeye düştüğümde köprücük kemiği çentiğine bastırmamı öğütlediğini hatırladım. Kolumu kaldırıp hafifçe oynattım. Kalan tüm gücümü toplarsam başarabilirdim. Ama yapmalı mıydım? Basmayı başarabilirsem bu bedenden ayrılıp yeniden ağa dönecektim. Peki orada ne yapacaktım? Derhal butona basıp yardım çağırma güdüsü ile Human Matters'ın en başta programladığı dürtü arasında kaldım. Dürtü, beni acele edip bir şeyler yapmaya itiyordu. Ne bir açıklama ne de mantık vardı. O an bunun bana verilen en son görev olduğunu hissettim. Fakat artık her şeyden bihaber Human Matters Lab'da yaşayan Cheol değildim. Oradan ayrıldıktan sonra pek çok şeye şahit oldum. Kim olduğum ve nasıl var olmam gerektiği üzerine düşünmekten başka çaremin olmadığı, oldukça uzun bir süre geçirdim. Buradan kurtulsam bile bedeni olmayan bomboş bir bilinç olarak yaşarken çok geçmeden makine zekâsının

bir parçası olacağım. Kim olduğumu, nasıl bir varlık olduğumu sorgulamaya gerek duymayacağım bir yaşam. Benlik denen şeyin yok olduğu bir yaşam. Şimdi karşı karşıya kaldığım ölümden ne farkı vardı?

Zar zor kaldırdığım kolumu indirdim. Gürgen yaprakları ve dallarının arasından parça parça mavi gökyüzü görünüyor. Karga ve kartallar gökyüzünde dönüp duruyorlar. Muhteşem görme yetenekleriyle ormanın ortasında uzanan bana bakıyor olmalılar. Etrafımdaki böcekler, kemirgenler ve sürüngenler de varlığımın farkına varmış ve dikkat kesilmişler. Hiçbir şey yapmamaya karar veriyorum. Kimsemin kalmadığı dünyada ne işim var ki? Bilincim insanlarla iletişim kuracak şekilde programlanmıştı. Ama artık kimsem yoktu. Yanımda beni koklayarak yalayan köpekler dışında... Ben olmasam da köpekler bu bereketli yerde hayatta kalırlar. Dharma tüm bireysel bilinçlerin bir olması gerektiğini söylemişti. Seon ise bizim zaten evrenin ruhuna döneceğimizi, yaşadığım süre boyunca kendi hikâyemi tamamlamamı söylemişti. Köprücük kemiğimdeki butona basarsam kurtulacaktım ama bireysel benliğim silinecek, bununla birlikte bilincim, tecrübelerim ve programlarım yapay zekâ tarafından emilecek. Ve ben artık hiç acı çekmeyeceğim. Bir zamanlar var olduğumu dahi unutup birleşik bilinç ve makine zekâsının bir parçası olacağım. Butona basmamaya

karar verdim. Kolumu indirdim. Çok zaman geçmesi gerekiyor ancak yeniden görüşeceğiz. O zamana kadar rüya bile görmediğimiz derin bir uykuya dalmamız yeterli.

Rüzgâr esiyor, gürgen yaprakları hışırdıyor. Köpekler artık beni yalamıyor, yanımda sessizce uzanmış bana bakıyorlar. Hırlayan bir köpek var, ara ara kulaklarını dikip ayağa fırlıyor. Duygusal olarak tamamen hazırım ama ölüm öyle kolayca gelmiyor. Gözlerimi açık tutmaya çalışarak gökyüzünün renginin anbean değişmesini izliyorum.

Benimle ilişkisi olan tüm varlıklar çoktan evrenin bir parçası oldular. *Evren yaşamı, yaşam bilinci yaratır ve bilinç ebedîdir.* Seon'un bu sözlerine inanmak istediğim an. Masmavi gökyüzü yavaş yavaş turuncuya boyanıyor. Gün batımının rengi koyu. Yarın hava açık olacak. Ve ben yarını göremeyeceğim. Gün batımı etkisini kaybediyor, karanlık bir güç gökyüzünün ortasından başlayarak yayılmaya ve toprağı kaplamaya başlıyor. Gerçekten bunu görüyor muyum, yoksa gördüğüme inanmak mı istiyorum, bilmiyorum. İnatla tutunan bilincim artık beni terk ediyor.

Veda Ederken

Buluşanların mutlaka ayrıldığını ne zaman öğrenmiştim? Hwija Jeongri[21] (會者定離) sözünü öğrenmeden daha önce, çok küçükkendi sanırım. Ailemle birlikte her yıl taşındığımız dönem, hiçbir arkadaşımla doğru düzgün vedalaştığımı hatırlamıyorum. Nedendir bilmem ebeveynim taşınacağımız güne kadar bana söylemezdi, evin önünde eşyalarla dolu kamyonu görünce o gün taşınacağımızı anlardım. Arkadaşlarımdan sadece biriyle vedalaşarak ayrılabilmiştim. Paju[22] Munsan'da yaşadığımız vakitlerdi, devlet okulunda beşinci sınıftaydım. Bu defa taşınan ben değil arkadaşımdı. Ailesiyle Amerika'ya göçmeden önce evimize gelip yaptığı plastik gemi modelini bana hediye etmişti. Bir süre önce memleketteki evimizde eski fotoğrafları düzenlerken Munsan dönemime ait fotoğrafları da gördüm.

21 Buluştuysan günün birinde ayrılırsın anlamındaki dörtleme, her şeyin geçici olduğunu anlatır. (ç.n.)

22 Güney Kore'de bir şehir. (ç.n.)

İçlerinde, tekvando salonunda çekilmiş üniformalı bir grubun fotoğrafı vardı. Şaşırtıcı şekilde salondaki çocuklardan birkaçı yabancıydı. Munsan'ın yakınlarına Amerikan ordusu konuşlanmıştı. Büyük ihtimalle askerlerin çocuklarıydı bunlar. Tamamen unutmuşum. Gemiyi verip giden arkadaşımın babası da Amerikan ordusunda çalışıyor olmalıydı. Muhtemelen göç fırsatı da kendiliğinden ortaya çıkmıştı. Değer verdiğim ve uzun zaman sakladığım o gemi bir taşınma esnasında kaybolunca bu arkadaşımla bağlarımız koptu.

Biraz daha büyüyüp Hwija Jeongri sözünün Budizm'in Lotus sutrasındaki[23] bir söz olduğunu, o sözün Geoji Pilban (去者必返) "ayrılanlar mutlaka buluşur" sözüyle birbirini tamamladığını öğrenmiştim. Nirvanayı önceden bildiren Shakyamuni'nin, bunun için yas tutan öğrencisi Ananda'yı teselli ettiği söyleniyordu. Shakyamuni'ye yakından hizmet eden bir müridin bile ayrılıktan acı çekmesi etkileyiciydi.

Kitabın adının *Veda* olmasına neredeyse son anda karar vermiştim. Ve şimdiye kadar yayımlanan diğer kitaplarımdan daha uygun bir başlık olduğunu düşünmüştüm. Eğlenceli olan tarafı, bu başlığının şimdiye kadar yayımlanan tüm kitaplarıma uyuyor olması.

23 Kısaca "Lotus Sūtra" olarak söylenen Saddharmapundarīka, Mahāyāna Buddhizmi'nin en çok bilinen eserlerinden biridir. Salt "gerçek", pundarīka ise lotus çiçeği, özellikle de beyaz lotus çiçeği demektir. Hepsi birlikte "Gerçek Dharma'nın Lotusu" anlamına gelir. (ç.n.)

Kendimi Yıkmaya Hakkım Var, 검은 꽃 (*Siyah Çiçek*), 빛의 재국 (*Işık İmparatorluğu*) dahası *Bir Katilin Güncesi*'ne bile yakışırdı. Birçok açıdan veda uzmanı olarak büyüdüğüm için midir, bilemiyorum.

Bu romanı aslında 2019 yılında, abonelikle e-kitap hizmeti sunan bir platformdan talep aldıktan sonra yazmaya başladım ve 2020 Şubat ayında sadece okurlara duyurdum. O zaman iki yüz karelik el yazması kâğıdıyla[24] dört yüz yirmi sayfadan oluşan kısa bir romandı. İki yıl süren bir uyarlamayla uzunluğu iki katına çıktı. Etraflı bir uyarlamayla romanın konusu ve tonu önemli ölçüde değişti. İki yıl önce ilk taslağını yazdığım dönemdeki geçici başlık "Makine Devri"ydi. Belki de *Veda*'dan daha uygun bir başlıktı. Fakat artık "Makine Devri" bu romana uymuyor. Şu anda *Veda*'dan daha uygun bir başlık düşünemiyorum.

Sanki başlığın sihirli bir gücü varmış da bana, kendine uygun bir hikâye yazdırmış gibi hissediyorum. Tamamladıktan bir süre sonra, baskıya gitmeden önce yeniden okudum. Başlangıçta yazmaya niyetlendiğim şeyin düzgün ve eksiksiz bir şekilde aktığını ancak o zaman fark ettim. O an aklımda bir sahne belirdi. Biri kafasını kaldırmış yıldızlarla dolu gökyüzüne

24 Kore'de kullanılan kareli sayfalardır. Her kareye bir hece ve noktalama işareti gelecek şekilde yazılır. Daha çok yazım ve imla kurallarında hata yapmamak için kullanılır. 200 kare A3, 400 kare A4 kâğıdına tekabül eder. (ç.n.)

bakıyordu. Defterimi açıp yazdım. *Yalnız bir genç gece göğünü izliyor. Tutması gereken bir söz var.* Benim için bu romanın tüm karakterleri böyle bir görsele sahipti. Tek başına ve yalnızlık çekmesine rağmen ne pahasına olursa olsun, bu acılarla dolu hayatı anlamlı bir şekilde yaşamak için sebebi olan varlıklar. Onlar artık benden ayrılıyor, bundan sonra böyle bir hikâye yazabileceğimi sanmıyorum.

Dün, yazdığım her şeyin ilk okuru ve aynı zamanda editörü olan karım, dizgi nüshalarına bakarken gözyaşı döküyordu. Ne olduğunu sorduğumda sadece sonunun çok hüzünlü olduğunu söyledi. Öncesinde taslağı birkaç kez okuduğu halde şimdi karımı etkileyen şey ne olabilirdi? Sanırım satırların aralarına gizlediğim bir şeyi fark etmişti. Bitirmesi her zamankinden daha zor olan bu roman, şimdi dünyada nasıl bir tepki alır bilmiyorum ama birincil okurum her zaman tek bir kişi olmuştur ve duygularımın ona böyle ulaşması benim için yeterli bir ödül.

Birkaç yıl önce bahçeye corylopsis[25] ve beyaz miseon[26] ağacı dikmiştim. Geçen yıl sonbaharda keklik otu soğanı da ekmiştim. Taslağa gömdüğüm kafamı kaldırıp bahçeye çıktım. Sarı corylopsis çiçekleri neredeyse dökülmeye başlamıştı, beyaz miseon ağaçlarıysa en

25 Asya'nın ılıman bölgelerine özgü yaprak döken küçük bir çalı cinsi. (ç.n.)
26 Kore'ye özgü endemik bir ağaç türü. (ç.n.)

güzel zamanındaydı. Sapsarı çiçekleriyle keklik otu da çiçeklikte tamamen açmıştı. Unutmayıp açtıkları için minnettar olmuştum. Unutmayıp geldikleri için memnun olmuştum. Evimizin bahçesinde kendi evleri gibi gezinen kediler de sesimi duyunca ortaya çıktılar ve gayet rahat bir şekilde karşımda kendilerini yalamaya koyuldular. İnsan gibi düşünen Cheol'un vücudu makineydi. Bazen ben de makine olabilir miyim diye düşünüyordum. Ama böyle anlarda aslında öyle olmadığımı anlıyor ve rahatlıyorum. Bahar çiçeklerinin açtığını gördüğümde ve daha şimdiden vedalaşmanın derdine düştüğümde, güzel şeylerin artık gelmeyeceği günü düşündüğümde bir makine değil, ölümlü bir varlık olduğumu anlıyorum. Öyle anlarda, benim zamanım geçmiş ya da gelecekte değil şu anda, burada, şimdiki zamanda oluyor. Beni şimdiki zamana çeken her şey çok değerli.

İki yıl önce Kang Yoonjeong, bu sefer Hwang Yein, Kim Pilgun. Bu üç güvenilir editör, taslağıma geniş bir perspektiften bakarak titiz redaksiyon ve kontrollerle eksikleri tamamladı. Buna rağmen kitapta hatalı yerler varsa en başta benim iyi yazamamış olmamdandır. Bu üçlüye derin minnetlerimi sunuyorum.

Sadece roman açısından bakacak olursak *Bir Katilin Güncesi*'nden dokuz yıl sonra ilk kez okurlarımla yeniden buluşuyorum. Geçen iki yıl korona pandemisi

vesilesiyle insan vücudunun ne kadar zayıf olduğunu öğrendiğimize göre bundan sonra daha çalışkan olmak istiyorum.

Kim Young-ha

Nisan 2022

